NATIONAL LIBRARY
OCT 24 1972
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
NEWSPAPER FOR ALL LATVIANS

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telefones: 465-7902. United States Editoral Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

36. N-RS. Trešdiena, 1972. g. 30. AUGUSTS 22. GADS

WEDNESDAY, AUGUST 30, 1972

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Koristu gājiens uz Dziesmu kalnu Sidrabenē, kur notika kopkoŗa koncerts. Pa kreisi diriģenti: V. Rundāns, A. Purvs (vidū) un J. Barušs (labajā pusē). Foto: J. Liģers

Spoža mūsu garīgā spēka pārbaude

LIELSARĪKOJUMS SIDRABENĒ PĀRSNIEDZA CERĒTO

Lielsarīkojums vai sarīkojumu talka, ko bija izkārtojusi Sidrabenes pārvalde un kas risinājās nepārtraukti trīs dienas, no 25. līdz 27. augustam, Toronto Sv. Andreja draudzes lauku īpašumā, bija pulcinājis 2000 apmeklētāju, bet kopā ar visas plašās programmas dalībniekiem un citiem šī plašā sarīkojuma darba veicējiem, kādu bija ap 600, lielsarīkojuma laikā Sidrabenē apgrozījās pavisam 2600 personu. Pārdotas vairāk nekā 1000 ieejas zīmes, bet bērnu līdz 14 gadiem, kuŗiem ieeja bija brīva, bija ieradušies 350. Kaut gan izdevumi bijuši visai lieli, pēc aptuvena kases pārskata lēšams, ka atlikums varētu būt ap 2000 dolaru. 48 stundās, ar divreizēju nakts mieru, risinājās 24 atsevišķi sarīkojumi. Nolasīti 6 priekšlasījumi, notikušas 7 paneļdiskusijas, teātŗa izrāde, vakarēšana, dievkalpojums, tautas deju uzvedums, literārs „palaunadzis" un kopkoŗa koncerts. Bez tam notikusi futbola sacīkste, draudzības spēle basketbolā, divi ugunskuŗa sarīkojumi, no tiem, lietus traucēts, viens bez uguns, un balle. Abās galvenajās sarīkojuma dienās darbojās bērnu dārzs. Tik daudz dažādu sarīkojumu vienā nedēļas nogālē mūsu trimdas dzīvē laikam vēl nebūs bijuši.

Lielsarīkojums sāka risināties piektdienas vakarā, kad pēc jauniešu nometnes „Trejdeviņi padomiņi" beigšanās Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes prezidija priekšsēdis un politiskās nozares vadītājs V. Upeslācis 50 klausītājiem, no tiem 35 padomiņu dalībniekiem, nolasīja referātu par tematu: Latviešu izturības pārbaudes agrāk un tagad, apskatot dažādu svešu varu mūsu tautas pārtautošanas centienus, kuŗus visos laikos esam sekmīgi atvairījuši un kā tauta pastāvējuši. Pēc tam tūliņ sākās Juŗa Dreifelda vadītā paneļdiskusija 75 klausītājiem, to vidū arī ap 40 „Trejdeviņu padomiņu" nometņotājiem, noklausoties pārrunās „Mēs, kas reiz nometņojām Sidrabenē", kāda tā saglabājusies nometņotāju atmiņās un kādi varētu būt tās nākotnes uzdevumi. Panelī vēl piedalījās Uldis Kopštāls, Kaiva Ceļdoma, Zīle Zichmane-Hodgins, Daina Upeslāce-Csapo un Žanis Zentiņš. Īsi pirms pusnakts iedegās lielās sarīkojumu talkas ievada ugunskurs ar priekšnesumiem, sasaucoties bijušajiem Sidrabenes nometņotājiem.

Ugunskuru vadīja Edgars Dāvidsons, programmas daļā piedaloties Gundegai Upītei, Albertam Vītolam un Auseklim Pērkonam. Bez bijušajiem nometņotājiem pie tā pulcējās galvenokārt Sidrabenē jau piektdienas vakarā sabraukušie dažādu sarīkojumu mēģinājumu dalībnieki, daži referenti, daļa „Trejdeviņi padomiņi" nometņotāju un paši sidrabenieši, kopskaitā 75.

Sestdien jau no paša rīta Sidrabenē sāka ierasties pirmie lielsarīkojuma apmeklētāji automašīnās, kuŗiem bija iespēja noklausīties māc. Ā. Čopa priekšlasījumu par pusaudžu problēmām, kādas tās saredz audzinātāji. Šim aktuālajam tematam interesi bija izrādījuši 45 klausītāji.

(Turpinājums 10. lp.)

Maskava paaugstina izceļošanas nodokli

Palīdzības komiteja žīdiem Pad. savienībā, kuŗas sēdeklis atrodas Āchenā, sacēlusi trauksmi par jauno Kremļa nostāju. Ar augstākās padomes prezidija jauno rīkojumu žīdu akadēmiķiem paaugstināts izceļošanas nodoklis, kas žīdu izceļošanu ierobežo, vai padara gandrīz neiespējamu.

Turpmāk technisko augstskolu beidzējiem bez līdzšinējā 900 rubļu nodokļa, papildus jāpiemaksājot 7400 rubļu. Humānitāro fakultāšu beidzējiem papildus jāmaksājot 6800 rubļu, bet tiem, kas ieguvuši kādu zinātnisku grādu, izceļošanas nodeva sasniegšot pat 12.000 rubļu.

Maskavas žīdu aprindas norāda, ka jauno rīkojumu atklātībā paziņošot vēl šinī mēnesī. Pēdējā laikā Izraēlā iecelojušie žīdi ziņo, ka izceļošanas atļauju izsniegšana pārtraukta, kamēr spēkā stāsoties jaunais rīkojums. Ja šo augsto nodokli salīdzina ar algām, kādas universitāšu beigušie saņem Pad. savienībā, tad turpmāk pašu spēkiem nevienam žīdam nebūs iespējams izceļot. Brīvajā pasaulē žīdu aprindās ir tāds uzskats, ka krievi cer uz palīdzību no ārienes un no katra izceļotāja viņi grib izspiest pēc iespējas vairāk ārzemju valūtas. Pad. savienībā daudz žīdu ir ar augstskolas izglītību.

P. B.

Skatītāju simti Sidrabenē, dziesmu spēles „Trīne Silmačos" izrādes laikā. Režisors bija Osvalds Liepa, kas tekstus un tēlus bija ņēmis no trim Rūdolfa Blaumaņa lugām — Skroderdienām Silmačos, Trīnes grēkiem un Zagļiem. Foto: J. Liģers

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 30. AUGUSTS 36. N-RS.

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk trešdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

ETHNIC PRESS ASSOCIATION OF ONTARIO 1970-1971

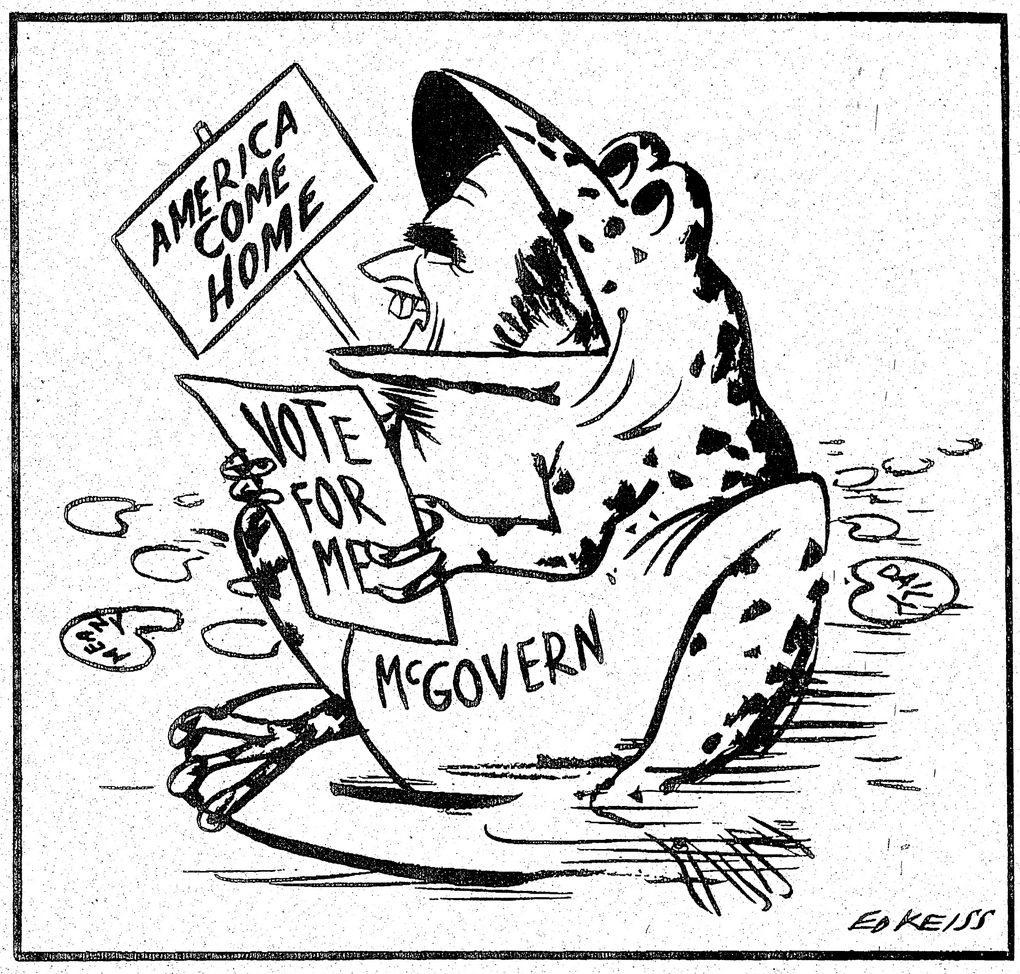

Vasaras nakts sapnis uz grimstošas platformas.

Ed. Keiša zīmējums

Arnolds Lūsis,
archibīskaps

Neaprunāsim savus bērnus

AICINĀJUMS VECĀKIEM JAUNAM MĀCĪBAS GADAM LATVIEŠU SKOLĀS SĀKOTIES

Latviešu skolai trimdā ir jākļūst par logu, caur kuru mēs raugāmies uz Latviju. Uz Latviju, kāda tā bija neatkarības gados. Uz Latviju, kāda tā šodien ir, saistīta svešas varas važās. Un uz Latviju, kādu to ceram ieraudzīt, kad latviešu tauta atkal būs atguvusi brīvību.

Bet tauta nevar dzīvot bez savas valodas. Valodu apgūt mēs varam mājās, ģimenē. Iemācīties valodu, un gūt zināšanas literātūrā un vēsturē mēs varam tikai skolā, latviešu skolā. Tāpēc vecākiem, kas negrib aiziet no latviešu tautas — katrā ziņā vajadzētu savus bērnus sūtīt latviešu skolā un atbalstīt skolu darbu tā, lai skolotājiem būtu vieglāk un lai tie savu uzdevumu veiktu ar prieku, redzot, ka viņu pašaizliedzīgais darbs tiek pareizi novērtēts.

Daudz un dažādu iemeslu dēļ mēs tomēr nedrīkstam saviem bērniem dot tikai zināšanas. Jau sākotnēji mums ir jādomā arī par savu bērnu tikumisko audzināšanu, lai viņi saglabātu tīru savu sirdi šai piesārņotā pasaulē, kas arī garīgi kļūst ar katru dienu vēl netīrāka. Lai šo mērķi sasniegtu, mums jādod saviem bērniem ne vien latviska, bet arī kristīga audzināšana, jo pieredze rāda, ka bez Dieva likumiem, un bez kristīgās dzīves ziņas tautas un valstis iet pretim morāliskam un garīgam sairumam.

Tieši mūsu laikmetā zīmīgi sāk piepildīties Pensilvēnijas kolonizētāju un indiāņu tiesību atzinēja Viljama Penna pirms kādiem trīssimt gadiem teiktie vārdi: „Dievam ir jāvalda pār cilvēkiem, ja cilvēki negrib, ka tiranni sāk valdīt pār viņiem". Šīs kristīgās audzināšanas aprisēs neaizstājama vieta ir svētdienas skolām, kas darbojas draudžu paspārnē. Tāpēc arī šo skolu durvis nedrīkst palikt aizvērtas mūsu bērniem un mūsu jaunatnei. Nesūtīt bērnus svētdienas skolā nozīmētu tos garīgi aplaupīt. Šai sakarībā man gribētos citēt dažus teikumus no Nobela prēmijas laureāta, krievu rakstnieka Solžeņīcina pēdējās, t.s. gaveņa laika vēstules, ko viņš kā protestu nosūtījis Maskavas patriarcham. Šai atklātā, drosmīgi rakstītā vēstulē, Solžeņīcins kritizē baznīcas klusēšanu par baznīcas apspiešanu Pad. savienībā, tādējādi maldinot pasauli un kristiešus citās zemēs. „Diktātoriski, no ateistiem vadīta baznīca", raksta Solžeņīcins, „ir teātris, kāds kopš divtūkstoš gadiem nav piedzīvots." Minot likumus, kas stingri ierobežo baznīcas darbību, norādot uz strauji augošo baznīcu slēgšanu un demolēšanu, Solžeņīcins saka: „Mēs savus bērnus aplaupām, ja mēs viņiem atņemam neatkārtojamo, eņģeliski tīro dievkalpojumu pārdzīvojumu, kas tālākos gados vairs nevar tikt atgūts, un tādēļ nevar tikt izjusts kā zaudējums... Bet mūsu zemes nākotne — kā tā var tikt glābta? Nākotne, kas sastāv no šīsdienas bērniem? Mūsu zemes patiesais liktenis galu galā atkarīgs no tā, vai tautas apziņā galēji uzvarēs varas tiesības, vai tiesības un taisnības vara atbrīvojas no tumsības un atkal atspīd tīrība un lai mēs varam atgūt mazākais daļu no kristiešu rakstura īpašībām. Jeb, vai lai mēs to visu pazaudējam un vadamie tikai no pašuzturēšanās un izpeļņas aprēķiniem?"

Tā raksta vīrs, kas raizējies, kur un kādā virzienā iet tauta, kuŗas rītdienas veidotāji aug bezdievīgā vidē un daimonisku, kaut arī pseidoreliģiskām frazēm izpušķotu ideoloģiju gaisotnē. Vēl lielāks grēks būtu, ja mēs, kas dzīvojam brīvā pasaulē, savus bērnus audzinot, ietu tādā pašā virzienā.

Tāpēc, apzinoties savu atbildību pret saviem bērniem, vedīsim tos uz latviešu un svētdienas skolu. Ja mēs to nedarīsim, nokavēto neatgūsim.

Lasītāju vēstules

VAI NEVIETĀ IZŠĶIESTI LIDZEKĻI?

V. Irbe savā vēstulē Latvija Amerikā pieskāries visai kontroversam jautājumam — vai mums emigrācijā jābūt akliem un kurliem pret mākslu okupētajā Latvijā? Paturēsim prātā, ka šolaiku jaunatne uzaugusi demokratiskā garā. Tā tiecas zināt, kas ne vienmēr mums patīk. Pazīstu vairākus jauniešus, kas it labi iepazinuši pašreizējās Latvijas literātūru no grāmatām, ko sūta tuvinieki dzimtenē. Tas liecina par gribu zināt, kas notiek tur — „viņā pusē".

Nav noliedzams, ka esam viena tauta un „tie tur" — izvēlējušies grūtāko dzīves daļu. Ja starp rindām okupācijas dzejnieki pasaka, ko skaļi nevar teikt, tie uzšķīl nacionālisma dzirksti mūsu dažkārt remdenajos latviešos.

V. Irbes vēstulē nav arī pareizi attēloti fakti. Velta Toma minētajā seminārā nebija lektora aizstājēja, t.i. neko nemācīja, bet nolasīja okupētās Latvijas dzejnieku darbus. Nav skaidrības, vai V. Irbem iebildumi, ka šādi dzejoļi lasīti vai ka Velta Toma tos lasījusi? Mēs taču nevēlamies totālitāro iekārtu, kas noteiktu, ko katram būs zināt un kā domāt.

Pazīstot savas tēvuzemes šolaiku mākslu, jauniešu „krāsa" nemainīsies. Rietummičigenas latviešu valodas kursi ir viens no stiprākiem latvietības cietokšņiem, un esam pateicīgi latviešu sabiedrībai, kas tos atbalsta.

Marija Kalnroze Ņujorkā

NESTRĀDĀJOŠĀS MĀJASMĀTES

Pārtiku nav ieteicams pirkt „tukšā dūšā", ja esi izsalcis. Tā jāpērk, kad „vēders pilns" un mēs nedomajam par ēšanu. Izsalkušam viss izliekas gardāks, un tā viņš parasti nopērk vairāk nekā būtu vajadzīgs. Namamātes prātīgi dara, ja savus iepirkumus atzīmē uz papīra ne vien, lai nepiemirstu ko nopirkt, bet arī, lai nenopirktu daudz lieka un nevajadzīga, kas pēkšņi veikalā liekas it kā vajadzīgs.

Bērni ļoti cieš, ja mātes strādā, nesaņemot no tām nepieciešamo mātes mīlestību un arī vajadzīgo stingrību. Darbā nogurusi māte būs arī nervoza, kas sevišķi slikti ietekmē bērnus. Arī statistika rāda, ka nepilngadīgo noziegumi ir vairāk tajās ģimenēs, kur bērni auguši bez mātes uzraudzības.

Nebūs lieki piebilst, ka bērnus un ģimenes galvu labāk aprūpē nestrādājoša mājasmāte. Bērni saņem arī labāku audzināšanu, un tā visi var savā ģimenē justies daudz laimīgāki, jo laime nav meklējama izpeļņā vien.

Valentīna Augusta, Čikagā

LĒNĀM PĀR TILTU...

(...kad apakšā ūdens!)

Pievienojos pa daļai M. Šmita lasītāja vēstulei Latvija Amerikā 31. n-rā par ziedojumiem mūsu nacionāliem mērķiem viena dolara apmērā mēnesī. Man šķiet, ka daudzi to jau dara, pat daudzkārt pārsniedzot M. Šmita ieteikto normu.

Esmu pensionārs, bet no janvāŗa līdz šāgada 1. augustam, t.i. septiņos mēnešos, esmu jau paspējis noziedot, neieskaitot 15 dol. biedru naudu manām trim biedrībām, kā arī obligātās baznīcas nodevas, skaidrā naudā 22 dol., un kādai bibliotēkai grāmatas par 39,05 dol. (kopā ar agrākām desmit gados ziedotām — 880 dol.) Tātad esmu pārsniedzis M. Šmita „normu" trīskārtīgi!

Ko no biedrībām saņēmusi latviešu sabiedrība?

Par Brāļu kapiem un Gaŗezeru nerunāsim, to sasniegumi sabiedrībai zināmi. Arī daudzas lokālās organizācijas daudz ko sasniegušas, piemēram, manā tuvākā apkārtnē: Mineapoles un Sv. Paulas ev. lut. latviešu draudzes jaunatnes pulciņš un svētdienas skola, gaidu un skautu pulciņi, pat „ragā pūtēju" orķestris! Tāpat DV organizācijas sniegumi ievērojami.

Bet ko sniegušas „jumta organizācijas"? Salīdzinājumā ar ziedojumiem, ļoti maz... Tas vien, ka tās bieži pieraksta saviem nopelniem, ka ASV valdība vēl joprojām neatzīst Latviju par Pad. savienības sastāvdaļu, neko mums neliecina. Ja ASV valdībai būs izdevīgi, tā ar devīgu roku novēlēs mūsu tēvzemi padomju imperijai. Kad prezidents Niksons „mīlīgi brāļojās" ar komūnistu vadoņiem Maskavā, viņš lielbiedram Pelšem, sirsnīgi roku spiežot, solījās padomju „iekšējās lietās" neiejaukties, lai krievi ar tām paši tiekot galā. Tas bija redzams un dzirdams televīzijas pārraidījumā, tāpat kā brīdis, kad prezidents Niksons nolika vainagu 2. pasaules kaŗā kritušajiem sarkanarmiešiem, kā godinājumu no ASV pilsoņiem. Komentāri te lieki.

Ja ziedojumi mazinās, ko piemin laikraksti, tad tas nav ziedotāju „skopums", bet cēlonis meklējams „augšstāvā".

Roberts Apenītis,
latv. kaŗa invalids, Mineapolē.

DARBS TURPINĀMS

Ilgus gadus LNAK izglītības nozari lietpratīgi un sekmīgi vadījis paidagoģiski izglītotais Jānis Mežaks. Savus atbildīgos uzdevumus viņš veicis ar uzupurēšanos un dziļu izpratni. Mūsu jaunās audzes audzināšana ir pārāk svarīga mūsu tautas daļas uzturēšanā svešumā. Domāju, ka latviešu sabiedrībai vajadzētu izteikt dziļu pateicību ilggadējam LNAK izglītības nozares vadītājam un lūgt viņu turpināt izglītības lietu vadīšanu par svētību mūsu jaunatnei.

E. Upatniece
Lansingā, Mič.

JĀPAUŽ VISU TRIMDAS LATVIEŠU INTERESES

Latvijā Amerikā, kas tagad ir katra latvieša laikraksts, brīžiem lasāmi vairāki Amerikas latviešu republikāņu raksti, tā dažkārt kļūstot it kā par republikāņu „oficiozu". Kad Niksons brāļojās ar Ķīnas komūnistiem, pametot Ķīnas nacionālistus, varēja vēl saprast izskaidrojumu, ka „mūsu ienaidnieka ienaidnieks var būt arī mūsu draugs", bet Niksona slavēšana pēc viņa vēlākās draudzēšanās ar Maskavas komūnistiem, kad tajā pašā laikā latviešu vajāšanas Latvijā tiek pastiprinātas, mums nav nekādā ziņā saprotama, tāpat tie rakstītāji, kas pūlas šo draudzēšanos attaisnot.

Latvija Amerikā lasītājs ASV

Nedienas ar rakstniekiem

LITERĀRS SARĪKOJUMS ILGST ASTOŅAS STUNDAS

Rakstnieku sarīkojumā pie Gaŗezera bija pāri par 50 dalībnieku, bet nebija neviena „klausītāja". Pēc rīkotāju formulas, ka piedalīties var tikai dalībnieki, tas ir tie, kas piedalās, visi atnākušie tapa par dalībniekiem. Lielākā daļa šo priekšrocību, būt par dalībniekiem, arī izmantoja, un tāpēc viens no īpatnējākiem pēdējā laika literāriem sarīkojumiem ilga astoņas stundas.

Pārrunas starp daiļdarbu lasījumiem bija savaldīgas, bet tik atklātas un kontroversas, ka kāda dalībniece no Klīvlendas jau puslaikā tās nodēvēja par „nedienām ar rakstniekiem".

Rakstnieku „nedienas" notika 13. augusta svētdienas saulainā pēcpusdienā Dr. Aivara Zepa Atbalsīs — vasaras atpūtas vietā pie Dzidrā un Tīkamā ezera kaimiņos latviešu centram Gaŗezers. Tās rīkoja Medisonā dzīvojošie latviešu rakstnieki Valters Nollendorfs un Valdis Zeps.

Dalībnieki pulcējās uz nelielas salas, kuŗā nokļuva pa uzbērumu. Sala — neliels pakalns, ūdeņu apjozts. Ļaudis sēdēja ēnā vai gozējās saulē, sīku apšu jaunaudzītes apskauti, zem kuplas kļavas.

KAS PIEDALĪJĀS?

Valters Nollendorfs vadīja visu pulcēšanos. Iesākumā viņš teica, ka nezinot, ko sanākušie darīšot, bet viņš zinot tikai, ko viņš darīšot. Līdz ar to atklājās sarīkojuma darba sekas „fluīdais" stāvoklis, kas savukārt ietekmēja arī dalībnieku skaita „fluīdi tāti". Līdzko kāds tālā ceļa braucējs bija spiests iet, viņu drīz aizstāja otrtik pienācēju. Tāpēc reportierim, ja tas mēģināja tvert arī pārrunu galveno domu, nebija iespējams konstatēt visus dalībniekus.

Iepazīstinājis ar mājas tēvu, psīchiatru Dr. Valdi Zepu, kas bija aizsēdies aiz siena kaudzītes, pēc paša izteikuma, „profesionālā pozē", sarīkojuma vadītājs aicināja sākt iepazīšanos, katram nosaucot savu vārdu un raksturojot sevi. Tā atklājās, ka sākumā piedalījās Oļģerts Cakars, Marta Cakare („Es esmu Oļģerta sieva"), Lidija Kreicere („ģenerāļa Kreicera kundze"), Austra Vūda, Aivars Ruņģis („Es mēģināšu reportēt Latvijai Amerikā"), Valija Ruņģe, Maiga Zaļinska, Dīna Rauna, Valdis Krāslavietis, Arvīds Elgūts, Jēkabs Grotēns, Hermīne Grotēna, Hugo Puriņš ar dzīves biedri, Mirdza Cukura, Īna Elgūte, Vilis Vārsbergs („no kaimiņiem"), Māra Zepa, Valdis Zeps („Kādreiz slēpies aiz vārda Turbads, sētnieks Atbalsīs"), Hermanis Kreicers („Es nominēju sevi diletantu karaļa amatam"), Alfrēds Kalnājs („izdevējs"), Ričards Spuris („konsuls Čikagā"), Vilma Briede, Austra Grīnvalde, Jūlija Rumberga, Georgs Alchimovičs („Manu lugu indianapolieši 12. novembrī izrādīs Čikagā"), Voldemārs Berģis, Arturs Baumanis, Anna Zepe, Auseklis Zaļinskis („Es mēģināšu rakstīt laikam Laikam"), Gundega Peniķe, Jānis Peniķis, Marģers Grīns, Rasma Grīna, Zepu tēvs (Jānis no Piebalgas"), Eduards Avots. Un citi — kas nāca un gāja vēlāk.

KLIŠEJU KOKTEILIS

Lasījumu un pārrunu virknē „klišeju kokteilis", nolikts pašā sākumā, izcēlās ar vēlēšanos pārvarēt „formālitātes žņaugus" un „iesaistīt" sarīkojumā visus dalībniekus. Tas bija mēģinājums, kā norādīja Valters Nollendorfs, izrādīt kādu lugu, kas vēl nav izrādīta un pat uzrakstīta.

Vispirms notika uzrakstīšana: katrs saņēma papīra lapu, uz kuŗas atzīmēja savu mīļāko latviešu klišeju, nobrāztu teicienu. Piemēram, ir pēdējais laiks kaut ko darīt lietas labā; mēs esam latviešu tautas labākā daļa; es to gabalu lasījis neesmu, bet tā jau nevar, utj. Tad visi dalībnieki, katrs lasot savu, lasīja skaļi visi kopā un konstatēja, ka latviskās klišejas ir visas apmēram vienāda garuma. Tad klišejas izmantoja, lasot kokteiļa pulciņos pa četri, pieci un beigās pāŗos pa divi. Lasījumi izraisīja smieklus, aplausus un varbūt pārdomas vai arī neizpratni kāpēc tā jāizdarās.

RAKSTNIEKU CĒLIENI 1973. GADA DZIESMU SVĒTKOS

Hugo Puriņa vārdu spēlēm bagātā eseja par rakstnieku rītiem, vakariem, pēcpusdienām, parādēm un cēlieniem ievadīja plašas un dedzīgas pārrunas.

Tajās arī atklājās, ka 1973. gada Dziesmu svētkos Klīvlendā iecerēti divi rakstnieku cēlieni. Viens būtu, pēc LPB valdes locekļa Hugo Puriņa informācijas, it kā „galvenais", kuŗā piedalītos vecākās un vidējās paaudzes autori ar jau „panākumu klintīs iecirstu kapli". Otrs „jaunāku un jaunākās paaudzes rakstnieku cēliens".

Katram sarīkojumam būtu 12 autori — tikai tādi, kas „klātienē lasa savus oriģinālDarbus" Par viena („galvenā") cēliena vadītāju aicināts Hugo Puriņš, par otra (jaunāko autoru") vadītāju — Valters Nollendorfs.

Lai panāktu pēc iespējas reprezentablāku dalibnieku sarakstu, varēja noprast, ka LPB valde netaupīs pūles un respektēs lietpratēju, literātūrzinātnieku atzinumus.

MĒS UN TAUTA LATVIJĀ

Pēc tam kad Valdis Krāslavietis bija nolasījis savus „Šis ir dzejolis, kam virsrakstu lai katrs uzliek pats", „Pēteŗa Patriota pēkšņais gals" un „Melnbaltā filma", spontāni sākās pārrunas par to, vai „trimda dimd" tā, lai Latvijā to sadzirdētu? Un — vai tas ko dos, ja sadzirdēs? Un — kāpēc jāsadzird? Un — vai ir jau sadzirdēts? Un — cik ir sadzirdēts? kas ir sadzirdēts?

Sarīkojuma vadītājs Valters Nollendorfs mēģināja formulēt debašu vēlamo gaitu, proti, „ka mums kā latviešiem jādzīvo, lai mēs kā latvieši varētu šajā pasaulē pastāvēt; kādi ir priekšnoteikumi mazai tautai, lai tā varētu pastāvēt — ne ar politiskām ideoloģijām, bet tiešā ikdienas dzīvē."

Vairāk vai mazāk sekmīgi šādi iecerētu debašu gaitu atbalstīja Rīgu apciemojušie Valdis Krāslavietis, Ričards Spuris, Alfrēds Kalnājs, Arturs Baumanis.

Arvīds Elgūts jautāja, kāpēc, pārbraukuši no Rīgas, cilvēki liekas pārmainījušies?

PAR DILETANTISMU

Maiga Zaļinska savu asprātīgo eseju „Diletants par diletantiem" nobeidza ar ierosinājumu 1973. gada Dziesmu svētkos Klīvlendā sarīkot „diletantu cēlienu" un „rakstnieku cēlienu, ar to uzsvērdama, cik nozīmīga, būtiska, plaša ir šī problēma. Tas par jaunu lika pārrunām skart aizvadīto „rakstnieku cēlienu" Rietumpiekrastes latviešu dziesmu svētkos Vankuverā, atklājot, cik ļoti šis sarīkojums skāris ne tikai autoru, bet arī sabiedrības prātus.

Ilgās pārrunās par kandidātu diletantu karalim nevarēja izšķirties ne par vienu īpašu personu, tāpēc nolēma, „nevienam nebalsojot — pret", ka vajadzētu nosūtīt LPB priekšniekam šādu atzinumu: „šī sanāksme, nespējīga vienoties par kandidātu vai kandidātiem, ieteic LPB vadībai izraudzīt īpašu 8 personu nominācijas komisiju, pēc kam tad varēs ieņemt stāvokli".

Par tikšanos ar visiem „nedienu" autoriem būs ziņojums „Rakstnieki uz salas", bet debates par „rakstnieku cēlienu" Vankurerā sekos ziņojumā „Vai no Vankuveras gadījuma var mācīties?"

(Turpinājumā: „Vai no Vankuveras gadījuma var mācīties?")

Aivars Ruņģis

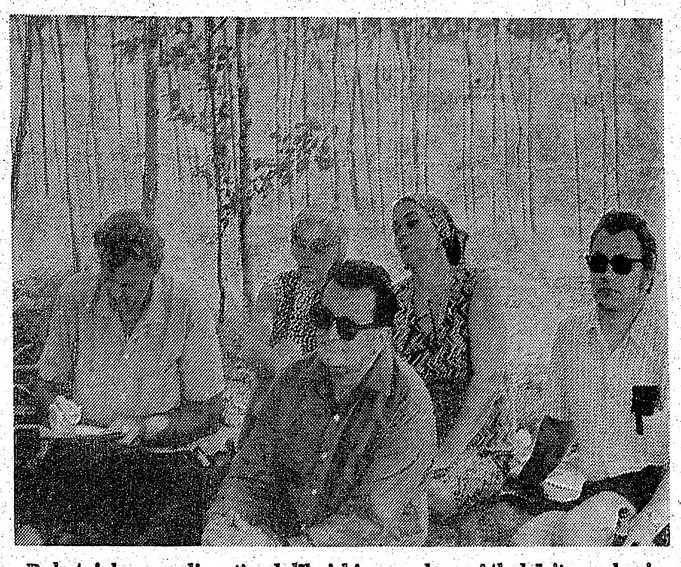

Rakstnieku „nedienu" dalībnieki uz salas „Atbalsīs", no kreisās Latvija Amerikā līdzstrādnieks Aivars Ruņģis, Valija Ruņģe, Valdis Krāslavietis, Maiga Zaļinska un Valters Nollendorfs.
Ojāra Upenieka uzņēmums

Sarma Lauge
baigusi Rietumontario universitātes medicīnas fakultāti ar ārsta gradu (Doctor of Medicine). Viņa obligāto prakses laiku strādā St. Josephs' slimnīcā Londonā. Pieder pie studenšu korporācijas Gundega saimes.

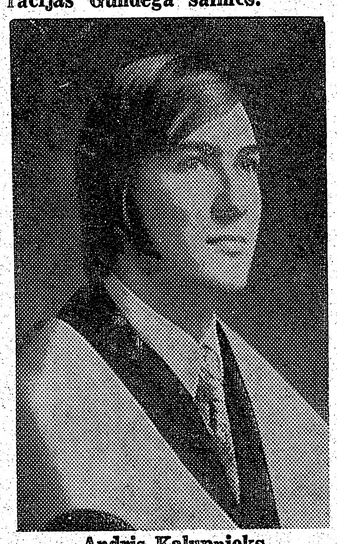

Andris Kalupnieks
beidzis McMaster universitātes psiholoģijas fakultāti Hamiltonā ar uzslavu, iegūstot B.Sc. gradu. Viņš studijas turpinās Toronto universitātes zobārstniecības fakultātē. Pieder pie korporācijas Beveronia.

Tāls ceļš ir atpakaļ uz dzimteni

ALFREDS BĒRZIŅŠ, APGĀDS GRĀMATU DRAUGS, 328 LP.

Grāmatas saturā trimdas dzīves attēlojums, peersonīgās atmiņas, papildinātas ar izvilkumiem no laikrakstiem: Latvieu Balss, Latvieu Ziņas, Tēvija un frontes laikraksta Daugavas Vanagi. Grāmatā apskatīts laika posms Kurzemes ielenkumā (beidzamie mēneši), bēgļu gaitas Vācijā un izceļošanas pirmsākumi aizjūras zemēs, bet ASV līdz pārņēma Amerikas latviešu laikam, kad vidējā aaudze apvienības vadību.

Apskatā par 1945. gada pirmajiem mēnešiem Kurzemē un Berlīnē galvenokārt lasāms par turienes notikumiem, it sevišķi Berlīnē. Izcilus atzīmēta latviešu karavīru augstā morāle, patriotiski apgarots cīņas sīkstums. Par ģenerādirekciju (latviešu pašpārvaldi) autors saka: „Berlīnē saradās prāvs daudzums latviešu, kas bija sadarbojušies ar vāciešiem, vai nu ģenerāldirekcijā vai kaut kur citur" (15. lp... „Kā jau minēju, vācu okupācijas laikā latviešu funkcionāri (! — ref.) turējās drusku savrup no pārējiem bēgļiem... Šī pati trimdinieku grupa, ar ģenerāli Dankeru priekšgalā, bija izdabūjusi no vācu iestādēm atļauju rīkot 18. novembŗa svinības mūsu sūtniecības namā Eikema ielā 5." (27.. lp.). — „Kā par ģenerāli Dankeru, tā citiem ģenerāldirektoriem ir dzirdēti skarbi vārdi par sadarbošanos ar vāciešiem. Šais pārmetumos — pēc manas izjūtas — ir maza daļa patiesības." (29. lp.)

Autors, nepamatojot sacīto, pēc „izjūtas" aizgājis par tālu, tuvinot pašpārvaldes darbu jēdzienam „funkcionāri" . . . Starptautiskā izpratnē okupētās zemes pašpārvaldi nepielīdzina šādam jēdzienam, resp. neuzskata par nodevēju, iekams tas nav tiesiski pamatots!

Seko nodaļa par „valdību taisīšanu vairumā":

1) Latvijas centrālā padome. Okupācijas laikā pagrīdē; pēc Vācijas kapitulācijas darbojās atklāti. Sastāvā — Latvijas parlamenta laika lielākās polītiskās partijas. Saskaņā ar 1922. g. satversmi, Dr. P. Kalniņu atzina par valsts prezidentu.

2) Latviešu nacionālā komiteja (pagaidu valdība). Par prezidentu šai valdībā ievēl ģen. Bangerski. Šajā sakarībā, cita vidū, Alfreds Bērziņš brīnās, ka tik piedzīvojuši vīri kaŗa lietās kā ģen. Bangerskis un plkv. Silgailis nevarējuši saprast Vācijas drīzu sakāvi. — Atbilde: viņi to zināja!

3) R. Oša valdību nodibina Liepājā 1945. gada 3. maijā. Šajā nodaļā grāmatas autors plaši formulē savus polītiskos uzskatus, konstatējot, ka minētās valdības bijušas nenozīmīgas nākotnes perspektīvā. No sacītā izriet, ka tā laika valdības vīriem vajadzēja būt tikpat gudriem kā tagad, citiem vārdiem, jau toreiz paredzot, ka kaŗam jābeidzas tā, kā tas notika: bez miera konferences un ignorējot deklarēto brīvību okupētām valstīm!

Tālāk grāmatā apskatīta nometņu dzīve Vācijā, mūsu liktenis, kādu mums sagādāja Otra pasaules kaŗa uzvarētā-

(Turpinājums 18. lp.

Rozes ap Raiņa un Aspazijas pieminekli

Skolotāju pārstāvis Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejā un šīs komitejas priekšsēža vietnieks Eduards Avots Latvija Amerikā redakcijai izteicās:

Pēc ilgām pūlēm un sabiedrības ziedojumiem Raiņa un Aspazijas piemineklis Šveices Kastaņolā ir jau tik tālu izveidots, ka 9. septembrī paredzēta tā atklāšana, kaut arī tā apkārtne vēl nebūs pilnīgi izveidota. Laukumiņā ap pieminekli vēl plānots iestādīt dažus Latvijā augošus kokus un košuma krūmus, bet gar celiņa malu izveidot rožu dārzu Latvijas karoga krāsās. Līdzekļus šāda rožu dārza ierīkošanai apņēmusies saziedot skolotāju saime.

Amerikas latviešu skolotāju biedrība aicina skolotājus, kas savā skolas darbā visvairāk iemīlējuši abu dzejnieku radītos literāros tēlus un dzejdarbus, ziedot šāda rožu dārza ierīkošanai Kastaņolā. Šī kopējā velte būtu kā simboliska pateicība par abu dzejnieku mūsu tautai atstātām gara vērtībām.

Dārziņš ir plānots 20 m garumā, ar pusmetra augstu cementa sienu gar kājceliņu, lai dārziņš paceltos augstāk, jo vieta ir noslīpa.

Skolotāju pārstāvji Raiņa un Aspazijas komitejā ir: Ed. Avots (priekšsēža vietn.) un locekļi: prof. A. Bāliņš (Kanada), Elza Zante (ASV austr. apg.), Leons Vīksne (vid. apg.) un T. Sīlis (riet. apg.). Skolotāju un dzejnieku cienītāju ziedojumi šim mērķim sūtāmi kasierim J. Rītiņam: 2221 N. Kedzie Blvd., 1st. Fl., Chicago, Ill. 60647, U.S.A.

Saulaines jauniešu nometnes vecākie dalībnieki, piedaloties siena ievākšanas talkā Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas vadītājas Annas Kurses saimniecībā, ieveda 1800 ķirpas lopbarības. Augšējā attēlā — nometņotāji sagaida siena vezumu.

Gaŗezerā lieli svētki

VASARAS VIDUSSKOLA BEIDZ MACĪBU GADU

Gaŗezera vasaras vidusskolas 8. mācību gads sākās ar 135 audzēkņiem, bet to beidza 129, secināms no direktora Kārļa Baltiņa aizvadītās vasaras darba izvērtējuma, ar kuŗu ievadīja mācību gada nobeiguma svinības 20. augusta svētdienā brīvdabas baznīcā. Visi svinīgās sanāksmes runātāji vidusskolas 18 absolventiem veltīja daudz labi domātu padomu, laba vēlējumu un aicinājumu „neaizmirst Gaŗezeru", strādāt latviešu sabiedrībā un latviešu tautai.

Vienu no redzamākajiem latvisko zināšanu iestādījumiem brīvajā pasaulē — Gaŗezera vasaras vidusskolu šogad beidza: Daina Briede, Pēteris Dumpis, Sandra Ejupe, Pēteris Eriņš, Pēteris Graube, Inese Grīna, Guna Gundiņa, Ojārs Inveiss, Miķelis Kore, Pēteris Lazdiņš, Ivars Lenšs, Māris Lenšs, Raimonds Ramanis, Nora Topeča, Arnis Tolks, Mārtiņš Stāks, Ināra Vatvare, Rita Vējiņa.

Izcilas sekmes skolas darbā, paziņoja direktors Kārlis Baltiņš, sasniegusi Daina Briede (visas atzīmes A), Ināra Vatvare un Rita Vējiņa (katrai viena B atzīme) un Inese Grīna (kuŗai „iezagušās divas B atzīmes).

Vecāku pārstāvis Valentīns Kore svinību nobeigumā cildināja absolventus, kas vidusskolā aizvadītos četrus mācības posmus izkaluši paši ar saviem spēkiem. „Esiet lepni par šo iekšējo spēku!" viņš uzsvēra un aicināja latviešu periodikā pēc absolventu vārdiem, ja tos vēlāk piemin, lietot burtus — GVA (Gaŗezera vasaras vidusskolas absolvents) kā īpašu atzinību.

Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis Dr. Ilgvars Spilners, sveicinot absolventus, pārējos skolēnus un un vecākus, uzsvēra, ka „Gaŗezera vasaras vidusskola nav lokāls pasākums" un atkārtoti atgādināja, ka „jauniešu latviskā izglītošana ir visas sabiedrības pienākums". Viņš apliecināja, ka Gaŗezera vārds labi pazīstams visā latviešu pasaulē, pat Latvijā, ka „Gaŗezerā darītais darbs ir augsti novērtēts".

ALAs valdes priekšsēdis uzsvēra, ka absolventu klasei jāparāda iniciatīva, griba, spēja organizēt, pacietība, darot latviešu darbu, jo, viņš teica, „jūs būsit vieni no nākamiem sabiedrības vadītājiem." Ilgvars Spilners aizrādīja, ka viens no pirmiem absolventu darbiem varētu būt savas tuvākās apkaimes latviešu informēšana par pieredzi Gaŗezerā. Viņš aicināja jauniešus piedalīties savu latviešu organizāciju vai jaunatnes grupu darbā, negaidot īpašu lūgšanu.

Nobeigumā ALAs valdes priekšsēdis uzsvēra: „Jums jābūt labākiem nekā citiem cilvēkiem, jo latviešu tautai grūtāks pastāvēšanas uzdevums. Tas lai jūsu darbs — palīdzēt pastāvēšanā!"

LIECĪBAS, BEIGŠANAS APLIECĪBAS UN NAUDAS BALVAS

Aicinādams „nelabās atzīmes labot ar vairāk darba, vairāk piespiešanās", direktors Kārlis Baltiņš ievadīja liecību izsniegšanu, ko savām klasēm izdalīja Valdis Zeps, Ņina Postiljone, Mirdza Paudrupe, Hermanis Kreicbergs un Austra Grīnvalde.

Absolventiem skolas beigšanas apliecības pasniedza Gaŗezera padomes priekšsēdis Nikolajs Riekstiņš, bet Vasaras skolu fonda dāvātās grāmatas valdes priekšsēdis prof. Dr. Rudolfs Markus.

Direktors Kārlis Baltiņš paziņoja godalgu ieguvējus „stipendiju pārbaudījumos".

Ceturtajā, absolventu klasē, naudas balvas ieguva Raimonds Ramanis (50 dolarus), Daina Briede (40 dol.), Inese Grīna (20 dol.), atzinības rakstus Pēteris Eriņš, Māris Lenšs un Ināra Vatvara.

Trešajā klasē naudas balvas bija Dacei Cerbulei, Jānim Avenam un Baibai Liepiņai, atzinības raksti Ingrīdai Brošai un Sarmai Jātniecei.

Otrā klasē naudas balvas ieguva Irēne Elksne, Līga Zemesarāja, Maija Briede, atzinības rakstus — Zīnta Aistara, Inese Mengele.

Sacensību uzvarētāji sapulcējās uz brīvdabas baznīcas altāŗa. Vairāk nekā 300 cilvēku lielais izlaiduma akta dalībnieku pulks sumināja apbalvotos ilgiem aplausiem. Naudas balvas bija devis Vasaras vidusskolu fonds, ALAs izglītības birojs un Gaŗezers.

Visbeidzot balvas pasniedza

(Nobeigums 7. lpp.)

Kā Kristīne pārvērtās Vilijā

Pēc sociologu pētījumiem techniski apdāvināti var būt kā vīrieši, tā sievietes. Kādēļ tik maz meiteņu izvēlas techniskas profesijas, īpaši šinī kontinentā? Aizspriedumi, kas iesakņojušies gadu simteņos, attīstījuši tā saucamo sievišķības **ideoloģiju.** Sociologe Helga Presa saka, ja pastāvīgi tieši vai netieši mēģina meitenes pārliecināt, ka tām nepadodas matēmatika, dabzinātnes un techniskās zinātnes, tad viņas tiešām šai laukā arī parādīs vājas sekmes. Būtu laiks meitenēm attīstīt talantus, kas iepriekšējos gados apspiesti. Par zēnu, kas izjaucis savu rotaļlietu, saka — viņš kāro izdibināt mechanismu. Ja to pašu dara meitene, saka — viņa ir nerātna. — Domājot par savas meitas turpmāko profesiju, vecāki gan var pieņemt, ka tā varētu būt skolotāja, varbūt ārste, nu, ja īpašas dāvanas, arī architekte, bet ka varētu iznākt inženiere, tas nav pieņemams, kaut arī meitene techniski apdāvināta.

Vēl tikai nesen, kad mūsu imigrantes zobārstes pirms apm. 20 gadiem sāka pārstudēt, lai iegūtu profesionālās tiesības, viņas savā fakultātē bija „baltie zvirbuļi", vai vienīgās sievietes. Pat vēl tagad šejieniešos mana neuzticību pret zobārsti sievieti. Daudz labvēlīgāks noskaņojums pret sievietēm ārstēm. Pēdējā laikā šai zemē jo skaļš ir sieviešu atbrīvošanas kustības sauciens, tomēr šķiet, ka visai maz tās varējušas iekarot tradicionālo vīriešu darba lauku, katrā ziņā mazāk par savām māsām Vācijā, nemaz nerunājot par Pad. savienību. Skaitļi rāda, ka arī Vācijā sievietes sāk pagurt cīņā par savu „vīrišķīgo" nodarbošanos.

1962. gadā Rūras apgabalā par tālāku technisku izglītību izšķīrās 14,9% meiteņu, bet pēc 1968. g. datiem bija tikai 7,4% sieviešu inženieŗu. Hamburgas techniskā augstskolā no 2000 studentiem ir tikai 10 sievietes. Liekas, ka ceļš uz tradicionālo vīriešu darba lauku ir ērkšķains. To arī apliecina Kristīne Gebharde no Hanoveras. Skolas pēdējā gadā viņai bijis grūti izšķirties starp divām dažādām nākotnes iecerēm. Darbojoties skolas žurnālā, viņai bija izcilas sekmes, tādēļ tā domāja par žurnālistes karjēru. Dažas nedēļas pirms skolas beigām atklājās, ka labākās atzīmes tā uzrādīja dabzinātņu priekšmetos. Tas viņai lika izšķirties par tālāku technisku izglītību. Pēc Vācijas noteikumiem vispirms jāiegūst zināšanas praktiskā darbā, lai immatrikulētos techniskā augstskolā. Te sākās Kristīnes ērkšķainais ceļš. Viņu, kas skolā bija ieguvusi augstākās atzīmes matēmatikā un fizikā, noraidīja viena firma pēc otras. Simensa firmā, lielākajā vācu rūpniecības uzņēmumā, viņu noraidīja tikai tādēļ, ka tur nebija paredzēta dāmu tualetes istaba. Beidzot viņu pieņēma pie Westinghausa, jo viņa pazina ģenerāldirektora dēlu. — Starp 40 vīriešiem viņa bija vienīgā meitene, un arī tad tai bija jākļūst ārējā izskatā līdzīgai zēnam — īsi apcirptiem matiem, sērkociņu gaŗumā. Kristīnes vietā viņu sauca par Viliju. Savā darba uzvalkā viņa tiešām arī atgādināja zēnu. Viņai bija jākaļ, jāvīlē un jāmetina tāpat ka citiem. Cik reižu neradās kārdinājums nomest āmuru un aiziet, bet tad viņa iedomājās, ka to taču viši gaida, radās spīts, un viņa izturēja, pēc pusgada iegūstot praktikantes apliecību un darbabiedru respektu.

Kristīne immatrikulējās Hanoveras techniskā augstskolā kā tā gada vienīgā sieviete. Tā kā kommiļtoņi sagaidīja, ka viņai būs vājākas atzīmes, viņai bija vairāk jāpiepūlas. Rezultātā tā saņēma diplomētas inženieres gradu elektrotechnikā kā pati labākā.

Nākotnes ieceres viņai lielas — dienās kļūt par vadītāju techniskās rūpniecības laukā. Ar 27 gadiem viņa izšķirusies par techniku un pret ģimeni. Vīrietī viņa nemeklē karjēristu darbā, bet dvēseļu radniecība. Viņas pašreizējais draugs ir fiziķis, tomēr par precībām viņi nekad nerunā.

Ka ne vienmēr ir taisnība izteicienam — skaistums un gudrība nesaderas, apliecina 34 g. v. Jēnā studējušā inženiere Marlene Smita, kas 1961. g. ieguva Miss Universa titulu.

Varbūt šis raksts ierosinās arī šī kontinenta techniski apdāvinātās meitenes izcīnīt savu vietu „vīrišķīgajā" darba laukā.

I. Š.

Mūžīgās jaunības noslēpums

Teiksmainā Hunzas zeme ir milzu kalnu ieplakā Pakistanas ziemeļu daļā. Galvenā iela, vīdamās cauri augstiem kalniem, gaŗām bīstamām kraujām, ir kādreizējais karavanas ceļš no Kašgaras Centrālāzijā līdz Gilgitai Pakistanā. Pirms gadu simteņiem pa to devās ķīniešu karavānas un veda uz tirdzniecības centriem zīdu, ādas, tepiķus un tēju, lai iemainītu pret sāli, garšvielām, apaviem, drēbēm, sudrabu un rotas lietām.

Hunzas ielejas iedzīvotāji pieder pie citas rases nekā pakistanieši, un ir Aleksandra Lielā pēcnācēji. Viņi runā savā īpašā valodā — brušaski. Valdošā dinastija ir apmēram 600 gadu veca.

Ieleja līdzinās paradīzei. Šauras zemes strēmeles starp augstiem kalniem sūrā darbā atkaŗotas dabai un pārvērstas par auglīgu zemi, novadot sniegoto kalnu ūdeni. Hunza pazīstama ar patīkamo klimatu, veselīgo avotu ūdeni un lielo augļu dažādību. Tur audzē dažādas labības, kā kviešus, miežus un rīsu. Iedzīvotāji ir veselīgi, labi izskatās un pats galvenais — ilgi dzīvo. Daudzi zinātnieki mēģinājuši izdibināt viņu dzīves ziņas noslēpumu, tomēr nekādas īpašas atziņas nav ieguvuši. Mūža ilgumu ietekmē vienkāršā barība un veselīgais glečeru ūdens, kas uztur aktīvitāti un ļauj nodzīvot līdz pat 100 gadiem. Sievietes esot skaistas līdz 70. un 80. mūža gadam, un neesot retums, ka tās ar 70 gadiem un vēl vēlāk dzemdējot. Atzīmē gadījumu, kur 98 g. vecs vīrietis kļuvis tēvs.

Hunzas iedzīvotāji lielāko tiesu lieto dažādus augļus, kā kiršus, bumbieŗus, firziķus un ābolus. No saknēm tie izraugās kartupeļus, zirņus, pupas, kā arī svaigu pienu un paniņas. Galu tie ēdot tikai svētku gadījumos, arī dzīvnieku taukus maz. Bez minētā glečeru ūdens tie dzeŗ arī svaigu vīnogu vīnu. Ziemas dienām tiek sagatavots un glabāts kāds noslēpumains dzēriens, pazīstams ar vārdu šalajits. Tā galvenā sastāvdaļa ir tumši brūna sūna, ko salasa uz 3500 metru augstām klintīm. Sūnu lieto vai nu kā tumšu masu ēšanai vai arī gatavo minēto dzērienu, ko uzglabā mazos traukos. Pirmo saplūcot mēnesī gaismā, otru saulē. Mazos daudzumos sūnu sajaucot ar karstu pienu un ziemas mēnešos pirms gulētiešanas iedzeŗot. Īpaši tas esot derīgs pēc 50. un 60. mūža gada. Domā, ka tas ir šīs zemes iedzīvotāju ilgā mūža un jaunības noslēpums.

I. Š.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
m a k s ā
5% par noguldījumiem,
5½% par ilgtermiņa noguld.
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus. Reizē ar naudas noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl 12 — 8 vakarā.
Sestdienās līdz 15. septembrim slēgts.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

(8. turpinājums)

*
**

Advokāts Viljams ieslēdzās savā darbistabā un iedziļinājās inženieŗa Grīvas vēstulēs Vizuma kundzei. Šī vēstule bija rakstīta pagājušā gada 15. decembrī.

„Mīļais draugs! Un es zinu, ka Tu atgriezīsies mājās salauzta, bēdīga, varbūt pat izmisusi, velti jautādama: „kā tas viss varēja notikt?" un „ko vēl varētu darīt?"...

Atgriezīsies mājās? No kurienes? Bobs sarauca pieri. Tātad Raiša māte meklējusi palīdzību pie kādas iespaidīgas personas. Kāpēc viņa to darīja? Vai tikai cilvēcības vai varbūt mīlestības vārdā?

Jaunais advokāts turināja lasīt.

„Jo Mr. Hanwell (sauksim viņu turpmāk par Strauta kungu) — ja Tu viņu vispār sastapsi — Tu būsi sastapusi laipnu advokātu, kas nevar un negrib ar galvu skriet mūrī. Esmu viņu saticis tikai vienu reizi mūžā, bet domāju, ka, pat acis neaizvēris, es Tavu sarunu varu iedomāties, tādēļ man ir tik bezgala skumji...

Tu gribētu viņam stāstīt par maniem „labajiem darbiem", bet viņš ir nevaļīgs un viņam liekas, ka tas neattiecas uz lietu... Un apžēlošana (parole) ir sarežģīta: tur nav Vašingtona vien, bet Vašingtonai jāprasa atsauksmes no Ņujorkas. Strauts teiks... jā gaida vismaz gads, varbūt pat divi gadi... Viņš laikam būs atturīgs izceļošanas jautājumā, vienalga, pavisam vai tikai uz laiku; tā es jūtu, lai gan es nezinu, kādēļ. Varbūt ka viņš zina, ka es netikšu no Amerikas ārā; varbūt viņš zina, ka es nekur vairs nevaru „tikt iekšā"; varbūt ka viņš zina, ka nekad vairs nevarēšu celties un lidot un ka palicis vairs tikai jautājums, vai spēšu dienišķo maizi nopelnīt, lai nevienam nebūtu par nastu, — un ka to, pēc viņa domām, es varētu nopelnīt tepat Amerikā... Viņš nezina, ka 1960. gadā es biju pilnīgā nervu sabrukumā (to nezina arī manās „mājās"), un bija laiks, kad negribēju vairs dzīvot. To visu nevar cietumā izstāstīt; un tagad jau arī viss ir par vēlu, viss ir citādi... Strauts Tev teiks, ka nav ko domāt par apžēlošanu, kamēr pār manu galvu karājas otra apsūdzība, kuŗu Ņujorkas valdība gan solījusi atsaukt, bet nav vēl to darījusi... Un vai nu ar vārdiem vai žestu viņš jautās — ko gan viņš var Ņujorkas valdībai darīt, lai tā nevilcinātos un mūs nemocītu? Nav līdzekļu, ar ko Ņujorkas valdību varētu piespiest! Strauts teiks, ka bez atlīdzības viņš jau darījis visu iespējamo. Viņš teiks, ka, pirmkārt, jāgaida otras lietas izbeigšana: otrkārt, jāgaida vismaz gads, un varbūt divi — atkarā no Ņujorkas politikas, un ka tad viņš (?) ierosinās „paroli"; treškārt, ka doma par došanos uz ārzemēm viņam neliekas „reāla" (kāpēc?), ka paraksti un galvinieki ir vēlami un vajadzīgi, bet ka tam vēl ir daudz, daudz laika — vismaz līdz nākamajam rudenim; un ka tad, kad es tikšu ārā, mani draugi un viņš pats — man palīdzēs uzsākt kādu „bodi", bet noteikta plāna viņam nebūs...; varbūt vēl, ka arī viņš ar skumjām domā, ka ar tik „labām smadzenēm" vajadzēja notikt tādai traģēdijai... Bet ka, lai kā gribēdams, viņš, tagad nekā nespēj darīt...,

Tā es domāju, Tavs apciemojums beigsies — ja tikai Tu viņu vispār sastapsi. Nogurusi, salauzta un ar kādu lielu cerību nabagāka Tu skumji brauksi atpakaļ, velti jautādama: ko vēl var darīt? Arī es esmu mocījies ar visu to. — Aprīlī tūliņ pēc apcietināšanas es gribēju mirt un lūdzu gubernātoru, lai man to atļauj, velti. Bet tam bija jēga tad, ne vairs tagad, pēc notiesāšanas... Te daudzkas noticis, ko neviens cilvēks pilnīgi nezina, arī es ne... Un tagad mēs neviens nezinām, uz kurieni mans traģiskais ceļš ved. Kā drauds pār manu galvu ir civīlprasība 3 — 500.000 dol. apmērā (nezinu īsti cik); ar tikpat lielu nodokļu prasību pret mani — ja tā nav mūžīga iznīcināšana, tad es nezinu, kas iznīcināšana ir... Es nezinu, vai un kad es tikšu ārā; bet ja tas reiz notiks, tad sāksies mocīšanās ar šīm prasībām... Nemoki savu galvu ar tām; arī es pats tās nesaprotu un tādēļ cenšos nedomāt, bet to es zinu, ka reiz tas viss atklāsies... Par visu to manai sievai nav ne jausmas. Es neteiktu arī Tev, bet zinu, ka Tu vienmēr mēģināsi kaut ko darīt, un tad agrāk vai vēlāk uzdursies uz šīm prasībām... Advokāts... arī Strauts... teiks: jāņem viss pēc kārtas; vispirms dabūsim viņu ārā, tad redzēsim tālāko: samaksāt taču viņš nevar, tātad vai nu šos „parādus" atlaidīs, vai būs jāizsludina bankrots. Tas viss ir tik vienkārši un skaidri no likuma viedokļa. Tātad man būtu daudz iemeslu vēlēties tikt prom uz kādu mežoņu zemi... Vai Strauts būtu pierādījis, teicis Tev, ka tas nav iespējams un tā doma jāatmet? — Kaut vismaz skaidri zinātu, nebūtu velti jālauza galva. Mani tāpat moka jautājums, kā tas varēja notikt. Vai atbilde ir Dāvida 73. psalmā? Varbūt... Bet es vienmēr domāju, ka ticu Dievam... Kas mani visvairāk biedē, ir garā slimo klīnikā. Redzēs, vai un ko Tu domāsi pēc satikšanās ar Strautu. Visas tūkstoš problēmas tomēr galu galā centrējas divās galvenajās: tikt ārā un ko tad darīt, bet tas saplūstu vienā, ja Strauts pievienotos domai par izceļošanu, ja vien kāda no mežoņu zemēm ņemtu mani pretim, varbūt Abesīnija? Arī tur es agrāk cerēju uz Harisa palīdzību, kas nu atkrīt."

Bobs Viljams atstūma pagriežamo krēslu no rakstāmgalda un ieslīdēja istabas tumšākajā stūrī. Jaunais advokāts uz brīdi aizvēra acis, lai tās atpūtinātu, jo vēstule bija rakstīta uz zīdpapīra bezgala maziem, sīkiem burtiņiem.

Nezinot patiesos apstākļus, Bobam bija grūti no tās ko izlobīt, bet bija skaidrs, ka inženieŗa Grīvas apsūdzība bija vairāk nekā tikai „kukuļošana". Neapzinīgi, varbūt arī daļēji Vizuma kundzes sarunas iespaidā, vēstuli lasot Bobs dažas vietas bija pasvītrājis ar sarkanu zīmuli Tās viņam likās salkanas un nevīrišķīgas. Jaunajam advokātam kaut kas nepatika visā šai lietā, tomēr viņš nevarēja pateikt, kas īsti. Bobs piebrauca krēslu atkal pie rakstāmgalda un sāka lasīt. „Mans mīļais un labais draugs. Es esmu atkal veselu dienu nosēdējis, brīžiem slepus, brīžiem atklāti rakstīdams šo „zīmīti", kuŗu es kaut kā arī dabūšu ārā (kā — to vēl nezinu, bet arī tur man ir sava „ideja": tabaka, kuŗu pats nelietoju). Es zinu, ka šī gaŗā „zīmīte" ir nervoza, neskaidra un saraustīta; es to pat nepārlasīšu.

Vienmēr līdz šim Tu mierināji mani. Kad šodien saņēmu Tavu 13. dec. vēstuli un sapratu, ka Tu jau šodien esi Ņujorkā, kad sapratu, kādas pūles un upuŗus Tu uzņemies un kad man likās, ka Tu ar bēdīgu un nospiestu sirdi atgriezīsies, — tad domāju, ka man jāsaka Tev ne tikai sirsnīgs paldies, bet arī tas, ka es saprotu, ka Tu mēģini panākt neiespējamo un ka reiz man jālūdz Tevi (tātad otrādi), lai Tu par daudz nedarītu sirdij un domām pāri. Šī pasaule, šis kontinents nevar mūs saprast. Varbūt ka es 1960. g. biju gandrīz turpat, kur nonāca A. Locis..., bet vai nav labāk par to nerunāt? Te nav neviena, kas to spētu saprast, un tas mani iznīcinātu uz visiem laikiem.

(Turpinājums sekos)

Vidusskolas audzēkņi uz skatuves

KĀ KONCERTĒ UN SPĒLĒ TEĀTRI GAŖEZERĀ

Audzēkņu koncerts un skatuvisks uzvedums ievadīja Gaŗezera vasaras vidusskolas astotā mācību gada nobeigumu 19. augusta sestdienas vakarā.

Stāvgrūdām piepildītajā lielajā ēdamzālē varēja būt tuvu pie 400 klausītāju — skatītāju. Daudzi desmiti, mielodamies gar skaņām un vārdiem, vēroja notiekošo no ārpuses un vēsumā pa zāles lielajiem, atvērtajiem logiem.

Leņķveida telpā stūris ar kamīnu aizmugurē veidoja skatuves daļu. Uz abiem galiem, pirmajās rindās sēdvietās uz grīdas bija nometušies paši vērīgākie klausītāji un skatītāji. Viņiem gadu skaits pirmajā desmitā. Viņi pa dienu, vāvuļodami latviski kopā ar savām jaunajām mātēm, krasi izceļas to vidū, kas gados daudz vecāki un Gaŗezerā „lepojas ar savām angļu valodas zināšanām".

Pirmajā skrēslu rindās sēdēja otrā gadu desmitā iegājušie: vidusskolas jaunāko klašu audzēkņi, jauniešu kursu dalībnieki un citi nometņotāji. Aiz tiem arvien tālākos lokos visu citu gadu desmitu pārstāvji.

Klausītāju — skatītāju pulkā vidusskolas audzēkņu vecāki. Starp tiem ALAs valdes priekšsēdis Ilgvars Spilners, ALAs kultūras biroja vadītājs Maŗģers Grīns, ALAs izglītības biroja vadītājs Tālivaldis Bērziņš un citi sabiedriski un kultūras darbinieki. Tas ļauj secināt, ka mūsu centrālo organizāciju pašreizējiem vadītājiem ir visai tiešs sakars ar latviskās izglītības darba problēmām, kāds varbūt trūka agrāk.

Koncerta pirmajā pusē tautas dziesmas dziedāja absolventu klase, solo dziedājumus veicot Lilitai Lielzuikai, Sibillai Krūgai, Arnim Tolkam un Ināraī Vatvarai. Klausītāji visjūsmīgāk aplaudēja Arnim Tolkam, dziedot solo „Meitu dēļ es izdevu".

Koncerta otrā pusē meiteņu koris dziedāja piecas tautas dziesmas. Koristes bija: Ināra Vatvara, Aija Abene, Sibilla Krūga Lilita Lielzuika, Dace Cerbule, Inga Grīna, Anda Grīna, Baiba Liepiņa, Ingrīda Broša, Ilze Cēbere, Ināra Bērziņa, Venta Rudovica, Zinta Aistare, Rasma Gudrā, Īrisa Meņģele, Saulvija Šļaukstiņa, Monika Veldre, Iveta Āsone, Līga Zemesarāja, Nora Ceriņa, Irēne Elksne, Sandra Grase, Laura Daģe, Zenta Apīne, Melisa Krūga, Rasma Strautmane, Barbara Spilnere, Ingrīda Cāzere.

Diriģēja Inga Grīna, Rasma Gudrā, Dace Cerbule, Lilita Lielzuika, klavieŗu pavadījumu spēlēja Baiba Liepiņa.

Jāņa Raiņa lugas Uguns un nakts piektā cēliena uzvedumā Lāčplēsis Lielvārdes pilī piedalījās 41 vidusskolēns. Uzvedumu bija sagatavojis Artūrs Ŗubenis, izrādi vadīja Ņina Postiljone, dejas bija sagatavojusi Gundega Peniķe, par „tehnisko palīgu" darbojās Raimonds Zemjānis.

Raksturojot koncertu un skatuvisko uzvedumu, vidusskolas direktors Kārlis Baltiņš izteicās, ka iestudējums paveikts 6 nedēļās. Tās bijušas intensīvas darba nedēļas, uzsvēra direktors, tā ka pietrūcis laika pat izgulēties.

Aivars Ruņģis

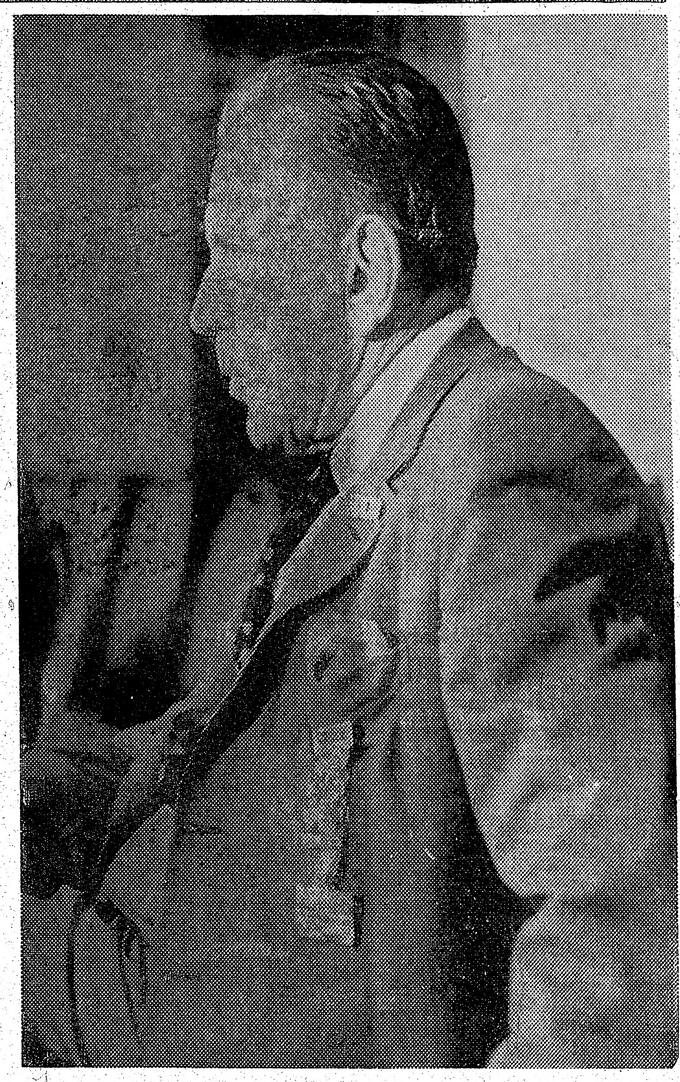

Republikāņu partijas vēlēšanu platformas komitejā ALA iesniegumu motivēja priekšsēdis Dr. I. Spilners. Platformas komiteja uzklausīja arī Republikāņu partijas nacionālitāšu grupu padomes rezolūciju un platformas komitejas priekšsēdi. Latviešu republikāņu apvienības goda priekšsēdi Voldemāru Korstu (augšējā attēlā), kas iesniedza vairākus priekšlikumus ārlietu, valsts aizsardzības un etniskos jautāju mos. B. Ginsburga uzņēmums

ROBERTA HIRŠA PELNU URNA BRĀĻU KAPOS

Uz latviešu kaŗa invalidu mītni Rotu Katskiļu kalnos esam jau braukuši: Uz turieni pirms gadiem no Bostonas uz Brāļu kapiem aizveda preses seniora Jāņa Porieša šķirstu. Tagad atkal bēres. Mēs aizvedam Rīgas Auduma dibinātāja un izveidotāja Roberta Hirša pelnu urnu.

Ir 18. augusta priekšpusdiena. Rotas pagalmā pusmastā Latvijas sarkanbaltsarkanais un ASV zvaigžņotais karogs. Ieradušies bērinieki no tālām malām: Vašingtonas, Ņujorkas, Filadelfijas, Bostonas. Zālē svinīgs klusums, visas sēdvietas aizņemties. Pie sienas altārveidīgs paaugstinājums, kur uz sarkana samta stāv pelnu urna ar Roberta Hirša vārdu. Abās pusēs urnai sarkanas rozes, bet virs urnas nelaiķa dēla, mākslinieka Ivara Hirša glezna „Ratnieki", Hiršu lauku īpašuma attēls Latvijā. Pāri tam veļas draudīgu mākoņu viesulis.

Mācītājs Rolle saka dažus vārdus: „Pabeidzies darba vīra mūžs . . ." Un tad sākas sēru koncerts ar nelaiķa iemīļotākām dziesmām, ko tas klausījies dzīvs būdams un kas raksturo Roberta Hirša žilbinošo dzīves karjēru. Ievadvārdus ierunājusi aizgājēja dzīvesbiedre Alma Hirša. Viņa uzsveŗ nelaiķa mīlestību darbam un aizgājēja lielo pieminekli — Rīgas Audumu, ko nelaikis novēlējis Latvijas universitātei. Citē rakstnieka J. Kārkliņa vārdus, jo pēdējais visu mūžu sekojis Hirša dzīvei. Fiziskās un garīgās sāpes, ko Roberts Hiršs panesa pēdējos gados, nebija viņam lāsts. Tās kā spārni sagatavoja viņa dvēseli augšupejai. Sāpes viņš panesa kā balvu no Visvarenā, kas palīdzēja viņam rast sevī izlīdzinājumu.

Var apbrīnot Almas Hiršas dziļo mākslinieciško izjūtu, izvēloties koncertam R. Vāgnera prelūdiju no operas Lohengrīns, E. Melngaiļa Birzēs un norās, Daba un dvēsele, Senatne, Mēness starus stīgo, Skultes Gaviņš biju, E. Melngaiļa Rekviēmu. Koncertā nebija parastās bēŗu teoloģijas, bet skaņas, kas raksturoja cilvēka mūžu, bērnību, jaunību, Līgo vakaru, darba panākumus. Tur bija dzeja, ko cienīja tā paaudze, kas tagad aiziet mūža mierā, atraitnes klāj pāri savai sejai. Tad nāca dēls Rūdolfs ar meitām Annu, Karolu, radi, draugi un cīnītāji par Latvijas brīvību: U. Grava, A. Bērziņš, G. Meierovics, red. K. Rabācs un daudzi citi. Kapu pārzinis Kundziņš novietoja urnu kapā vēsumā. Trīs smilšu saujas birst no piederīgo rokām. Beigās uz zaļajām velēnām, ko klāj kapam, Alma Hirša no ziediem veido simbolisku apli ar sārtu ziedu vidū. Nu tur dus Vējavas kalpa dēls, kas dzīvē izstaigāja tālus ceļus. No invalidiem pateicības vārdus teica māc. Rolle, bet svētīšanu izdarīja māc. R. Zariņš. Ar to bēres, kādas nebija vēl šai kapsētā piedzīvotas, bija galā.

Skaidrīte Prince bēŗu mielastā Rotā nodziedāja E. Dārziņa trīs dziesmas, sava dēla pianista Rolanda Prinča pavadījumā.

Osvalds Akmentiņš

Čiņā par zelta Budas tēlu

Tūkstošiem filipiniešu gadiem meklē apslēptas bagātības, kas apraktas kalnos austrumos no Manilas. Tādā kārtā daudzi cer vienā naktī kļūt bagāti. Otra pasaules kaŗa laikā japāņu armija ģenerāļa Jamašita vadībā bija nometināta Filipīnu salās; kad parādījās sabiedroto vienības, japāņi atkāpās kalnos. Tai laikā ģenerālis Jamašita esot kalnos apracis salaupīto zeltu un sudrabu, kā arī Budas tēlu zeltā. Apraktās vērtības lēš apm. 1 miljarda dolaru vērtībā. Kad japāņi Filipīnu salās kapitulēja, ģenerālis tika saņemts gūstā un vēlāk pakārts.. Noslēpumu par apslēptām bagātībām viņš paņēma kapā līdz.

Senais stāsts par zemē norakto mantu uzpeld vienmēr par jaunu. Nesen kāds 27 g. v. atslēdznieks Boksas izmēģināja laimi. Tā viņam tiešām arī uzsmaidīja — tas atrada apm. 80 cm. lielu Budas tēlu zeltā, dažus naudas gabalus un zobenu. Prieki tomēr drīz beidzās, kad kādā jaukā dienā viņa dzīvoklī ieradās slepenpolicisti un atņēma atradumu, paskaidrodami, ka valdībai pieder ne tikai zeme, bet arī viss, kas ir zemē. Tiesas zālē tomēr noliktajā dienā neparādījās ne slepenpolicisti, nedz atņemtie priekšmeti, kā bija solīts. Kopš tā laika Budas tēls atkal pazudis bez pēdām. Tas viss tomēr vēl vairāk kārdina filipiniešus meklēt zemē apraktās bagātības.

Tant no Valmier

TĀLE CIEMIŅ SAGAIDEJS UN IZVADEJS KRIŠS ĶEPALS

Beidzot tā liele dien bij klāt. Tovakar no dārb pārnācs es dor šķierbe atrad telegram, ku skaidr bij rakstets, ka man dzīve tant Otīlej plivines a gaisku uz mūs pus. Ku tie gaŗe gad, ka es viņ nebij redzejs un kā jau vienmēr rad būšnes, tāds tikšenes prieks sagādej liel satroukam.

Soves jounebs dienes gan tant Otīlej bij no pārskatšnes aizprecjes uz Valmier, ku trake vidzemniek neko nesaprat no ventiņ dzīvšen un ougste kultur. Sove valode vidzemniek tā šķobjes, ka kārtegs ventiš klousjes mut pavērs un tāpat nekāde gale netik. Ziergs a vidzemniek jūdz rates bez lok un uz tierg brouc a kokass ratem, ka logem stikl bir āre. Tālab mūs rades neviens nevarej saprast, kāds driģens tant Otīlej sadzēres, ja bez liel domšen viš pamet smuke Pilten un aizskrēj pasoule a sov dulle Miķel Knapsieriņ. No to laik, kā es vēl no puik dienem atceres, tant Otīlej mūsmājes bij pārvilcs stīp visem rad būšnem un pa viņ vais neviens nelikes ne zīns.

Man radšanes uzsākes tik tad, kad es bij jau Kanads indian zeme un sajem no tant Otīlej gaŗ vēstal. Viš rakstej, ka togad vises Valmiers kolhozes lopem piemetes briesmīge nag sērg un cūks sprāguš nost no zile kait. Man bij a steig jāskrien apkāra pa Kanads aptieķem, la dabet kāds zāls a ko glābt tants privāte kaptālest goteņ, kas taisjes aprout pien. Otre gade tant bij ecejs kukrūzs louk, un ziergs tā saniķjes, ka iespērs Otīljei pa gūžem, un viš tūliņ nolices garšļouks uz slimebs cisem. Tas sasistejs zilams bijs tik lels, ka a puķpode oudzte alvej sul nekāds glābiš nau rades un man akal bij jāmekle visād plākster, la tant Otīlej va salāpet sovs slimes gūžs. Tāds liets cilēks tuven un rad būšens sasien kā a strik.

Tā mēs a tant Otīlej uzsāk tād siersneg radšanes, kas praktiske dzīve iznāc pa kultūrs apmaiņ. Tant man pa laikem atsūtej souls puķ sēkls no kolhoz, bet es, ko nu kuŗe reize Otīlej va viņs bērn bij sove prāte iekārjuš. Vienrēz Otīlej vēstle bij ierakstejs, la es nau tik lepns un aizbrouc pie viņem cieme. Es to būt a mīļ prāt darejs, bet man krūts tāds švaks, kas nepanes kolhoz stipre gais. Rīge, ku tagad vis dzīve kā pardīze, es a nevarej rādtes, jo a sov ķecrīge dāb es izpelnejs viet elle. Talāb es palik tepat Kanade, la kaptālest žņoudz man va nost.

Tant Otīlej tomēr neastlaides un uzsāk rīktes uz sov rok. Līdzko dižeis Staļiš nolik karot, man tant uzrakstej lūgamrakst, la palaiž viņ uz Kanad apciemet krustdēl Kriš, kas no stulbam un bailem aizskrējs citem līdz pie indiaņem. Viņei izdeves, un triecan tempe nepagāj ne desmit gād, ka pienāc liele atvēlšan, la man tant Otīlej brouc ku grib. Man bij tik jānosūt ceļnoud un tantei vis bērniņ jāatstāj kolhoze, la palīdz priekšniekem pēc plān un grafik.

Un tā nu tagad a tād priecīg sierc drēbšan es brouc uz lidlouk sajemt sov gaidte ciemiņ. Es nemaz nezinej, kād man tant izskatses pēc tik doudzem gadem. Es kod va pierkstes pa tād muļķeb, ka vēstles mēs nebij norūnjuš nekād pazīšnes zīm. Ej nu tagad skrien pa cilek bār apkārt un mekle sov tant, ja viš varbūt tāpat dzene man.

Vis liele kreņķ izrādjes tomēr pa velt, jo līdzko lidmašīn dores parādjes sieviška a rūtain laktiņ gāle un vadmals villdrān uz rok, man tūliņ kā a āmur pa gāl iegāz dom, ka tas nau neviens cits ka man tant Otīlej Knapsieriņ no Valmier. Un taisneb vien bij. Pierme satikšanes prieke mēs saķēršes bučjes un roudej,kā slapš zem kājem palik. Ta nāc

(Turpinājums 13. lp.)

Gaŗezerā lieli svētki

(Turpinājums no 4. lp.)

arī vidusskolas šaha turnīra uzvarētājiem Mārtiņam Stākam (1. v.), Mārim Lenšam (2. v.), Pēterim Eriņam (3. v.) un Ojāram Inveisam (4. v.) — Eduarda Avota dāvana.

„NEVIS SLINKOJOT"

Pieminot individuālus vasaras vidusskolas labvēļus, mācītājs Vilis Vārsbergs stāstīja par kādu tautieti Vili Ledu (no Norfolkas), kas pats Garezerā nav bijis, bet par kuŗa dāvinātajiem 5000 dolariem uzcelta jauna zēnu dzīvojamā māja, pie kuŗas piestiprināta plāksnīte ar ziedotāja vārdu. „Viņam krietna gadu nasta," teica Vilis Vārsbergs, „bet sirds jauna un paļāvība latviešu jaunatnei tik liela, ka viņš uzdāvināja varbūt visus sava mūža ietaupījumus." Runātājs aicināja tencināt ziedotājam, dziedot „Nevis slinkojot un pūstot tautu augstā godā ceļ..."

Agrākais vidusskolas direktors Arvīds Bolšteins savā uzrunā izcēla Garezera padomes viceprieksšēdi Dr. Raimondu Zemjāni, kuŗu Garezerā neatbaida neviens visvienkāršākais darbs, kaut šim latviešu zinātniekam liels prestižs Visu Savienoto Valstu mērogā. Arvīds Bolšteins aicināja absolventus izvēlēties šo latvieti par savu paraugu.

Absolventus un skolēnus sveica arī Garezera padomes priekšsēdis Nikolajs Riekstiņš, Vasaras vidusskolu fonda valdes priekšsēdis Rudolfs Markus, sirmā audzinātāja Eleonora Upatniece.

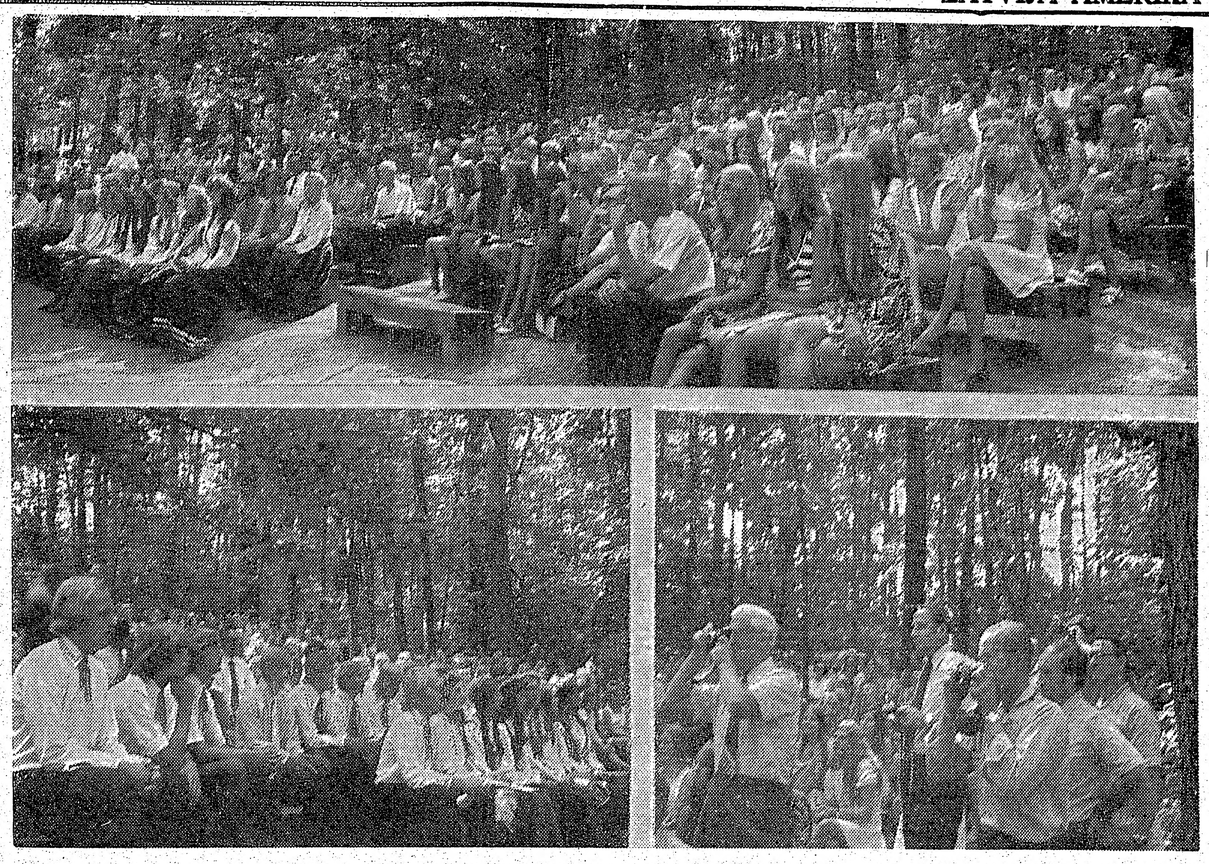

Gaŗezera vidusskolas astotā mācības gada svinīgā nobeiguma akta dalībnieki brīvdabas baznīcā. (Augšējā attēlā). Apakšā pa kreisi — absolventu klase, pa labi — kā top piemiņas uzņēmumi ģimenes albumam: Augusts Tolks, Tālivaldis Bērziņš, Ilgvars Spilners un Jānis Peniķis.

Aivara Ruņģe uzņēmumi

ABSOLVENTI SOLĀS UN CILDINA SAVUS SKOLOTĀJUS

Vidusskolas beidzēja Daina Briede savā uzrunā atcerējās absolventu satikšanos Garezerā pirms 4 gadiem, kad viņi ieradās kā svešinieki, bet sadraudzējās un dzīvoja, Kārļa Skalbes vārdiem, no saules un no drauga smaida. Tomēr galvenais mērķis bija mācīšanās, uzsvēra absolvente, jo, iepazīstinot pagātni, labāk varēsim veidot nākotni. Par to runātāja izteica paldies skolotājiem, jo bez tiem mērķis — Dievam un Latvijai — nevar īstenoties.

Daina Briede pateicās visai latviešu sabiedrībai, kas palīdz celt Garezeru, un vecākiem, kas sūtījuši viņus uz vidusskolu.

Absolventu vārdā runāja arī Arnis Tolks un atzina, ka šķiršanās grūta. Atnācām mazi bērni, Arnis Tolks teica, esam te auguši prātā un garā. Viņš īpaši pateicās skolotājiem par pacietību un pašaizliedzību, palīdzot par labu griezt vienu otru skolas bērnu palaidnību. „Garezerā mūs saistīja augošā draudzība," teica Arnis Tolks, „kas turpināsies visur, kur pulcēsies latvieši."

Absolventu klase apveltīja skolotājus gan ar ziediem, gan savdabīgām pie sienas piekarināmām koka piemiņas plāksnītēm, kuŗu vienu pusi rotā absolventu klases krāsains attēls, bet aizmuguri — visu 18 beidzēju paraksti.

Svinīgajā sanāksmē sumināja šādus skolotājus: Bolšteinus, Paudrupi, Grīnvaldi, Aparjodu, Kreiceru, Reinvaldi, Aistaru, Inveisu, Kalmīti, Brēmani, Skujiņu - Kalmīti, Melngaili, Melliņu, Sīnāti, Rubeni, Goldmani, Upermani, Cakaru, Peniķus, Daigu, Briedi, Vārsbergus un Baltiņus.

Beidza ar Latvijas himnu.

Skolas nobeiguma svinības ievadīja brīvdabas dievkalpojums, kuŗā bija vairāk nekā 500 dievlūdzēju, varbūt lielākais pulkssāi vietā kā jebkad. Dievkalpojumu vadīja mācītājs Vilis Vārsbergs, bet sprediķoja tāls cieminš — mācītājs Juris Jurģis no Anglijas.

Aivars Ruņģis

Hermanis Kreicers

Ekskursija vēsturē

(5. turpinājums)

Cīnīdamies katrs atsevišķi, stādi veido arī kollektīvu ekspansiju. Tā gan nav apzināga, viņi nenorunā doties kollektīvā ekspansijā, taču panākumi ir lieliski. Kur bija sīka bērziņu smalcīte, tur pēc gadiem jau ir prāva jaunaudze un pēc gadu desmitiem — krietna birzīte. Atmatā atlaistu tīrumu pēc dažiem gadiem jau ir „iekaŗojis" krūmājs.

Līdzīgā veidā ekspansija izpaužas dzīvnieku valstī, bet visnegausīgāk to īsteno lielākais rāvējs un plēsonis — cilvēks. Te jau ir apzināta kollektīva ekspansija. Tā pirmatnējā ciltī vīri norunā sirojumu kaimiņu valstiņā un, ja laimējas, atgriežas mājās ar bagātīgu laupījumu. Aplaupītajiem nu ir iemesls plānot un izdarīt „atmaksas" iebrukumu. Tie savukārt tik lēti nepadodas un rīko jaunu iebrukumu. Tā starp kaimiņu tautām un valstīm noris kariņu un kaŗu serijas. No tāliem senlaikiem līdz mūsu dienām vēsturē tādu ir milzum daudz. Mūsu vēsturē kurši tā kāvās ar skandiņaviem, ziemeļlatvieši ar igauņiem.

Vēlākos laikos kaŗus vairs nenorunā vīri, tos plāno un organizē valdības. Pilsoņiem uzlikts kaŗa klausības pienākums, un kaŗā jāiet, grib vai negrib. Negribētāji dezertē vai padodas gūstā.

Kaŗus mēdz attaisnot un cildināt ar skaistiem reliģiskiem, nacionāliem un sociāliem saukļiem, taču pamatā parasti ir tā pati ekspansija — paplašināt savu dzīves telpu (aneksijas), gūt laupījumu (kontribūcijas, reparācijas), uzkundzēties citām tautām un tās izmantot.

Vai tāds konstatējums nav katēgoriska nostāja pret katru kaŗu? Ne gluži. Ja negribam būt aprobežoti vientieši, tad dažreiz tomēr esam spiesti kaŗot. Pret netaisnību ir jācīnās. Kaut vai mūsu pašu un citu mazo tautu brīvības cīņas bija jāizcīna. Mūsdienu „miera mīļotāji" prasa ASV izvākšanos no Vietnamas, bet komūnistiem to neprasa. Tā ir vienpusīga un liekulīga nostāja. Tādu pašu vērojam Parīzes miera sarunās un atbruņošanās konferencē: jūs piekāpieties un atbruņojieties, mēs ne.

Arī idejām ir ekspansīva daba: tās tiecas izplatīties, gūt vairāk piekritēju. Ja šim nolūkam sāk lietot varu un viltu, tad no cēlās idejas paliek tikai melīga izkārtne.

„Eita pa visu pasauli un darait par mācekļiem visus ļaudis." Kristus brālības un mīlestības mācība ir pret katru varmācību, tālab kristietības ekspansijai bija jānotiek vienīgi godīgas pārliecināšanas („atgriešanas") ceļā. Taču baznīca izveidojās par varas iestādījumu un darījās tāpat kā laicīgās varas. Nerunāsim par musulmaņu iebrukumu Eiropā (Spānijā, Balkānos), pat kristiešu konfesijas (katoļi un protestanti) izcīnīja ieroču kaujas, tā aizraudamās nekristīgos darījumos. Arī mūsu tēvus kristīja ar uguni un zobenu — krusta kaŗos.

Tas ir bijis un izbijis. Paliek vēstures fakti par reliģiskām ekspansijām. Mūsu dienās baznīcas taustās uz saprašanos, berze starp konfesijām un draudzēm ir lokāla un maz manāma. Reliģijas ietekme uz ļaužu sirdīm un prātiem ir jūtami mazinājusies, un baznīcām nav laicīgas varas. Baznīca kļuvusi izprotošāka un vairāk turas kristīgā morālē. Ārmisijas veidi Dr. A. Šveicera garā jau ir cildeni kristietības paraugi. Visumā reliģskās ekspansijas mūsu laikos ir sarukušas.

*

Toties laicīgā, tā sauc. sekulārā jomā lielāku un mazāku saspīlējumu starp tautām un valstīm nav trūcis un netrūks. Agrāk tie parasti saistījās ar nacionālismu un patriotismu, tagad nākuši klāt citi. Tumsonīgie, asiņainie ideju izdzimumi — fašisms, nacisms, rasisms, antisemītisms un komūnisms ir nodarījuši cilvēcei daudz ļauna. Fašisms un nacisms liekas savu lomu izspēlējuši, atstādami aiz sevis asinis un postu, pārējie turpina darbošanos.

Sevišķi komūnisms. Tas nemaz neslēpj savu agresīvo dabu. „Mēs jūs apraksim. Eizenhauera mazbērni jau dzīvos komūnistiskā iekārtā," deklarēja N. Chruščovs. Slēpdamies aiz brīvības un taisnības saukļiem, radīdams sastrēgumus un nemierus, tas apstiepis savus netīros taustekļus visapkārt mūsu planētai. Kāda brīvība un labklājība nāk ar komūnismu, mēs labi zinām.

Mūsdienu ekspansija spiežas arī kultūras novados — literātūrā, presē, kino, radio, televīzijā, pat baznīcā. Zināms, kur kultūras vērtības spiestas kalpot kādam ismam, tur tās zaudē savu tīrību un vēršas surrogātos.

Atliek vēl saimniecības lauks, kur agresīvā ekspansija tiecas paklaut zemes un tautas, ieskaitot tās savā saimniecībā un izmantojot. Tā PSRS tagad izmanto okupēto Latviju. Lielbritanija savās kolonijās par iedzimto gara kultūru un dzīves veidu daudz neinteresējās, apmierinādamās ar saimniecisku izmantošanu.

Līdz ar citām mazām tautām mēs esam līdz mielēm izbaudījuši lielvaru ekspansiju. Sevišķi mūs maluši vācieši un krievi. Vienus dīdīja „spiešanās uz austrumiem" (Drang nach Osten), otri pūlējās „izcirst logu uz Eiropu" (v Jevropu proruby okno). Kad viņi draudzīgi sēž pie viena galda, tad dala Poliju un Baltiju. Atcerēsimies 3 Polijas dalīšanas, kas beidzās ar Polijas neatkarības iznīcināšanu. Par tām bez kautrēšanās rakstīja pat skolu vēstures grāmatās. Par 4. dalīšanu vienojās 2 vēstures baigākās slavenības Staļins un Hitlers 1939. g. rudenī. Rezultātā izraisījās 2. Pasaules kaŗš, un vesēla rinda mazo un vidējo tautu, ieskaitot mūs, zaudēja savu neatkarību. To komūnistu vēsturnieki labprāt apiet, bet, nevarēdami izvairīties, dod skaistu izskaidrojumu: ar šo līgumu PSRS gribējusi vismaz Austrumeiropai atvairīt kaŗa briesmas, tikai nelietis Hitlers līgumu lauzis.

Kad krievi un vācieši kaŗo, viņi posta, dedzina un laupa mūsu zemi. Tā bija Livonijas kaŗā (1558.—1582.), Lielajā Ziemeļu kaŗā (1700.—1721), 1. Pasaules (1914.—1918.) un 2. Pasaules kaŗā (1939.—1945.). Diemžēl, mēs neesam vienīgie, kas tā kauti, tādi ir mazo tautu likteņi.

7.

Tā nu ir dzīve, un tā ir vēsture — nemitīga cīņa, sākot ar sīkiem diendienas grumbuļiem un beidzot ar globāliem satricinājumiem. Kas tanī uzvar un kas zaudē?

Gaisma uzvar tumsu, taisnība netaisnību, mīlestība naidu, labais ļauno. Dieva dzirnavas maļ lēni, bet labi, „galā" vienmēr uzvar labais. Tā bieži dzirdam, un mums sirsnīgi gribas, kaut tā būtu. Bet vai tā ir? Ja tā būtu, vai tad 2000 kristīgās ēras gados nebūtu tapusi gaiša, sadraudzīga cilvēce? Taču šodien neesam tādai tuvāk kā Kristus dzimšanas laikā.

(Turpinājums sekos)

Kad lielās 333 loterijas laimes ratṣ sāk griezties, pa labi — 333 loterijas komitejas priekšsēža vietnieks R. Kreišmanis ar palīgiem Brigitu Grāvīti (sekretāre) un Kārli Grāvīti.

Pirmie laimesti izvilkti

Loterijas 333 komitejas priekšsēža vietnieks R. Kreišmanis ziņo, ka 21. augusta izlozē, piedaloties Linkolnam Aleksanderam (Lincoln Alexander — MP), kas bija laimīgo ložu vilcējs, klāt esot Kārlim Ozolam, Robertam Kreišmanim un Vilim Ozolam (Hamiltonas latviešu biedrības revīzijas priekšsēdim), izvilkti šādi laimesti.

I $3.333.33 laimēja Nr 37454, N. Bluks (Sudbury) — $ 333.33. Pārdevējs V. Bluks (Sudbury).

II $ 333.33 laimēja Nr. 37042, Kilby Murdock (Sudbury). Pārdevēja Jūlija (Sudbury) — $ 33.33.....

III $ 33.33 laimēja Nr. 25987, M. Krūmājs (Orillia). Pārdevējs: L. Brīvkalne (Orillia) — $3.33.

Šī ir pirmā lielloterija Kanadā, ko nevada parastās angļu organizācijas, bet latvieši, un visa peļņa tiks izlietota latviešu kultūras atbalstam. Ontario valdība, acīm redzot, saprot mūsu kultūras uzturēšanas nepieciešamību, kā arī mūsu politisko spēku un prasmi, atļaujot mums šāda lielpasākuma organizēšanu un dodot nepieciešamās atļaujas. Latvieši ir tikpat labi organizēti un spējīgi kā angļi. Tas redzams no līdzšinējiem panākumiem. Jau pārdotas 12.376 lozes:

Hamiltona — 6923 — 333 Loterija, 16 Queen St. N., Hamilton.

Toronto — 4568 — K. Zichmanis, LNJAK priekšsēdis, 161 Olive Ave., Willowdale, Toronto latviešu kreditsabiedrība 491 College Str., Toronto.

Sadberijā — 335 — V. Kārkliņš. 1170 Ramsey View Ct., Apt. 604, Sudbury.

Londonā — 287 — G. Brikmanis, D. V. nodaļas priekšsēdis, 1168 Sorrel Rd., London 32.

Otavā — 102 — J. Galdiņš, 142 First Ave., Ottawa.

Niagara — 77 — A. Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, Ontario.

Sv. Katrīnās — 43 — P. Vasariņš, DV nodaļas priekšsēdis,

(Nobeigums 11. lp.)

Latvietes traģiskā nāve Hamiltonā

NELAIĶES PELNU URNU PĀRSŪTĪS UZ LATVIJU

Marija Vērpele un Elza Krūmiņa no Klarksonas, apciemojot meitu un znotu Ilgu un Edgaru Breikšus Hamiltonā, 23. augusta vakarā cietušas smagā nelaimes gadījumā. Marija Vērpele pēc dažām stundām slimnīcā mirusi, bet Elzai Krūmiņai izdarīta kājas operācija.

Likteņīgās dienas vakarā ap plkst. 7 abas sievietes šķērsojušas Kinga ielu, kad viņas sabraukusi vieglā automašīna, kuŗu vadījis kāds pusaudzis kanadietis. Cietušās vēl atradušās 7 pēdas no pretējās ietves, kad mainījušās satiksmes ugunis, atveŗot satiksmi otram virzienam. Šajā brīdī viņas sabrauktas.

Marija Vērpele pagājušā gada decembrī atzīmēja savus 70 dzīves gadus. Meita Ilga Breikša bijusi Kanadas vanadžu priekšniece, bet znots Edgars Breikšs agrākais Hamiltonas DV nodaļas valdes priekšsēdis un DV KV loceklis. Viņš pēc pārciestās smadzeņu trieka jau divus gadus ārstē paralizi. Otra meita Biruta ar znotu dzīvo Montreālā.

Marijai Vērpelei veltīts aizlūgums bija 25. augustā „Dodswort and Brown" bēŗu mājā, ko vadīja māc. E. Pavasars, ērģeļu mūziku spēlējot komponistam Imantam Saksam. Pie šķirsta goda sardzē stāvēja Hamiltonas Daugavas vanadzes. Nelaiķi pēdējā gaitā izvadīja 26. augustā no Hamiltonas latviešu baznīcas, sēru dievkalpojumu vadot māc. E. Pavasaram. Hamiltonas krematorijas kapličā no aizgājējas atvadījās Hamiltonas DV priekšniece Elza Šteina un DV nodaļas valdes priekšsēdis Arvīds Kalupnieks, noliekot vainagu ar Latvijas karoga krāsām.

Aizgājējas pelnu urnu pārsūtīs uz Rīgu un apglabās Meža kapos blakus nelaiķes tēvam un mātei. Tāda ir bijusi aizgājējas vēlēšanās.

J. G.

Elgas Rodzes-Ķiseles priekšlasījumi latviešu centros

DV KV SĒDE TORONTO

DV Kanadas valdes sēdē 24. augustā DV namā bez valdes locekļiem piedalījās arī valdes revīzijas komisija un goda tiesas pārstāvis. Ar klusuma brīdi godināja iepriekšējā dienā traģiskā nāvē mirušo Hamiltonas DV nod. vanadžu kopas darbinieci Mariju Vērpeli un 14. augustā mirušo DV Albertas nodaļas vanagu Vladislavu Boreiko.

Valdes priekšsēdis Elmars Krūka ziņoja par paredzētajiem Elgas Rodzes-Ķīseles referātu vakariem Kanadas DV nodaļu izkārtojumā latviešu centros. Ar savu referātu Latvieši pasaules krustceļos viņa pēc DV dienām Milvokos viesosies Londonā (Ont.) otrdien, 5. sept., Toronto 6. sept., Hamiltonā 7. sept., Otavā 8. sept., Latviešu apriņķī (Šelburnā) 9. sept. un Sv. Katrīnās 10. septembrī.

Referentes personīgo izdevumu segšanai atvēlēja 100 dol. DV KV nosūtījusi E. Rodzei-Ķīselei iesniegšanai Pretkomūnistiskās līgas konferencē Meksikā īpašu rezolūciju, prasot izbeigt genocīdu Latvijā un okupantu izvākšanos. Šajā konferencē kā novērotājs piedalījās ar DV KV pārstāvis.

E. Krūka un ārējās informācijas daļas vadītājs E. Pulciņš informēja par 17 latviešu komūnistu vēstules pavairošanas un izsūtīšanas rezultātiem. Izsūtītas ap 1200 kopijas Kanadas federālās un provinču valdības ministriem, parlamenta locekļiem, universitāšu mācības spēkiem, un redzamākiem Kanadas sabiedriskiem darbiniekiem.

Valdes priekšsēdis E. Krūka konstatēja, ka akcija izraisījusi atzīstamu atsaucību. Saņemtas atbildes no federālās valdības ministriem, deputātiem profesoriem u.c. Plaši pazīstamais Herdera institūts Vācijā lūdzis piesūtīt kopijas vācu un angļu valodā. Toronto dienas laikraksts „Daily Star" savā atbildes vēstulē izteic atsaucību, bet piezīmē, ka vēstules tekstu nav iespējams ievietot laikrakstā telpu trūkuma dēļ, norādot, ka publicēs tuvākās dienās plašāku rakstu par tautu apspiešanu aiz dzelzs aizkara.

Kultūras daļas vadītājs J. Gailītis norādīja uz iecerētajiem un veiktajiem darbiem. Viļa Lesiņa stāstu kopojums „Vajātie" iznāks septembŗa beigās. Neredzīgo tautiešu vajadzībām paredzēts lentē ierunāt Ingrīdas Vīksnas romānu Mums jābrien jūrā, ja saņems no Vācijas atbildi, ka šāda lente vajadzīga. Režisors V. Pukats ierunās lentē angļu valodā Andreja Eglīša Dievs, Tava zeme deg. Lenti varēs izmantot radiofonos latviešiem nozīmīgās svētku dienās. Ar Sv. Katrīnu DV nodaļas atbalstu izdos nelaiķa LKOK ģen. O. Dankera atmiņu grāmatu.

Aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps informēja par Ziemsvētku kartīšu sagatavošanu, norādot, ka tās būs jau gatavas septembŗa vidū, jaunā ietērpā. Komplekts maksās 2 dol., bet

(Nobeigums 11. lp.)

Elga Rodze-Ķīsele runās vairākos latviešu centros septembrī Kanadā: 5. septembrī — Londonā, 6. — Toronto, 7. — Hamiltonā, 8. — Otavā, 9. — Druvā (Latviešu apriņķī) un 10. — Sv. Katrīnās.

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu biedrības sestdienas skola jauno mācības gadu atsāks 9. septembrī Jesse Ketchum pamatskolā (61 Davenport Rd.) ar bērnu dārzu (4 g. v.), pirmskolu (5 g. v.) un 8 kārtējām klasēm, kā arī speciālu klasi bērniem, kas neprot latviešu valodu. Pagājušo gadu darbojās arī otra speciāla latviešu valodas klase pieaugušajiem, ko iesāka ar 15 dalībniekiem, bet izbeidza darbību ar diviem... Bez tam skolā pēc mācībām darbosies arī skolēnu koris un koklētāju ansamblis. Jaunu skolēnu reģistrēšanās 9. septembrī no plkst. 9 — 10 skolā. Līdzšinējiem skolēniem jāierodas 10 min. pirms plkst. 10. Mācības gada ievadījums plkst. 19, pēc tam kārtējās mācības. Skolotājiem jāierodas plkst. 8.30. 5. septembrī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā būs skolotāju apspriede.

● Latvisko zināšanu seminārs 19. septembrī atsāk trešo darbības gadu. Semināra dalībniekiem ik otro otrdienas vakaru notiek sanāksmes no plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā, iesākot ar kopīgu dziedāšanu un pārrunām, pēc kam no plkst. 8.30 — 9.30 būs nodarbības grupās. Jaunajā mācību gadā būs dažas pārmaiņas vadībā. Latviešu valodas semināru šai sezonā vadīs Indra Gubiņa, bet Maksis Čulītis vadīs semināra rakstniecības praktisko grupu — jauno autoru sacerējuma iztirzāšanu. Drāmas semināru, ko līdz šim vadīja režisors Hugo Miķelsons, turpmāk vadīs vidusskolas mākslas nodaļas vadītāja Dagmāra Jaunzeme. No jauna darbību sāks mūzikas seminārs komponista Imanta Saksa vadībā. Politiskais seminārs darbosies līdzšinējā latvisko zināšanu semināra vadītāja, politisko zinātņu doktoranda Juŗa Dreifelda vadībā. Tautiskā mantojuma semināru, ko līdz šim vadīja Sarmīte Enzelīņa - Vilka, pēc viņas pārcelšanās uz Otavu, jauns vadītājs vēl nav izraudzīts. Tautas dejas notiks Dižkanča vadītāja Zigurda Miezīša vadībā.

● Austrumu draudzes padomes loceklim un sekretāra palīgam Herbertam Jeckalējam 27. augustā piepildījās 60 mūža gadi. Jubilejā viņu sveica draudzes māc. A. Briedis, pasniedzot padomes balvu — māksl. Jaņa Gaiļa gleznu reprodukciju izdevumu. Korporācijas Lettgallia konventa vārdā sveica tās pārstāvis J. Šīrons ar velti — Lapiņa darinātu latvisku svečturi ar dzintara iestrādājumu. H. Jeckalējs ilgus gadus bijis Tālavas pārvaldes priekšnieks. Viņa dzīvesbiedre Olga ir draudzes dāmu komitejas priekšniece. No Kingstonas bija ieradušies ģimenes draugi — pazīstamā daiļslidotāja Alise Dzeguze - Kalniņa ar dzīvesbiedri.

● Latviešu katoļu vienība Mežciemā rīko 2. septembrī plkst. 8 vak. šās sezonas nobeiguma — Atvadu balli.

● Archibīskapa A. Lūša 3 nedēļu prombūtnes laikā, apmeklējot Austrāliju no sepseptembŗa beigām līdz oktobŗa vidum, dievkalpojumus Sv. Jāņa baznīcā 24. sept. un 8. oktobrī vadīs māc. M. Ozoliņš, bet Pļaujas svētkos 1. okt. un 15. okt. — māc. Ā. Čops. Draudzes dievkalpojumi ar septembri notiks svētdienas rītos plkst. 11 draudzes baznīcā. Svētdienas skola atsāks mācības 22. oktobrī. Jauniešu grupas atjaunos darbību 29. oktobrī, kad sāksies arī iesvētes mācība. 1973. g. iesvētes mācībai jauniešiem jāpiesakās līdz 22. oktobrim pie archibīskapa A. Lūša.

● Māc. Ā. Čops salaulājis Viesturu Kārli Pērkonu ar Ednu Dorisu Simonu un Jāni Induli Popi ar Inesi Brigitu Sakari.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba rīkotās foreļu makšķerēšanas sacensībās Simko ezerā 19. augustā piedalījās 14 makšķernieki. Sacensības vadīja Fr. Noveiko. Katra sacensību dalībnieka lomam bija atļautas tikai divas foreles. Vērtējumā pēc svara uzvarētājs bija R. Ermansons (2 foreles — 19½ mārc.)., 2. v. V. Freibergs (2 foreles — 18 mārc.), 3. v. M. Vaišvila, jun. (2 foreles — 18. mārc.), 4. v. M. Holcmanis (17 mārc.). Viņam, tāpat arī V. Freibergam, laimējās gūt 12 mārc. smagas foreles. Atļauto normu, divas foreles, lomā ieguva 8 makšķernieki, bet 3 pa vienai.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba valdes paplašinātā sēdē 24. augustā sumināja ilggadīgo kluba priekšnieku Dr. P. Bārdiņu 70 dzīves gadu jubilejā. Viņš klubu vada jau kopš tā sākuma. Jubilārs saņēma dāvanu — elektrisko pulksteni. Mednieku un makšķernieku kluba rīkotās makšķerēšanas sezonas nobeiguma sacensības notiks 16. septembrī Braitona līcī (Ontario ezerā), plkst. 7 rītā. Kluba internās mazkalibra un pistoļu šaušana 17. septembrī plkst. 10 rītā Bērzainē.

● Kanadas baltiešu golfa vienību sacensībās pirmoreiz uzvarēja latvieši. Katrā vienībā spēlēja 12 dalībnieki, bet skaitīja tikai 6 labākos rezultātus. Latvieši uzvarēja ar 495 sitieniem, atstājot otrā vietā igauņus ar 500 sitieniem un pērngada uzvarētājus lietuviešus ar 508 sitieniem. Lietuviešiem pieder sacīkšu rekords — 479. Uzvarētājos bija R. Skrastiņš (78), H. Mikazāns (81), A. Antmanis (82), I. Bērziņš (83), A. Dzilna (84) un E. Znotiņš (87). 24. sept. plkst. 9.30 no rīta Grand Rapidos notiks Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes. Pieteikšanās ne vēlāk kā 16. sept. (pasta zīmoga datums). Rakstīt: Mr. U. Plāte, 1436 Ball N. E. Grand Rapids, Mich 49505, tālr (616) 459-7354. Toronto un apkārtnē dzīvojošiem informācija saņemama pie A. Dzilnas, tālr. 421-8698.

tviešu

enās. Ar Sv.
daļas atbalstu
KOK ģen. O.
grāmatu.
vadītājs A.
par Ziem-
sagatavošanu,
ūs jau gatavas
jaunā ietērpā.
s 2 dol., bet
11. lp.)

NAS

s sezonas no-
du balli.
A. Lūša 3
nes laikā, ap-
iju no sep-
n līdz oktobŗa
lpojumus Sv.
. sept. un 8.
āc. M. Ozoliņš,
vētkos 1. okt.
nāc. Ā. Čops.
kalpojumi ar
ks svētdienas
draudzes baz-
skola atsāks
obrī. Jauniešu
darbību 29.
sies arī iesvē-
3. g. iesvētes
šiem jāpiesa-
obrim pie ar-
ūša.
ops salaulājis
Pērkonu ar
monu un Jāni
Inesi Brigitu

lnieku un mak-
rīkotās fo-
anas sacensī-
rā 19. augustā
makšķernieki.
ja Fr. Novei-
nsību dalībnie-
atļautas tikai
Vērtējumā pēc
js bija R.
foreles — 19½
V. Freibergs
mārc.), 3. v.
n. (2 foreles
4. v. M. Holc-
.). Viņam, tā-
bergam, laimē-
c. smagas fo-
rmu, divas fo-
ieguva 8 mak-
3 pa vienai.
lnieku un mak-
valdes papla-
augustā sumi-
kluba priekš-
Bārdiņu 70 dzi-
ejā. Viņš klu-
ppš tā sākuma.
ma dāvanu —
ksteni. Mednie-
nieku kluba rī-
ēšanas sezonas
ensības notiks
Braitona līcī
, plkst. 7 rītā.
mazkalibra un
17. septembrī
Bērzainē.
ltiešu golfa vie-
pirmoreiz uz-
Katrā vienībā
nieki, bet skai-
labākos rezultā-
uzvarēja ar 495
ājot otrā vietā
0 sitieniem un
rētājus lietuvie-
itieniem. Lietu-
r sacīkšu re-
Uzvarētājos bi-
š (78), H. Mi-
A. Antmanis
š (83), A. Dzil-
. Znotiņš (87).
t. 9.30 no rīta
os notiks Ziemeļ-
ešu meistarsa-
kšanās ne vēlāk
asta zīmoga da-
t: Mr. U. Plā-
N. E. Grand Ra-
49505, tālr (616)
nto un apkārtnē
nformācija sane-
. Dzilnas, tālr.

„Podnieku skate" Gaŗezerā bija nelielā, terases veida ieplakā. (Augšējais attēls). Apakšā pa kreisi — pie podnieka virpas sastapušies visjaunākās paaudzes skatītāji, no kreisās: Katrīna Brunovska (Čikaga), Karina Ozoliņa (Milvoki), Lauris Grundmanis (Mineapole), Edvīns Tocups (Milvoki), Pēteris Stāks (Milvoki), un Lalita Zaļinska (Kalamazū). Vidū — „podu simfonija"; pa labi Ziemeļamerikas kultūras fonda valdes loceklis Osvalds Grīns sarunā ar ALAs kultūras biroja vadītāju Maŗģeri Grīnu un architekti Vilmu Goldmani.

Aivara Ruņģa uzņēmumi

Daiļamatnieki un mākslinieki Gaŗezerā

„GADSKĀRTĒJIEM" SARĪKOJUMIEM SADUROTIES

Kuŗa tad ir tā „pretizstāde"? dzirdēja jautājam mazāk informētus izstāžu apmeklētājus Gaŗezerā.

19. un 20. augusta nedēļas nogalē šai latviešu centrā bija saradušies daudz daiļamatnieku, bet vēl vairāk viņu darbu. Bija „Podnieku skate" nelielā, terases veida ieplakā, starp lielo ēdamzāli un pirmās palīdzības māju. Bija Jāņa Kinēna gleznu izstāde, bija „skate - tirdziņš" un bija visai prāvs skatītāju pulks. Tā lielu daļu veidoja vasaras vidusskolas audzēkņu vecāki, kas bija ieradušies uz mācību gada nobeigumu. Daži skatītāji piepulcējās arī no Kalamazū DV nodaļas gadskārtējā „Labrenču tirgus" Ziemeļmežā.

Sabiedriskā un kultūrālā dzīve vasarā, īpaši nedēļu nogalēs, Gaŗezerā bieži ir izkaisita pa visu plašo territoriju. Kad atsevišķās aktīvitātes saliek kopā, tikai tad kā mozaīkā redz bagāto kopainu.

Podnieku skati rīkoja „pastāvīgā un patstāvīgā mālnieku grupa", kas Gaŗezera trešo dziesmu dienu laikā pagājušā gadā izziņoja augusta vidu par savu gadskārtējo izstāžu laiku. Podnieku skati atklāja ALAs kultūras biroja vadītājs Maŗģers Grīns.

„Pastāvīgās un patstāvīgās mālnieku grupas" izstādē piedalījās Reinis Eikens, Ilmārs Graudiņš, Juris Graudiņš, Ruta Puriņa, Vera Šteinharde, Hēra Zaļinska, Maiga Zaļinska; bez tam Mirdza Rafaele ar audumiem un Ivars Roziņš — ar pinumiem un sējumiem. Izstādi bija iekārtojis mākslinieks Jānis Strods.

Citā vietā — vasaras vidusskolas telpās Kalamazū latviešu grāmatu un daiļamatniecības priekšmetu tirgotājs Vilis Miķelsons bija rīkojis „skati - tirdziņu". Kā vēstīja plakāts Gaŗezerā pie ziņojumu dēļa, šai skatē bija „darbi no 30 daiļamatniekiem".

„Pastāvīgās un patstāvīgās mālnieku grupas" izstādes atklāšanas ievadā Gaŗezera administrātors Vilis Vārsbergs atgādināja, ka podnieku skate ir jau „veca" tradicija, kas sākusies 1969. gadā.

Skati atklājot, ALAs kultūras biroja vadītājs Maŗģers Grīns uzsvēra, ka mūsu tautas daiļuma izteikšanās gājusi no paaudzes uz paaudzi un ka ilgas pēc daiļuma nav zudušas visilgākos grūtumu laikos. Biroja vadīt. norādīja, ka skates gaitā iecerēta iepazišanās ar praktiskām nodarbībām, trauku pagatavošanas un dedzināšanas demonstrējumiem, parādot, kā no māla pikas veidojas forma ar dvēseli, var radīt arī kādā no visjaunākajiem novērotājiem vēlmi strādāt, ieliekot kādā darbā savu latvisko dvēseli.

Izstādes iekārtotājs Jānis Strods teica visai īsu uzrunu: Te nav amatnieki, daiļamatnieki, te ir mākslinieki. Viņiem, — izsaucās Jānis Strods — lai paldies!

Visi ienākumi no ziedojumiem izstādes apskatīšanai novēlēti vasaras vidusskolai. Jau „podnieku skates" atklāšanas brīža devums bija 75 dolari.

Aivars Ruņģis

Latvieši nejūtas vairs droši

VĒSTULE NO RIETUMVĀCIJAS

Daļēji aizmirstībai palicis kāds līgums, kuŗa esamību šodien daudzi nevēlas pieminēt, bet šī līguma rezultātā Baltijas valstis pazaudēja savu neatkarību. 1939. g. 23. augustā divas diktātoriskās valstis — nacionālsociālistiskā Vācija un komūnistiskā Pad. savienība noslēdz neuzbrukšanas līgumu, kuŗu apzīmē arī par Molotova un Ribentropa paktu. Tas pasaulē izraisīja pārsteigumu, jo apvienojās divi pretējie poli.

Šis līgums bija galvenais pamudinājums Baltijas valstu iznīcināšanai. Viss tālākais bija tikai teātŗa spēle. Līguma slepenā daļa paredzēja Eiropu sadalīt iespaidu sfairās, pēc kuŗām Baltijas valstis un daļa Polijas nonāktu Pad. savienības ietekmē. Vācija tanī laikā par katru cenu steidzināja līguma parakstīšanu, jo kaŗa darbība pret Poliju bija paredzēta 28. augustā. Tā novilcinājās par nedaudzām dienām. Baltijas valstu liktenis ar šo līgumu bija izšķirts.

Jau 1939. gada 5. oktobrī Latvijas valdība bija spiesta parakstīt ar Pad. savienību „palīdzības līgumu, kas atļāva tai Latvijas territorijā ierīkot bazes. Tā paša gada 30. oktobrī Latvijas valdība noslēdza ar Vāciju repatriācijas līgumu par vācu tautības pilsoņu repatriēšanu. Tā paša gada 11. oktobŗa Pad. savienības iekšlietu komisāriāta (NKVD) izdotā instrukcija runā par pretpadomju elemantu deportēšanu no Baltijas valstīm.

Ar krievu armijas iesoļošanu Latvijā 1940. gada 17. jūnijā beidza eksistēt Latvijas valsts, un no tā laika latviešiem nav bijusi iespēja lemt par savas tautas likteni.

Pēc Vācijas armijas kapitulācijas 1945. gada 8. maijā, sākās vainīgo meklēšana un tiesāšana. Lai atceramies tikai bēdīgi slaveno Nirnbergas prāvu, kur par vienu no tiesātājiem figūrēja pats Eiropas tautu un mūsu valsts iznīcinātājs. Laika tecējumā arī mūsu tautas locekļi nav saudzēti vēl līdz šai dienai. Mēs no okupantu puses esam apzīmēti par noziedzniekiem, fašistiem un nodevējiem. Mūs nav taupījusi arī mūsu patvēruma devēja zeme — Vācija, lai gan mēs šī līguma un kaŗa darbības rezultātā esam pametuši savu dzimteni un dzīvojam svešumā. Publikācijās, preses rakstos un televīzijas raidījumos mēs vairākkārt esam apmētāti dubļiem, nostādīti uz vienas pakāpes ar tā laika režīma kalpiem.

Molotova - Ribentropa līguma gars vēl spokojas šodien. Mūsu tautas daļa, kas atrodas Vācijā, vēl daudzos gadījumos padota vajāšanām un apmelojumiem. Ne tikai vācu žurnālisti un publicisti, bet arī vācu tiesu iestādes nav taupījušas mūsu cilvēkus un sagādājušas sarūgtinājumus. Viena daļa mūsu vienību piederīgo pie amerikāņu armijas saņēmusi vācu tiesu iestāžu aptaujas lapas, kuŗās prasītas ziņas par notikumiem Latvijā. Tas rada sarūgtinājumu un nedrošības sajūtu.

Ir grūti saprast, ka vienas tautas piederīgie, kuŗu režīms pats izdarījis noziedzības, tagad vainu grib uzvelt citu tautu piederīgo pleciem, kuŗiem nekad nav bijušas rīcības un lemšanas tiesības. Mūsu uzdevums tāpēc cīnīties un presē izgaismot lietas būtībā. Mūsu rīcībā ir dokumenti un pierādījumi par lietu apstākļiem. Mēs esam par taisnību, un tādu sagaidām arī no citiem.

A. M.

Jāņa Jaunsudrabiņa balva prozā

Jāņa Jaunsudrabiņa balvas fonda valdes sekretārs M. Štauvers valdes uzdevumā informē:

Jāņa Jaunsudrabiņa balvas fonds prozā, kas darbojas pie žurnāla Jaunā Gaita, balvu piešķir ik pa pāris gadiem. 1971. gadā balvas piešķiršanu veica īpaša vērtēšanas komisija, kuŗā darbojās Gunārs Irbe, Velta Toma, Valda Melngaile, Jānis Bičolis un Gunārs Saliņš. Šīs komisijas atzinums ir, ka 1971. gadā balva dalāma divu autoru starpā: J. Gorsvānam par darbu Krāšņa un bagāta dzīve un E. Spēkam par darbu Es redzēju jūriņā. Šī ir pirmā reize, kad balva tikusi dalīta, tādēļ fonda valde katram laureātam piešķīrusi 300 dolaru.

Nākamā fonda balva piešķiŗama 1973. gadā. Autori un izdevēji jau tagad lūgti pieteikt 1971. — 3. gada periodā izdotos vai iespiešanai paredzētos darbus un manuskriptus fonda sekretāram M. Štauveram, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé 850, Que., Canada.

Ar lidmašīnu 650 jūdzes uz bērnu nometni

Ar triju draudžu mācītāju vadītu dievkalpojumu 6 augustā pabeidzās Ziemeļkalifornijas ev.-lut. draudzes bērnu vasaras nometne. Tajā bija pieteikti 103 bērni, bet kopā ar grupu vadītājiem, audzinātājiem un vecākiem pastāvīgais nometņotāju skaits tuvojās 170. Pēdējā nometnes nedēļas nogalē pie ugunskura bija pāri par 200 dalībnieku.

Bērni bija sadalīti 8 vecuma grupās, no kuŗiem 4 bija zēnu, 3 meiteņu, bet gados visjaunākajiem kopīga bērnu dārza grupa. Šai grupā par vadītājiem darbojās jaunākās un vidējās paaudzes audzinātāji, nometnes priekšnieks bija D. Agrums, administrātors K. Lācis. Garīgās aprūpes laukā darbojās Oklandes māc. K. Kņezs - Kņezinskis. Viņam palīdzēja prāvests A. Ernstsons un māc. E. Caune. Pirmā stunda rītos bija ticības mācībā, pēc tam latviešu valoda ar dziedāšanu un sporta nodarbības. Lielākajām grupām bija pārgājieni un ekskursijas.

Nometnē darbojās arī dažādas vecāku komitejas, kas pasniedza neskaitāmas balvas par latviskumu, biedriskumu, kārtību u. c. Liels bija arī balvu birums sporta sacensībās.

Nometne bija priekšzīmīgi noorganizēta. Tajā gandrīz visu laiku bija klāt ārste E. Vītola - Ernstsone, dežūrēja žēlsirdīgā māsa. Dienvidkalifornieši lielākā daļa uz nometni bija mērojuši 550 — 650 jūdžu, galvenokārt lidmašīnās, tā uzņemoties divkāršus izdevumus.

M. V.

Deju virkne Sidrabenes lielsarīkojumā, kuŗā bija 29 dejas. Tās dejoja Toronto latviešu biedrības deju kopa Diždancis ar Diždancīti (vadītājs Zigurds Miezītis), DV tautas deju kopa Daugaviņa (Edvīns Kalviņš) un Hamiltonas deju kopa Vija (Laimdota Morusa).
Foto: J. Liģers

Spoža mūsu garīgā...

(Turpinājums no 1. lp.)

Lielsarīkojuma ievada priekšlasījumā 115 apmeklētāji noklausījās Juŗa Dreifelda izklāstu par pašreizējo situāciju okupētajā Latvijā. Tikko šis priekšlasījums bija beidzies, 125 klausītāji pulcējās Toronto latviešu ģimnazijas direktrises V. Slaviešas izkārtotā jauniešu paneļdiskusijā, kuŗā apskatīja „Latviešu valodu svešvalodu ielenkumā", kas bija šī paneļa temats un kuŗu iztirzāja ģimnazistu panelis. To vadīja Dzintra Krēsliņa ar panelistiem Vizmu Maksiņu, Pēteri Dzintaru, Pēteri Zariņu, Ilzi Morgenšternu un Juri Brammani.

Jauniešu paneli nomainīja prof. J. Peniķa priekšlasījums Prese un sabiedriskā doma, kuŗu noklausījās 105 apmeklētāji. Profesors šo priekšlasījumu bija iecerējis jau nolasīt žurnālistu seminārā Gaŗezerā, kas nevarēja notikt dalībnieku trūkuma dēļ. Viņš iesāka savu apskatu ar citātu no Pēterburgas Avīzēm, kuŗas savā pirmajā numurā deklarējušas preses mērķus, kas daļēji nav novecojuši vēl tagad. Profesora atzinums bija, ka mūsu latviešu sabiedrību saauž kopā latviešu laikaksti, bez kuŗiem latviešu sabiedrības aktīvitātes trimdā nav iedomājamas. Šim referentam tūliņ pievienojās paneļdiskusija. Vai un kādu ideoloģisko audzināšanu spēj veikt mūsu avīzes, ko vadīja Viktors Upeslācis, panelī piedaloties Jānim Peniķim, Aivaram Ruņģim, Zīlei Zichmanei-Hodgins, Krišam Sidaram un Aleksandram Budrēvicam. Diskusijās, kuŗās jo dzīvi piedalījās arī publika, kā tas parasti ir visos gadījumos, kad sabiedriskās pārrunās uz „moku sola" tiek likti mūsu lakraksti, diemžēl, novirzījās no temata, dažiem klausītājiem izsakot nepārdomātas kritikas un atzinumus, visumā nevēloties saprast, ar kādām grūtībām cīnās mūsu laikraksti trimdā un ka to nākotne būs nopietni apdraudēta, ja neizpratīsim mūsu laikrakstu nozīmi latviešu sabiedrības saliedēšanā. Liels drauds mūsu šejienes preses turpmākai pastāvēšanai ir apstāklis, ka veco profesionālo latviešu žurnālistu vietā nerodas aizstājēju no mūsu jaunās paaudzes, kā to pārrunās norādīja Brunis Rubess, jo gandrīz visi tie 8 vai 9 redaktori, kas vēl aktīvi darbojas brīvajā pasaulē, ir jau lielu gabalu pāri pusmūžam un tikai viens mazliet zem 50 dzīves gadiem. Cik no pārrunām noskaidrojās, mūsu prese trimdā visumā veic sabiedriskās domas ietekmēšanu, kas var izpausties ne vien rakstu saturā, bet arī to techniskajā apdarē laikrakstu slejās.

Nākošais panelis, Latviešu dziesmu svētku problēma nākotnē, Imanta Saksa vadībā, bija pulcinājis 60 klausītāju. Panelī vēl piedalījās Arvīds Purvs un Valdis Aldiņš. Vienā laikā ar šo paneli citā vietā vēl risinājās otrs panelis, kuŗu vadīja Jānis Peniķis, aizstājot Ausekli Zaļinski, kas nebija ieradies, paneļa dalībniekiem esot Jurim Zommeram, Austrim Ruņģim, Jurim Dreifeldam, Hermanim Vilkam un Ritai Barušai. Šī paneļa temats bija: Trimdas latviešu sabiedrība — 5 minūtes pirms divpadsmitiem? Tātad ar jautājuma zīmi galā. Atbildi vajadzēja rast pusotras stundas ilgajās pārrunās. Arī šajā paneli izpaudās atzinums, ka pirms šīm „piecām minūtēm" jaunajiem jāpārņem vecās paaudzes iesāktais darbs. Paneli noklausījās 90 interesentu, piedaloties arī debatēs.

Vēlā pēcpusdienā brīvdabas baznīcas laukumā risinājās Literārais „palaunadzis", kuŗu rīkoja Latviešu preses biedrības Kanadas kopa un vadīja Pāvils Vasariņš, piedaloties gan ar savu, gan citu autoru darbu lasījumiem, Ilmāram Batrakam, Oļģertam Cakaram, Ritai Āpšei, Gunai Ikonai, Ingrīdai Vīksnai, Ainai Zemdegai, Leo Ozolam un citiem. Daži programmā paredzētie autori nebija ieradušies, to vidū arī Velta Toma. „Palaunadzis" bija pulcinājis 190 dzejas un prozas baudītāju.

Lielsarīkojuma otras dienas kulminācija bija teātŗa izrāde — dziesmu spēle „Trīne Silmačos", piedaloties tēlotājiem, dejotājiem un korim. Izrādi noskatījās 1100 apmeklētāju, kas to uzņēma ar tik lielu atsaucību, ka atkārtojums paredzēts tai pašā vietā 17. septembrī plkst. 3 pēc pusdienas. Pēc izrādes sekojošā ballē piedalījās ap 800 apmeklētāju, kas nāca un gāja, tā kā precīzu kopskaitu grūti noteikt. Balli, kuŗā spēlēja deju orķestris „Unisons" un administrātora pienākumus veica Pauls Plīsis, pēc pāris stundām pārtrauca lietus. Tā paša iemesla dēļ risinājās pusnakts „ugunskurs" bez uguns, aizstājot to uz dejas grīdas ar jautriem priekšnesumiem.

Balles laikā brīvdabas baznīcā notika vakarēšana etnografes Birutas Senkēvičas vadībā, kas bija pulcinājusi negaidīti lielu dalībnieku skaitu — 240. Programmā piedalījās Anete Bencone, Ērika Krēmane, Gaida un Arvīds Āpšes, Jānis Vandelis un Fricis Vilmanis, pēdējiem tēlojot vecos zaldātus, kas krievu caram nodienējuši 25 gadus un tagad iepriecināja vakarētājus ar saviem jautrajiem zaldātu stāstiem. Kā jau senajā vakarēšanā, netrūka arī skalu gaismas, jautru nostāstu un dziesmu, visus vakarētājus pacienājot vārītām pupiņām, no kuŗām lielāko devu saņēma mīklu atminētāji. Tikko vakarēšana beidzās, sāka rūcināt arī pērkons, kad daudzas automašīnas, uguņus zibinādamas, devās uz izejas vārtiem mājupceļam, lai otras dienas rītā atkal atgrieztos Sidrabenē.

Trešā lielsarīkojuma diena svētdienas rītā sākās ar māc. Ā. Čopa vadīto dievkalpojumu brīvdabas baznīcā, piedaloties Toronto Sv. Andreja draudzes jauktajam korim diriģenta Arvida Purva vadībā. Dievkalpojumu apmeklēja 440 dievlūdzēju. Tūliņ pēc tam sākās pirmā svētdienas rīta paneļdiskusija uz brīvdabas teātŗa skatuves: Vai teātris trimdā veic savu uzdevumu? Paneli atklājot, tā vadītāja Inta Purva piebilda, ka apmeklētājiem jau radusies „teātŗa jušana", jo atrodas uz skatuves. Arī šajā sarīkojumā piedalījās liels apmeklētāju skaits — 120, kas interesējās par mūsu teātri trimdā, ne „trimdas teātri", kā to pārlaboja panelists Maksis Čulītis. Panelī vēl piedalījās Ingrīda Vīksna, Skaidrīte Leja un Auseklis Pērkons. Tas izveidojās tik interesants, ka tikai maza daļa tā dalībnieku aizsteidzās uz O. Cakara priekšlasījumu brīvdabas baznīcas laukumā, kur referents bija izvēlējies tematu: Pasaules nozīmīgākais cilvēks. Pēc referenta atzinuma tas ir katrs individuālais cilvēks pats ar savu domu un izjūtu pasauli, kas izbeidzas, tikko nav vairs paša individa. Šo priekšlasījumu noklausījās 210 apmeklētāju, izraisoties arī dzīvām debatēm.

Lielu interesi bija izraisījis nākošais panelis — Rakstnieki dzimtenē un mēs. Tajā piedalījās paneļa vadītāja Aina Zemdega, panelisti Jānis Peniķis, Aivars Ruņģis, Ingrīda Vīksna, Pāvils Vasariņš un Olģerts Cakars, bet klausītāju bija 320. Kā jau temats vēstīja, pārrunas bija par dzejniekiem un rakstniekiem „tur" un „šeit". Arī šis panelis risinājās uz brīvdabas skatuves, bet pēc tam baznīcas laukumā Viktors Upeslācis interesantā priekšlasījumā apgaismoja vispārējo politisko stāvokli pasaulē un mūsu uzdevumus tajā. Šo priekšlasījumu noklausījās 280 apmeklētāju.

Pievakarē risinājās tautas deju uzvedums ar apmēram 100 dejotājiem, ko noskatījās 1600 apmeklētāju. Uzvedumu bija sakārtojis un vadīja Zigurds Miezītis. Tajā piedalījās Hamiltonas deju kopa Vija, Toronto DV deju kopa Daugaviņa un Toronto Diždancītis. Dziesmu kalnā pēc tam notika kopkoŗu koncerts ar 160 dziedātājiem; vīru korī, kuŗu diriģēja Jānis Barušs, bija 30 balsis. Kopkoŗa diriģenti bija Alma Skudra-Kārkliņa, Arvids Purvs un Viktors Rundāns. Koŗa soliste—Dace Kārkliņa. Pē pirmajām kopkoŗa dziesmām, lietus mākoņi tā samilza, ka sāka krist lielas lietus lāses, drīz līstot „kā paJāņiem". Daļa publikas solos paklīda un meklēja patvērumu zem kokiem, bet lielākā daļa palika zem saviem lietussargiem un noklausījās vīru kori, kas varonīgi izturēja līdz galam, saņemot par to skaļas klausītāju ovācijas. Lietus tomēr drīz pārstāja un atspīdēja atkal maiga vakara saule, ko savā atvadrunā pieminēja arī māc. Ā. Čops, ka tāpat izklīdīs arī melnie mākoņi, kas tagad savilkušies pār mūsu tautu dzimtenē un ka lielo Sidrabenes svētku norise ietveŗama motīvā — No tumsas pie gaismas,

Sarīkojuma dienās darbojās arī bērnu dārzs, kuŗu vadīja Lidija Klepere ar palīdzēm Anitu Kalniņu, Sarmu Zubāni un Sandru Kleperi. Lielsarīkojuma laikā risinājās arī spēle futbolā starp Klīvlandes un Toronto spēlētājiem ar rezultātu 4:2 Toronto labā, kā arī draudzības spēle basketbolā starp Toronto un Hamiltonas spēlētājiem, uzvaru gūstot Toronto basketbolistiem.

No informācijas telts visā lielsarīkojuma laikā, bez daudziem citiem pienākumiem, ieskaitot arī teātŗa uzveduma režiju, pastāvīgi informāciju par sarīkojumu norisi skaļruņos sniedza Osvalds Liepa ar palīdzēm Skaidrīti Liepu un Valeriju Zentiņu. Pieminamas arī čaklās Sidrabenes saimnieces, kas svētku laikā paēdināja ap 600 programmas dalībnieku, tiem saņemot vairākas reizes dienā maltītes par brīvu.

— rs.

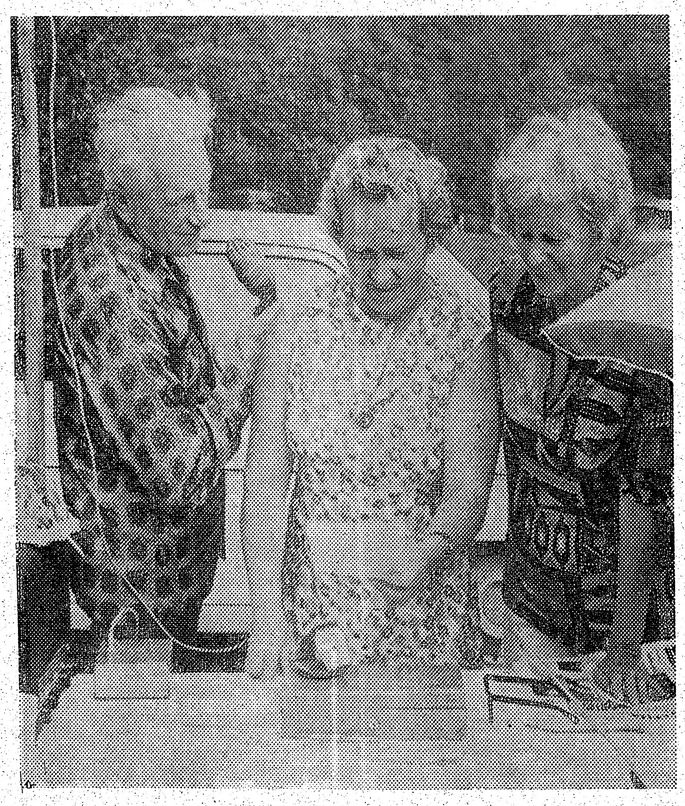

Sidrabenes lielsarīkojuma laikā informācijas galdu vadīja Osvalds Liepa ar palīdzēm Skaidrīti Liepu (vidū) un Valeriju Zentiņu. Viņa balss bieži bija dzirdama skaļruņos, vēstot daudzo sarīkojumu sākumu, arī mudinot ierasties maltītēs nometnes kalnā.
Foto: J. Liģers

IESPIEDUMKĻŪDU LABOJUMS

Latvija Amerikā iepriekšējā numurā techniska misēkļa dēļ par šaušanas sacensībām Bērzainē izkritusi pēdējā rindkopa ar ziņotāja O. K. parakstu. Sacīkšu nobeigumā uzvarētājiem balvas pasniedza Toronto kluba priekšnieka vietnieks J. Atmata ar sporta daļas vadītāju K. Sverņu. Kā sacīkšu dienas veiksmīgākais šāvējs īpašu balvu saņēma Arvīds Zilgalvis. Bija arī loterija, kuŗā galveno laimestu, alus mucinu, ieguva G. Paeglis. Saviesīgajā vakarā pie K. Deklava skaņu plašu mūzikas pulcējās deju mīļotāji. Sacīkstes un saviesīgais vakars bija pulcinājuši ap 150 apmeklētāju.

Mūsu laikraksta šīsdienas numurā archibīskapa Arnolda Lūša rakstā (2. lp.) laikraksta iespiešanas laikā pamanīta kļūda raksta virsrakstā. Daži laikraksta eksemplāri izskrējuši cauri iespiedmašīnai ar kļūdaino virsrakstu. Pareizi jābūt: Neaplaupīsim savus bērnus. Redakcija lūdz raksta autoru un lasītājus, kuŗi šo neizlaboto eksemplāru būtu saņēmuši, minēto technisko kļūmi atvainot.

Redakcija

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

6. sept., pl. 7.30 — DV namā — Austrālijas viešņas Elgas Rodzes - Ķīseles referāts: „Latvieši pasaules politiskos krustceļos."

14. oktobrī, Columbus zālē, DV Kanadā vīru koŗa uzvedums „Reiz tālu kaujas laukā".

28. okt. — vīru ansambļa Kalvja 21. g. atceres koncerts Townhallē.

LATVIEŠU APRIŅĶI

Latviešu laukšaimniecības biedrība 14. oktobrī rīko Pļaujas svētkus Šelburnas Community Center telpās. Mācītāja J. Praulina svētbrīdis. Priekšnesumu daļā piedalās studentu biedrības Dziesmuvara Kanadas kopa. Kopējas vakariņas un saviesīgs vakars ar Pļaujas svētku loteriju. Ieeja, vakariņas ieskaitot, 4 dol. no personas. Bērniem ieeja brīva. **Sākums plkst. 7.30 vakarā.**

SV. KATRĪNAS

9. septembrī, pl. 10 Sv. Katrīnu latviešu Mednieku-makšķernieku klubs rīko eksternās māla baložu un mazkalibra šaušanas sacensības „St. Catharines Gun Club" šautuvē. Pēc sacensībām, plkst. 8 vakarā notiks uzvarētāju apbalvošana un saviesīga dzīve 101 Garnet ielā. Visi laipni ielūgti.

Eglinton · Mt. Pleasant
rajonā, klusā mājā
IZDODAMS
DZĪVOKLIS
Zvanīt vakaros, tel. 481-7927.

Kopkoŗu koncerts Dziesmu kalnā Sidrabenē beidzies. Vicinot lakatiņus, koris atvadās no sajūsminātās publikas, no kuŗas ilgi šalc aplausi. Uz redzēšanos nākamreiz! Priekšā: diriģents V. Rundāns (pa kreisi), A. Skudra-Kārkliņa un A. Purvs.
Foto: J. Liģers

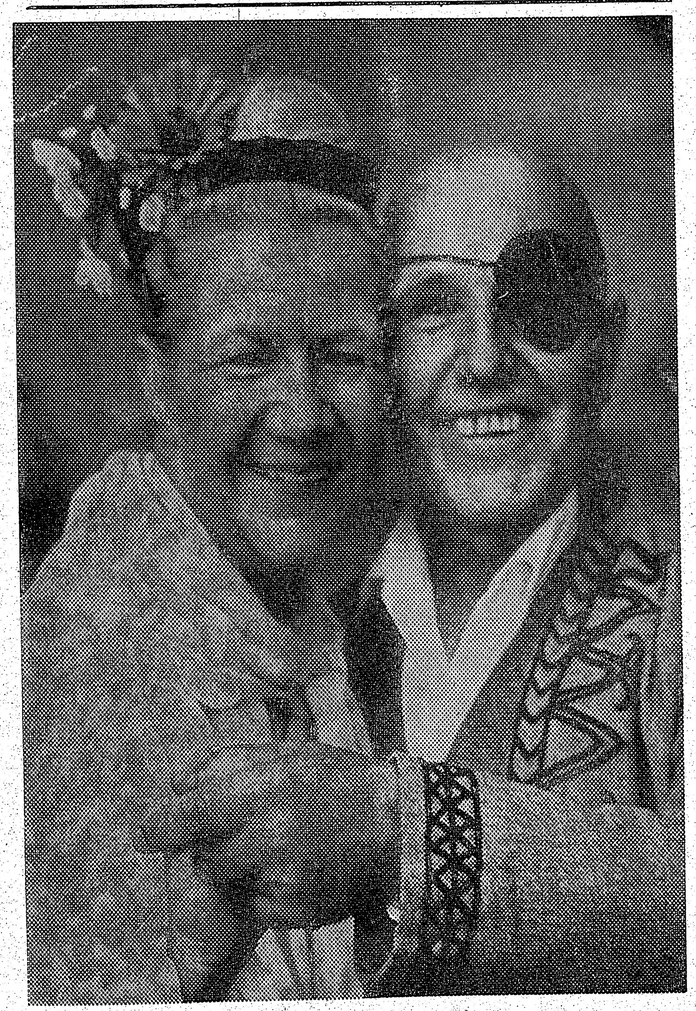

Kaŗ par laimīgām beigām! Trīne Silmačos (Gundega Upīte) beidzot iegūst vīru. Tas nekas, ka Pupiņu Spricim (Žanis Zentiņš) viena acs un astoņi bērni. Joske gan filozožē, vai būtu labāk astoņas acis un viens bērns . .
Foto: J. Liģers

Izvilkti pirmie laimesti

(Pārnesums no 8. lp.)

St. Catharines.

Bramptonā — 39 — E. Ronis, DV nodaļas priekšsēdis, 56 Mill St. S., Brampton.

Ošavā — 2 — Fr. Berķis, DV nodaļas priekšs. 275 Wenworth St., Apt. 715, Oshawa.

Kičenerā — 0 — V. Karnupe, 21 Eaton Dr., Kitchener.

Latvieši ir spējīga tauta, bet lai šīs spējas pareizi lietotu, vajadzīgi līdzekļi — vairāk nekā līdz šim parasti budžetos paredzēti. Šī loterija paredz dot latviešiem 250.000 dol., kas jau ir ievērojama summa nopietniem pasākumiem. Visa peļņa viena mēneša laikā pēc beidzamās izlozes 1973. gada 21. martā tiks sadalīta proporcionāli pārdoto biļešu skaitam starp iepriekš minēto 10 pilsētu pārstāvju organizācijām. LNAK saņems 10% no tīrās peļņas un Hamiltonas latviešu biedrība 45%.

Ontario valdība seko mūsu darbam. Grāmatas turam vienmēr kārtībā inspektora pārbaudēm. Tikai ap 12% drīkstam izdot kārtējiem izdevumiem (ārpus laimestiem), bet visa peļņa izlietojama kultūrāliem mērķiem un Hamiltonas latviešu biedrības nama gruntsgabala iegādei, kā rakstīts Ontario valdības apstiprinātā prospektā.

Latvieši visumā apzinās šī pasākuma lielo saimniecisko, kā arī politisko nozīmi, kas vērojamas no līdzšinējiem rezultātiem. Kanadas politiskie spēki tagad mūs vēro un vērtē. Vai tiešām latvieši spēj veikt arī lielas lietas?

Jā! Mēs esam spējīgi, stipri un labi organizēti un varam veikt arī lielas lietas!

Aizrādījumi:

1) Par 10 ložu grāmatiņu lūdzam piesūtīt tikai 13.50 dol. Par atsevišķām lozēm jāmaksā pilna cena — t.i. 1.50 dol. gabalā. Čeki un m/o rakstāmi ar „333 Lottery" nosaukumu vai ASV — „333 Laimes".

2) Pašu lozi jāpatur pircējam. Mums sūtāmi tikai „mini" pasakņi (izpildītus abās pusēs), vismaz vienu nedēļu pirms attiecīgās izlozes. Galvenos ložu pasakņus (arī izpildītus abās pusēs, jo mums ir jāzina, kas lozes pārdevis, lai varētu izmaksāt 10% no attiecīgā laimesta) kopā ar naudu jāiesūta, kad visa grāmatiņa izpārdota. Var sūtīt arī galvenos pasakņus, „mini" pasakņus un naudu kopā vienā reizē.

3) Lai loterija labi izdotos, mēģināsim pēc iespējas vairāk ložu pārdot nelatviešiem. Pēc pašreizējās pieredzes visvairāk ložu pircēji ir nelatvieši, bet ložu pārdevēji galvenokārt latvieši. Tomēr arī daži cittautieši ar ļoti labām sekmēm pārdod mūsu lozes.

4) Kad saņemiet 2 vai 3 grāmatiņas, kā parasti sūtām, mēģiniet arī visas pārdot. Jūs būsit pārsteigti, cik viegli tas izdarāms, piedāvājot cittautiešiem! Vismaz paturiet tās līdz Ziemsvētkiem dāvanām.

5) Samaksājot par pārdotām lozēm, lūdzam atzīmēt kādu organizāciju, kuŗa, pēc jūsu ieskatiem, būtu atbalstāma. Šai organizācijai gan jāatrodas kādā no 333 loterijas pārstāvju pilsētām.

6) Jūsu iesūtītais „mini" pasaknis paliks laimestu ratā visām nākošām izlozēm. Beidzamajā izlozē tiks pievienoti arī galvenie pasakņi. Tātad beidzamajā izlozē, 1973. gada 21. martā, katrai pārdotai lozei laimestu ratā būs 2 pasakņi ar tiem pašiem numuriem. To ložu pasakņi, kas jau laimējuši kādā izlozē, tiks likti atpakaļ ratā, lai par jaunu piedalītos nākamās izlozēs.

Nākamā izloze jau 21. oktobrī. Ja vēlaties plakātus vai citus materiālus vai izziņas, par to ziņot 333 Loterijas komitejai, 76 Queen St. N., Hamilton, Ontario, Canada. Tālr. 529-3879. Labu laimi!

R. Kreišmanis
333 Loterijas Komitejas
priekšsēža vietnieks

Elgas Rodzes-Ķīseles priekšlasījumi . . .

(Pārnesums no 8. lp.)

atsevišķa kartīte 25 centus. DV kalendāri, kuŗus izdod ASV zemes valde, tiks piesūtīti arī šejienes nodaļām DVKV izkārtojumā.

Kā norādīja valdes priekšsēdis, valde ar pateicību saņēmusi dāvinājumu DV nama kaŗavīru mūzejam. Tos nodevusi agrākā latviešu gaidu priekšniece E. Laufere — ltn. Roberta Vainora strēlnieku nozīmi un vltn. Plūmes dzīvesbiedre — virsnieka jostu un Augstākās kaŗa skolas nozīmi.

Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne nodeva sveicienus no Ņujorkas DV apvienības saimes un vanadzēm. Viņa arī izteica aicinājumu piedalīties Sv. Katrīnu DV nodaļas vanadžu kopas 20. gadu jubilejas sarīkojumā 7. oktobrī.

Sakarā ar DV Hamiltonas nodaļas gada svētku atceres sarīkojumu 21. oktobrī uz nodaļas valdes ierosinājumu piešķīra DV KV atzinības rakstu DV Kanadas šaušanas sekcijas vad. N. Ozoliņam un Sporta nozīmi bronzā Kanadas DV šāgada meistaršāvējam J. Rudzrogam, kuŗu viņam pasniedza Kanadas DV šaušanas meistarsacīkstēs 19. augustā Lielupē.

Sakarā ar DV CV priekšnieka un vanadžu priekšnieces vēlēšanām, tās izkārtos zemes valdes **revīzijas komisija** (A. Kalviņš, Alma Reinberga, O. Kļavenieks). Vēlēšanas nodaļās izdarāmas laikā no 1. oktobŗa līdz 1. novembrim. Vēlēšanu komisijai vēlēšanu materiāli nodaļām piesūtāmi līdz 1. oktobrim.

Kasieris R. Britāls ziņoja, ka Albertas DV nodaļas mirušā biedra Vladislava Boreiko piederīgajiem izmaksāti 100 dol. no DV bēŗu fonda. Zemes valde saņēmusi pateicības rakstu no TLB sestdienas skolas pārzines A. Martinsones par skolas izlaidumam veltītiem 100 dol. DV Montrealas nod. priekšsēdis J. Gributs piesūtījis aicinājumu piedalīties nodaļas gada svētku atceres sarīkojumā 11. novembrī Montrealā.

Vircburgas DV nodaļa Vācijā 28. oktobrī atzīmēs 25 gadu darbības jubileju. DV Kanadas valde nolēma jubilāri atcerēties ar velti. DV KV protokolu sekretārs T. Zandersons ar pateicību pieminēja zemes valdes velti savā 70 dzīves gadu jubilejā.

O. K.

Tant no Valmier

(Pārnesums no 6. lpp.)

rūnjameis, kas plūd kā Vents ūdeņ pavsar laike pa Packuls pļavem. Drīz es zīnej iten vis pa vecem čomem, cik rēz kureis precjes un cik rēz izšķīres, cik bērn iet ougstes skoles un kur kureis dārb dabejs. Cits a inžnier grād pie Arhangeļsk velk nafts vads, cits agranoms Baltkrievje pēte zem, kuŗe viete ougs koksagig un kuŗe kukuruz, bet cit roujes pa Ural kalnem zeltakmens mekldam.

No tād stāstšan es saprat, ka vis latvieš akal tapuš lieles amtes un roujes dūšīg pa plaše roģen, bet droudzīge kriev tout saimnieke mūsmājes pa kolhozem. Mans Dižpāķ Emiš gan nenocietes un stārpe kouč ko ieprasjes, kas tant sakaitnej. Otīlej paskatjes uz man Emiņ kā ziergs uz zvierbal un iesouces:

„Mīļe balte stunden! Va tam metnam i delameis va cit kād slikt kait, ja viš tāds izkrites kā cour adats ac izvilkts zeķ lāpameis diegs? Nu es pats sovem acem redz, ka kaptālest jūs izdzinuš kā čigan ziergs un tālab domšen a vais nau īste viete."

Mans Emiš gan bišķ uzrāv apakšlūp, bet pa to vēl nako liel necemjes. Cemšanes sākes ķēķe, ku Otīlej ātr uzzinej, ka mūs saimniekošen tik uz post vien iet.

„Va tu akal izlej tos touks mazmājiņe? Kas tād gaļ va ēst bez treknam un spēk? Un kālab tu tos zuv gāls samet kope a kartpeļ mizem, no tiem būt iznācs lab zup," mans mīļes Otīliņ tant rājes viene gāble.

Man tād ķēķ būšen ātr apnik un tālab mēs a Šans biedrebs priekšniek Puķpoden Ješk norunej sataiset tantei pa god vien īst ventiņ pārtej. Sākme tant roustej degan un neko liel negribej ielaistes a tādem pļutkratējs sapuvušem pīšļem, bet partje vis tā saslavej man Otīlej, ka pēc treše vodk glāziņ viš izvilk no pagult čemdan un nolik mums priekše vidzemniek touts ēdien — kaņep sviest.

„Jem un ēd," tēc man Otīlej. „Tā jūs varbūt dābs saves iekšes bišķ no dzimtens smak un touts kultūr."

Es gan ķeprejes prete, ka mēs te tik tīr ventiņ vien i, kam vēder tāds Vidzems gārdams nejem prete, bet tant uz man nemaz neklousjes. Kamēr viš a Puķpodiņ Ješk apspried droudzīge koekstenc un Ojār Vācieš perššan māksl es a kaņep sviest bundž padse pa kluse izlavjes saimniecs dārze un aprak to viene puķdobe. Ka es ienāc apakoļ, man tant bij jau labe dūše un turej gald run, ka nemaz tik slikt neiet, kā viš sākme domejs. Pielējs tējs glāz līdz malem a dzidre vodk, viš aicnej, la vis dzied viņam līdz latvieš kolhoz himn pēc meldiņ „Trīs smuks mēts sēdej rož dārze." Mēs sadaljes pa balsem un dziedej:

Kolhoze bij trīs zaļs pļavs,
Tu priekšniek, plouj vien,
Es plous to otr,
Tā treše a ciņem,
la paliek viņem.
Kolhoze bij trīs raibs govs,
Tu priekšniek, slouc vien,
Es slouks to otr,
Tā treše bez pupem,
la paliek glupem.

Kolhoze bij trīs liess cūks,
Tu priekšniek, kouj vien,
Es kous to otr,
To treše bāzes maise,
sites gaise.
Kolhoze bij div milt mais,
Tu priekšniek, jem pierme,
Es jems to otre,
žēl, ka nau treše —
nu kolhozs i beše.

Tād cildan dziedšen mums visem nāc pa lāb, un partje mums visem gāj zaļ. Vēlak cit ventiņ a taisej partejs un tant Otīlej rāves līdz kā senes laikes uz kulšan talk. Pa ķēķ viš vais nemeklej ne zuv gāls pa kartpeļ mizem ne skatjes, kuŗe viete Emiš nolej zupei touks.

Bet pa skād visem labem lietem pienāk beigs, un tā beigs pienāc a ciemšans laikem. A katr dien Otīlejs ģīms stiepes gaŗāks un viendien viš man ouse iečukstej:

„Tagad es redz, Kriš, kālab tās tovs krūts tik švaks, ka nevar panest Valmiers stipre gais, tālab mēs tev a nemaz vais cieme negaides. Gan jau mēs a sev gale tiks, bet tu dzīve un atceres sov tant. Tovs Emiš a la atceres man, un tālab es viņem uzdāvnes sov vadmals villdrān."

Šķiršnes diene smukeis vasriš bij pagājs un kok sāk bierdnet dzeltnes laps, bet mums visem lidlauke bir akal asars un bučšanes bij tād bēdig. Bēdige prāte mēs a Emiņ vien paš brouc māje un domej, cik grūt būs dzīvt bez mīļe tant Otīlej. Bet tov brīnam! Pie mājem mēs ieroudzej tād knad it kā tur būt pažars izcēles. Pie vārtem stāvej vesel rind polcijs mašīns un man saimniec rādej a pierkst uz man:

„Tur viš nāk, tas lieleis blēds un speklants." Polcej man tūliņ saķer pie plecem, it kā es būt bank aploupejs, un aizved dārz stūre pie puķdobem:

„Va tu te iestādej to maruan?" viens man rupe balse noprasej.

Es nebdziš, sarāves kā nelaims čupiņ, acs vien bolej, kamēr atsrades valod.

„Es te neredz nevien Marij, ne Ann, ku nu vēl abs kope. Tā i mans saimniecs puķdob, ku pousare es aprak sovs tants Otīlejs kaņep sviest. Kas to būt domejs, ka tur izougs tāds varens kaņeps," es priecīge prāte stāstej, bet polcists uzlik man tāds kā peļ slazds uz rokem un iestūm melle Berte.

Iecirkne pats dižes priekšnieks spožes knopes uzcirtes man izstāstej, cik liel noziegam es i izstrādejs a tād sviest norakšen dārze, ku vis bērn va tikt klāt. Es izstāstej, ka es i tīrs ventiš no gāl līdz kājem un man a tād vidzemniek maruann nau nekād dāršen. Puik dienes es gan uztin avīž papīre gurķ laps, bet no tād dūm man nekāds dullams vierse nenāc. Polcejs priekšnieks tād laicen padomej un beiges itan priecegs iesouces:

„Nu lab, mister Čīpal, ja tove stāste i taisneb, ta tu va iet māje. Bet tos maruans stāds mēs nosūtes uz gāls pilsēt Otav, ku valdībei i izmēģnājam farm. Tur priekše zem stingr apsārdzeb mums i cit tād stād, bet pie tavem mēs pieliks klāt zīm, ka tie i kultūrs apmaiņs dāvan no tov tant Otīlej."

Es, laimigs izglābes no mūž cietam un rok dzelžem, steidzes māje izstāstet Emiņam, ka man tant Otīlej no Valmier tagad mūs zeme i slaven iegājs vēstre, un gāls pilste Otave viņ piemins uz mūžīgem laikem.

Krišs Ķepals

Bloor - Dufferin
pazemja tuvumā

IZĪRĒJAMAS

2 mēbelētas vai nemēbelētas istabas ar virtuvi.
Ledusskapis, plīts, garāža.
Zvanīt Toronto 531-8036

LATVIJAS NĀKOTNE SĀKAS ŠODIEN!

HAMILTONAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS

333 loterija

dos 1/4 miljonu dolāru

Latviešiem un latviešu kultūrai

Galvenais laimests	Kopā laimestos
$33,333.33	$52,909.92

Mini izlozes: 1972. g. 21. oktobrī, 1972. g. 21. decembrī.
Lielā izloze: 1973. g. 21. martā.
Tā pati loze piedalās visās izlozēs!

„Šis loterijas projekts ir reāls, un iecerētais mērķis ir sasniedzams. Taču šī mērķa sasniegšana atkarīga tikai no mums — ja visi kopējiem spēkiem sastrādāsim, ieliekot darbā savu sirdsdegsmi un enerģiju, gala rezultāts būs sasniegts."

A. Rāviņš,
Saimniecības nozares vadītājs.

T. Kronbergs,
LNAK valdes priekšsēdis.

„The proposal submitted by the Latvian group is one of the best thought out lottery scheme operations that we have witnessed in many a moon. The people involved are certainly down to earth gentlemen with a good knowledge of what it is all about."

Ministry of Consumer and Consumer aid Relations,
E. C. Fisher,
Director, Lotteries Branch.

„Hamiltonas Daugavas Vanagu nodaļas valde lūdz vanagus un vanadzes šo lielo pasākumu atbalstīt, netaupot laiku un līdzekļus."

„Atbalstot latviešu kultūru, Jūs atbalstāt arī Kanadas kultūru, un es esmu pārliecināts, ka ar Jūsu jauno Hamiltonas Latviešu Biedrības namu jūs kaut ko sevišķu dosit Hamiltonas pilsētas centra uzplaukumam un daiļumam un droši vien dosit iespēju kādreiz arī nelatviešiem izmantot jūsu modernās un, domājams, arī latviskās telpas."

Izlozes dienā, 21. augustā,
Lincoln Alexander MP

„I wish to advise that Hamilton City Council at its meeting held Tuesday, March 28, 1972 approved the granting of a Raffle Lottery Licence by the Ontario Department of Financial and Commercial Affairs to the following applicant:
„Hamilton Latvian Society Youth Program & Building Fund
Date of draw — March 21, 1973.
Value of prizes — $52,909.92."

K. E. Avery,
Secretary, Property & License Committee.

„I advise that City Council has authorized the Latvian National Youth Association in Canada to sell tickets in the City of Toronto in connection with the Raffle to be held at 16 Queen St. N. Hamilton, under License No. 120204."

G. T. Batchelor,
City Clerk.

„The Municipal Council for the Town of Brampton at its meeting held August 8th, 1972 granted approval to sell Lottery Tickets in the Town of Brampton under the terms of the Lottery License No. 120204 issued by the Department of Financial and Commercial Affairs."

Edward L. Hore,
Licence Issuer, Brampton.

JĀ! ES ATBALSTU!

Pievienoju čeku/m.o. uz 333 Lottery nosaukuma,

..... $40.50 par 2 grāmatiņām. Vārds: .....
..... $27.00 par 2 grāmatiņām. Adrese: .....
..... $13.50 par 1 grāmatiņu. .....
..... $ 3.00 par 2 biļetēm. .....

333 Loterija, 16 Queen St. N., Hamilton 13 jeb
P.O. Box 6280, Station F,
Hamilton, Ontario.

Sporta apskats

OLIMPISKĀS SPĒLES IEVADA 10.000 SPORTISTU NO 123 VALSTĪM

Minchenē 26. augustā atklāja visizšķirīgākās Olimpiskās spēles sporta vēsturē — 86 milj. dol. stadionā, kas būvēts vietā, kur 1938. gadā ieradās Anglijas toreizējais ministru prezidents Čemberlēns, lai sāktu miera sarunas ar Adolfu Hitleru.

Pēc nedēļu sīvām iekšējām cīņām, kas izbeidzās ar Rodēzijas sporta vienības izraidīšanu, olimpiādas pārstāvji atvēra sacīkšu stadionu 10.000 sportistiem no 123 valstīm, kuŗ ieķļauti arī 217 Kanadas sacensoņi.

Rietumvācijas prezidents Gustavs Heinemans atklāja 20. olimpiādu, kas izmaksās 650 milj. dol., ar 8 Alpu ragu skaņām un 5000 miera baložu izlidojumu. Šie ir pirmie sporta svētki Vācijā pēc 1936. gada Berlīnē. Sportistu parādes gājienu vadīja grieķu vienība, nosoļojot garām 80.000 skatītājiem. Olimpisko liesmu iededza ar lāpu no Olimpa kalna Grieķijā 18. g. vecais policijas kadets Ginters Cāns no Pasavas. Attālums no Minchenes ir 3400 jūdzes, un to veica 5700 skrējēju 30 dienu laikā.

Olimpiada ilgs 15 dienas ar 195 uzvarētājiem 22 sporta disciplīnās. Olimpiskās spēlēs ieradās arī Anglijas karaliene Elizabete, lai sveiktu Britu kopvalsts sportistus. Karalieni ceļojumā pavada viņas dzīvesbiedrs princis Filips un princese Anna.

Jaunie meistari vieglatlētikā

15. Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā Sidrabenē 13. augustā piedalījās 94 dalībnieki, sacenšoties četrās vecuma grupās. Šis bija plašākais latviešu jaunatnes vieglatlētikas sarīkojums Kanadā, kas bieži pulcējis pat vairāk nekā 100 dalībnieku un ko ar Sidrabenes jauniešu nometnes atbalstu rīkoja Latviešu sporta apvienības Kanadā vieglatlētikas nozare.

Kaut gan tagad sporta laukuma apstākļi daudz labāki (kopš 1970. gada sacensības notikušas jaunajā, visiem noteikumiem atbilstošā laukumā), rezultātu caurmēra līmenis slīdējis, sevišķi meitenēm, nesasniedzot to, ko jaunieši iespēja 60-to gadu vidū. Cerēsim, ka tā ir pārejoša parādība. Taču nebūsim pārāk lieli optimisti, bet padomāsim, ka blakus jauniešu garīgai audzināšanai lielāka vērība jāveltī arī viņu fiziskai attīstībai.

1972. gada Kanadas latviešu jaunatnes meistari vieglatlētikā ir: zēniem, dz. 1962.—1964. g.: 60 m Ēriks Gregors 9,5 sek., augstlēkšanā Ēriks Cinovskis 1,05 m, tāllēkšanā Ēriks Gregors 3,67 m. Dz. 59.—61. g.: 60 m Arturs Lapiņš 8,8 sek., augstlēkšanā Ivars Knostenbergs 1,30 m, 200 m Arturs Lapiņš 29,1 sek., tāllēkšanā Arturs Lapiņš 4,44 m. Dz. 56.—58. g.: 100 m Edgars Kiršs 12,2 sek., 400 m Edgars Kiršs 59,6 sek., augstlēkšanā Aldis Grants 1.65 m, tāllēkšanā Edgars Kiršs 5,30 m, lodes grūšanā (4 kg) Valdis Matisons 13,74 m, šķēpa mešanā (siev.) Guntars Tannis 38,92 m. Dz. 1054.—55. gadam: 100 m Arvīds Ozoliņš 12,0 sek., 400 m Arvīds Ozoliņš 59,9 sek., augstlēkšanā Juris Bruniņš 1,65 m, tāllēkšanā Arvīds Ozoliņš 5,47 m, lodes grūšanā (4 kg) Pauls Tomass 14,27 m, šķēpa mešanā (vīr.) Pauls Tomass 37,36 m.

Meitenēm — dz. 1962.—64. g.: 60 m Astrīda Kalna 10,0 sek., augstlēkšanā Astrīda Kalna 1,10 m, tāllēkšanā Astrīda Kalna 3,22 m. Dz. 1959.—61. g.: 60 m Gunta Mackare 9,2 sek., augstlēkšanā Aina Tilupa 1,25 m, tāllēkšanā Sandra Bādere 4,13 m. Dz. 1956.—58. g.: 100 m Sandra Ozola 14,0 sek., augstlēkšanā Sandra Ozola 1,30 m, tāllēkšanā Sandra Ozola 4,69 m, lodes grūšanā Sandra Ozola 8,22 m, šķēpa mešanā Sandra Ozola 20,68 m. Dz. 1954,—1955. gadam: 100 m Benita Kalna 15,5 sek., augstlēkšanā Benita Kalna 1,35 m, tāllēkšanā Anda Kukse 4,05 m lodes grūšanā Benita Kalna 7,16 m. šķēpa mešanā Benita Kalna 14,86 m.

Notika arī Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes laukuma apstākļu dēļ atliktā 400 m distancē, kuŗā uzvarēja Atis Ozoliņš 56,6 sek., 2. v. Edgars Kiršs 59,6 sek., 3. v. Arvīds Ozoliņš 59,9 sek.

Pirmo trīs vietu ieguvēji ik disciplinā saņēma atzinības lentes, bet Sidrabenes nometnes balvas vispusīgākie katrā vecuma grupā — E. Gregors, A. Lapiņš, G. Tannis, Arv. Ozoliņš, A. Kalna, G. Mackare, S. Ozola un B. Kalna.

Mūžīgi ceļojošās Roberta Plūmes piemiņas balvas uz vienu gadu glabāšanā saņēma Sandra Ozola un Guntars Tannis, bet pārējās ceļojošās balvas — Latviešu karavīru Gunta Mackare, E. Plūmes balvu Sandra Ozola, DV Kanadas valdes balvas Artūrs Lapiņš un Guntars Tannis un J. Brožes balvu Arvīds Ozoliņš. G. G.

Stipendijas studējošiem

Ziemeļkalifornijas Latviešu ev. lut. draudze šogad jau sesto reizi piešķirs Arvīda un Veras Zariņas fonda stipendiju 1000 dolaru apmērā. Fonda nodibinātāju vēlēšanās bija, ka tik ilgi, kamēr fonda līdzekļi atļauj, draudzes valdei katru gadu jāizrauga kandidāts, kam jābūt latviešu izcelsmes, kuŗa dzīvesvietai jāatrodas ārpus Pad. savienības pārvaldītās vai dominētās zemēs — ikvienā vietā brīvajā pasaulē; kas var runāt latviski un kas studē kādā mākslas vai zinātnes nozarē augstākā valsts atzītā kolledžā, universitātes līmenī. Stipendijas piešķiršanas paziņošana izdarāma katru gadu īsi pirms vai tieši 18. novembrī, Latvijas valsts dibināšanas atceres dienā

Līdzšinējā kandidātu izvēlē draudzes valde vērtējusi arī jauniešu interesi un līdzdalību dažādās latviskās un kristīgās dzīves nodarbībās. Šo principu ievēros arī nākotnē.

Jaunieši, kas atbilstu šīm kvalifikācijām un kas būtu ieinteresēti stipendijā, tiek aicināti pieteikties, sniedzot īsu, paša sacerētu biografisku aprakstu savā rokrakstā, minot vecumu, dzīves vietu, intereses, aktivitātes un centienus, atsūtot arī savas draudzes mācītāja vai kāda redzama sabiedriska darbinieka atsauksmi.

Pieteikumi adresējami draudzes priekšniekam Artūram Reinvaldam, 500 University Ave., Los Gatos, Calif. 950030, U.S.A. un iesūtāmi līdz 1. oktobrim.

Saskaņā ar fonda noteikumiem, draudzes valdei tiesības izvēlēties kandidātu vai ievākt papildziņas, vai arī rīkot rakstveida sacensību, ja tas būtu vajadzīgs.

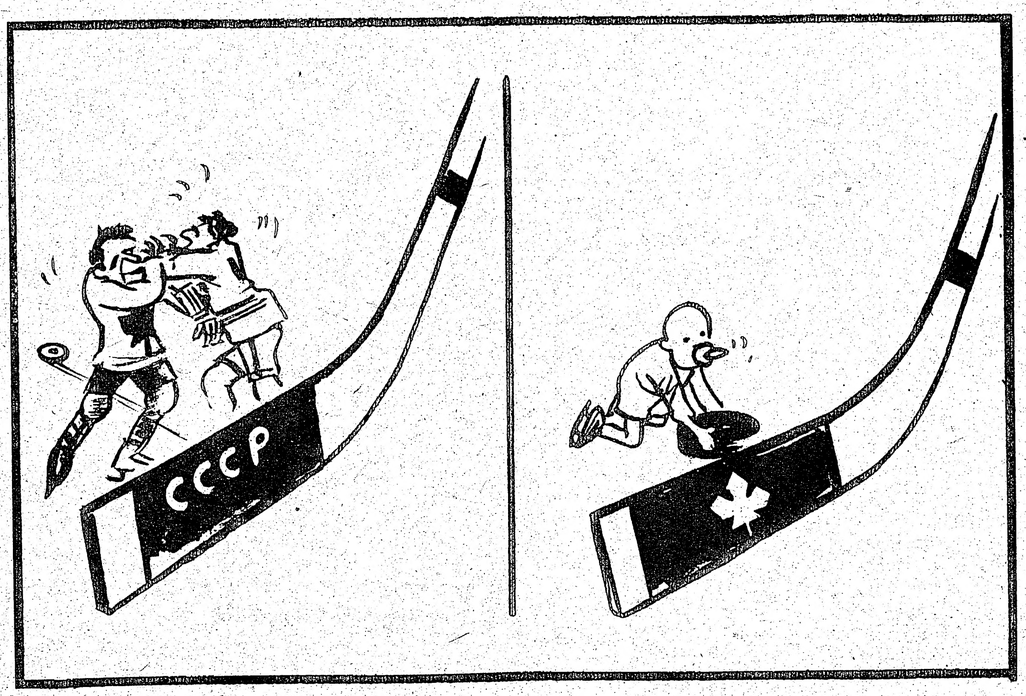

Kā krievu un kanadiešu vienības iztēlojas savu pretinieku pirms spēku pārbaudes 2. septembrī.
Ed. Keiša zīmējums

ASV vidējo pavalstu jaunatnes meistarsacīkstes vieglatlētikā

61 dalībnieks (38 zēni un 23 meitenes) startēja ASV vidienes latviešu jaunatnes šāgada meistarsacīkstēs vieglatlētikā, kas, līdzīgi iepriekšējiem gadiem, notika Gaŗezerā. Vairums dalībnieku, protams, nāca no vietējās latviešu bērnu vasaras nometnes saimes, ko iepriekšējā nedēļā sporta audzinātājs Gundārs Grīslītis bija ievadījis vieglatlētikas pamatprincipos, bet itin pakupls bija arī no „ārpuses" iebraukušo sportotāju pulciņš. Vilšanos gan sagādāja vietējās Gaŗezera latviešu vidusskolas audzēkņi: no 134 jauniešiem meistarsacīkstēs startēja tikai apmēram ducis! Piemēram, meiteņu A un C grupās nebija nevienas pašas dalībnieces! Grūti iedomāties, ka vairāk nekā 120 jauniešiem vieglatlētika pilnīgi neinteresētu... Liekas gan, ka šis stāvoklis ir vidusskolas pašreizējās vadības negātīvās nostājas rezultāts. Patiess prieks toties bija par pašiem mazākajiem, kur dažā disciplīnā startēja pat līdz 20 dalībniekiem!...

Labākie rezultāti atsevišķās vecuma grupās bija šādi:

Zēniem — A grupā (1954. un 1955. g. dz.): 60 m 1. Artūrs Ezeriņš 8,3, Pēteris Lazdiņš 8,6, Ivars Osis 8,6 sek.; tāllēkšanā A. Ezeriņš 4.67,, P. Lazdiņš 4,58, I. Osis 4,04 m; augslēkšanā A. Ezeriņš 1,48, P. Lazdiņš 1,43, I. Osis 1,33 m; lodes grūšanā (8 mārc.) P. Lazdiņš 13,89, Pēteris Graube 9,54 m. B. grupā (1956. un 1957. g. dz.): 60 m Gvido Auziņš 8,1, Roberts Ezeriņš 8,5 sek.; tāllēkšanā G. Auziņš 4,65, R. Ezeriņš 4,29 m; augstlēkšanā G. Auziņš 1,37 m; lodes grūšanā (8 mārc.) Reinis Ozoliņš 13,12, Andrejs Peniķis 11,44, G. Auziņš 11,20 m. C grupā (1958. un 1959. g. dz.): 60 m Ēriks Linde 8,2, Jānis Zeidaks 8.9, Andrejs Dumpis 8,9 sek.; tāllēkšanā Ē. Linde 4,32, J. Zeidaks un A. Dumpis — abi 4,14 m; augstlēkšanā Ē. Linde 1,33, Ēriks Veldre, 1,23, J. Zeidaks un A. Dumpis — abi 1,125 m; lodes grūšanā (8 mārc.) Kārlis Mateus 9,20, Ē. Linde 8,65, J. Zeidaks 8,49 m. D grupā (1960. un 1961. g. dz.): 60 m Andis Kļaviņš 9,4 Miķelis Austriņš 9,9 Miķelis Abuls 12,6 sek.; tāllēkšanā A. Kļaviņš 3,90, M. Austriņš 3,57, Kārlis Streips 2,64 m; augstlēkšanā A. Kļaviņš 1,07, M. Austriņš 0,97 m. E Grupā (1962. g. dz. un jaunāki): 60 m (16 dalībnieki!) Pēteris Brunovskis un Gunārs Auzenbergs — abi 10,3, Laris Veldre, Edvīns Roze un Džims Romeo — visi 10,7 sek.; tāllēkšanā (20 dalībn.!) P. Brunovskis 3.11, Hugo Auziņš 2,84, Arnolds Ronis 2,77 m; augstlēkšanā (12 dalībn.) L. Veldre 1,07, H. Auziņš 1,03, P. Brunovskis 0,97 m.

Meitenēm —B grupā: 60 m Maija Tilika 9,5, Sandra Kļaviņa 10,0, Venta Rudovica 10,3 sek.; tāllēkšanā Monika Veldre 3,67, M. Tilika 3,61, V. Rudovica 3,47 m; augstlēkšanā M. Tilika 1,32, V. Rudovica 1,27, S. Kļaviņa 1,07 m; lodes grūšanā M. Veldre 8,81, M. Tilika 8,33, V. Rudovica 8,24 m. D. grupā: 60 m Katrīna Brunovska un Astrīda Caune — abas 10,3, Sandra Ozoliņa 11,1 sek. sek,; tāllēkšanā K. Brunovska 3,15, A. Caune 2,95, Rita Bērzkalna 2,79 m; augstlēkšanā K. Brunovska 0,98, Anita Kalniņa 0,98, A. Caune 0,98 m. E grupā: 60 m Baiba Zepa un Irēne Caune — abas 11,3, Daina Auzenberga 12,0 sek.; tāllēkšanā (12 dalībn.) B. Zepa 2,73, I. Caune 2,54, Signe Vurstnere 2,44 m; augstlēkšanā B. Zepa 0,92, I. Caune 0,82 m.

Katrā vecuma grupā, vērtējot trīs labākās disciplīnas (1. v. — 6 p., 2. v. — 5 p., 3 v., — 4 p., 4. v. — 3 p., 5. v. — 2 p., 6. v. — 1 p.), izvērtēja vispusīgākos sportistus, kas saņēma ASV VVLSP dāvinātās balvas. Zēnu sacensībās labākie bija: A grupā — Pēteris Lazdiņš, B. grupā — Gvido Auziņš, C grupā — Ēriks Linde, D grupā — Andis Kļaviņš, E. grupā — Pēteris Brunovskis, bet meiteņu sacensībās: B grupā — Maija Tilika, D grupā — Katrīna Brunovska, E. grupā — Baiba Zepa.

Speciālbalvas — trofējas par individuāli labākajiem sasniegumiem saņēma Artūrs Ezeriņš (1,48 m augstlēkšanā) un Monika Veldre (8,81 m lodes grūšanā). Katras disciplīnas pirmie trīs saņēma atzinības lentītes, bet pirmie divi — arī latviešu grāmatas vai skaņu plates. Tās bija ziedojuši: apgāds Tilts (Hugo Skrastiņš), skaņu plašu apgāds Kaibala Records, apgāds Pilskalns (Jānis Jēkabsons), apgāds Vaidava (Artūrs Augstums), apgāds Grāmata (Alfrēds Kalnājs) un Gundārs un Valda Grīslīši.

Meistarsacīkstes tehniski bija sagatavojis un vadīja ASV VVLSP vieglatlētikas nozares vadītājs Gundārs Grīslītis, piepalīdzot kuplam tiesnešu pulkam. **Kurzemnieks**

TORONTO UN ŅUJORKAS DV 5:0 (2:0)

Atklātās Ziemeļamerikas meistarības sacīkstēs par Latvijas kausu futbolā pirmajā spēlē Ņujorkā Toronto DV uzvarēja Ņujorkas DV ar 5:0 (2:0). **R. K.**

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU JAUNATNES

meistarsacīkstes vieglatlētikā LSAK sarīkojumā notiks Sidrabenē Sestdien, 16. septembrī. Svētdien, 17. septembrī, Sidrabenē risināsies vieglatlētikas sezonas slēgšanas sacensības jaunatnes un vispārējām klasēm un gadskārtējās senioru sacensības.

KANADAS LATVIEŠU

meistarsacīkstes volejbolā vīriešiem un sievietēm risināsies Toronto, 28. oktobrī. Pēc sacensībām Latviešu namā gadskārtējā LSAK balle.

Plašs katoļu sarīkojums Čikagā

Latviešu katoļu studentu apvienība Dzintars un Amerikas latviešu katoļu apvienība 12. un 13. augustā Čikagā rīkoja plašas Dzintara 25 gadu jubilejas svinības, saistot tās kopā ar Katoļu dienām. Sestdien un svētdienas rītā svinības norisa Šeratona hotelī, Okbrukā, bet svētdienas pēcpusdienā latviešu marijāņu tēviem piederošajā Aglonas Dievmātes baznīcā.

Dzintara jubilejas svinībās bija ieradušies kuplāk kā jebkad dzintarieši no tuvienes un tālienes, ieskaitot iebraucējus no Austrālijas un Vācijas.

LKSA Dzintars tika dibināts 1947. gada 2. februārī, Getingenā, Vācijā. Dzintara mērķi ir izteikti tā devīzē — Dievam un tēvzemei. 25 gados Dzintars izaudzis par plašu, globālu katoļu studentu organizāciju, kuŗā sastāv tuvu pie 300 biedriem — studenti un studentes.

Katoļu dienas atklāja Dzintara prezidents prof. Olģerts Počs un Alka priekšsēdis Konstantīns Sventeckis. Sestdienas priekšpusdienā risinājās paneļdiskusija par tematu: Cilvēku pieauguma problēmas. Faktiem bagātu ievadreferātu sniedza Dr. Z. Zadvinskis, norādot uz pārmērīga cilvēku pieauguma draudiem nākotnē. Cilvēku pieaugums un dzimstības ierobežošanas problēmas no morālā viedokļa apskatīja prāv. A. Justs. . Koreferents bija Dr. Valdis Liepa. Debatēs tika uzsvērts, ka latviešu tautas pieauguma problēma ir pretēja visas pasaules pieauguma problēmai, un proti, ka latviešu dabiskais pieaugums ir par mazu, lai mēs bez bažām varētu raudzīties nākotnē.

Tūlīt pēc pusdienām sākās prof. L. Latkovska referāts: Katoļu akadēmiķa atbildība, pēc kam bija rakstnieku cēliens, kuŗā piedalījās Konstantīns Strods (Plencinieks), Francis Murāns, Leonards Latkovskis, Alberts Spoģis, Paulīne Zalāne, Elfa Taiga, Norberts Trepša (Neikšānietis) un Antons Rupainis. Rakstnieku cēlienu veikli un iejutīgi vadīja Janīna Babre.

Vēlā pēcpusdienā sekoja otra paneļdiskusija par tematu: Latviešu valoda un tās problēmas mūsu dzīvē. Par referentiem panelī piedalījās prof. P. Anstrāts, prof. L. Latkovskis, Dr. Ed. Upenieks un skolotājs A. Spoģis no Minsteres latviešu ģimnazijas. Koreferents bija skolotājs J. Svilāns no Toronto. No ievadreferātiem un diskusijām izrietēja, ka galvenās metodes latviešu valodas apgūšanā ir sekojošas:

1. Sarunāties ar bērniem mājās latviski, bērna vecumam, inteliģencei un interesēm atbilstošā līmenī; 2. mācīt bērnus latviski lasīt. Ja tas nevar notikt latviešu skolā (piemēram, attāluma dēļ), tad tas jādara mājās; 3. sūtīt bērnus latviešu papildskolās; 4. iesaistīt bērnus un jauniešus dažādās nodarbībās kopā ar citiem latviešu bērniem un jauniešiem.

Sestdienas vakarā notika Dzintara svinīgais akts ar tam sekojošu koncertu, svētku mielastu un balli. Svinīgo aktu ievadīja pašreizējais prezidents prof. O. Počs ar uzrunu un Latvijas himnu. Pēc tam tālākais jubilejas dalībnieks, Austrālijā dzīvojošais Eižēns Locāns referēja par Dzintara 25 gadu gaitām. Akadēmisko runu teica pirmais prezidents mag. iur. Laupacis no Otavas: Demokratijas iespējamību robežas. Bija daudzi apsveikumi gan no organizācijām, gan atsevišķām personām, ieskaitot Čikagas archibīskapu kardināli Kodiju. Svinību norisi vadīja sabiedriskais audzinātājs Olģerts Svilāns.

Svētku koncertā dziedāja Sanfrancisko operdziedonis, tenors Roberts Romanovskis. (Viņu būtu vērts dzirdēt arī. Toronto.) Klavierpavadījumus spēlēja Vl. Vištelis. Dziedonis skandēja Jurjāna, Vitola, E. Dārziņa un A. Kalniņa dziesmas.

Svētku ballē spēlēja latviešu jauniešu kapella: Mēs trīs un viņa.

Svētdienas rītā bija Dzintara darba kongress, bet pēc tam visi pulcējās Aglonas Dievmātes baznīcā citā Čikagas pilsētas daļā. Koncelebrēto misu teica prelāts Grosbergs, Dzintara kapelāns Pudāns, misiju direktors Vācijā prāv. Lizdiks, prāv. Bojārs un prāv. Justs. Svinīgajam gadījumam piemērotu spredķi teica kapellāns Pudāns. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja tenors Romanovskis,, Vištelim pavadot uz ērģelēm.

Baznīcas zālē pēc dievkalpojuma prāv. N. Trepša referēja: Latvietis svešumā un mūsu nacionālās problēmas.

Balsis izskanējušas, draugi aizbraukuši. Kas no šādām svinībām un salidojumiem paliek pāri? Paliek atjaunots garīgais stiprums un apziņa, ka tik ilgi, kamēr mēs pulcēsimies kopā un diskutēsim mums svarīgas problēmas latviešu valodā, un pāri visam, kamēr šajos salidojumos redzēsim mūsu jauniešus darbojamies līdz — mēs vēl dzīvosim.

J. Svilāns.

Katoļu dienas Čikagā 12. un 13. augustā bija apvienotas ar katoļu studentu apvienības Dzintars 25 gadu pastāvēšanas svētkiem. Augšējā attēlā paneļdiskusijas par valodu problēmām mūsu dzīvē. No kreisās: Dr. E. Upenieks, prof. J. Latkovskis, prof. Dr. Anstrats un J. Svilāns.

Prof. O. Počs atklāj svinīgo aktu Dzintara 25 gadu pastāvēšanas svētkos „Oakbrook" viesnīcā Čikagā.

Notre Dame vietuļnieks

Atceļā no katoļu dienām Čikagā bija izdevība apciemot prof. Aleksi Rubuli, kas jau vairākus gadus strādā pazīstamajā Notre Dame universitātē kā profesors moderno valodu nodaļā. Ar savu darbu un uzņēmību viņš izpelnījies vislabākās atsauksmes no universitātes vadības, kas ir arī dokumentēts universitātes izdevniecības komentāros viņa sakārtotai grāmatai „Baltic literature". Šī laikam ir vienīgā nopietnā grāmata par baltiešu literātūru un rakstniekiem, kuŗu katrs var ar interesi lasīt. A. Rubulis sevišķi augstu vērtē mūsu Skalbes pasakas, no kuŗām viņš pats pārtulkojis angļu valodā: „Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties". Viņš atzīst, ka Skalbe ar savām pasakām esot pat augstāk vērtējams par dāņu Andersenu; Skalbe tikai neesot bijis plašāk pazīstams ārpus savas zemes robežām.

Bija garīgi spirdzinoši palikt dažas stundas šī vientuļā dzejnieka gara pasaulē. Viņu pāri ikdienas dzīvei aizrauj saulainākas tāles. Uz Aleksi Rubuli vislabāk var attiecināt Raiņa Kalnā kāpēja dziesmu, kuŗu tas pārtulkojis angļu valodā savā jaunajā grāmatā. Viņš ir kalnā kāpējs, kuŗu nespēj saistīt šīs pasaules gaistošie materiālie labumi...

Bez ideālistiem latviešu trimdā var atrast daudz praktisku, veiksmīgu cilvēku, kas ar savām zināšanām spējuši pārveidot veselas industrijas. Tāds ir bijušais torontietis Jāzeps Kozulis, ķīmijas inženieris, kuŗš tagad strādā „Schlitz" alus darītavā Milvokos. Viņa mazs atklājums rauga enzimu reakcijā ir vienkāršojis līdz šim tik komplicēto alus „novecošanās" jeb nogatavošanās procesu, tā ietaupot darītavai miljoniem dolaru. Atklājums patentēts.

Čikagas un apkārtnes katoļiem tagad pieder lauku īpašums Vandevega, kas atrodas skaista ezera krastā, kur 20 akru zemes platība dod lielas iespējas to izveidot par skaistu atpūtas centru. Ēkas gan novecojušās, bet vēl joprojām lietojamas. Šeit kādreiz esot uzturējušies laupītāji. Tagad tur notiek dievkalpojumi, šoreiz, ieskaitot arī 15. augusta Aglonas Dievmātei par godu, tos vadīja tēvs St. Šķutāns.

E. U.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Prāv. R. Āboliņš

Dvēseles miers

Kāpēc tu esi tik izmisusi,
mana dvēsele,
un tik nemiera pilna?
Cerē uz Dievu!
Ps. 43,5.

Mēs dzīvojam trauksmes un nemieru laikmetā. Mainās sociālā struktūra, pārkārtojas sabiedrības uzskati, rodas jaunas nacionālas problēmas, vairs neapmierina atzītās morālās normas. Arvienu lielāks top saspīlējums paaudžu starpā. Tēvu radītā dzīves kārtība vairs neapmierina bērnus un tie vairs nevēlas staigāt tēvu tikumos.

Tam visam pievienojas saspīlējums tautu starpā, kas bieži draud izvērsties asos konfliktos. Pilsētās vairs nav droši būt ārpus mājas vakara stundās, un bieži pat savā dzīvoklī vairs nevar justies pilnīgi droši.

Tādā laikmetā mēs dzīvojam — sabangotā un nemiera pilnā. Tas, protams, arī atbalsojas cilvēka dvēselē. Satricināti tiek cilvēka dzīves un domu paši dziļākie slāņi. Tas rada lielu dvēseles nemieru, pat izmisumu.

Mēs neesam vienīgie, kas pārdzīvo šādus laikus. Liekas, ka arī ķēniņš un dziesminieks Dāvids ir izjutis to pašu. Laikmeta maiņas un dzīves vētras ir reālitāte, no kā nesarga ne laikmetu plūsma, nedz karaļa gods.

Dažāda var būt reakcija uz dvēseles nemieru. Vispirms to var uzņemt kā pašu par sevi saprotamu lietu, mēģinot tai paiet vienaldzīgi garām. Ja jau tā ir laikmeta iezīme, vai tad vērts tur skumt! Ir jāņem un jābauda, kas palicis un ko labu vēl dzīve dod. Dvēseles nemiera viļņus tādi cilvēki grib segt ar bezrūpības un baudu segu. To skaidri redzam arī mūsu laikmetā. Citi meklē vainas apstākļos un citos cilvēkos. Un ja arī tad atrod vainas saknes, tas vēl nenozīmē, ka dvēselē jau iestāsies miers. Saprašana un dzīves izpratne dod gan atziņas skaidrību, bet nevis dvēseles mieru. Dāvids savā dziesmā tomēr ilgojas pēc dvēseles miera, un tāpat arī ilgojamies mēs.

Svētos rakstos un savā dzīvē mēs redzam, ka lielākās ciešanas ir nevis fiziskās, bet tieši dvēseles ciešanas. Kur dvēsele cieš, kur satricināti cilvēka dziļākie slāņi, tur vairs nav iespējama normāla dzīve. Tāpēc mums līdz ar Dāvidu arī jājautā: Kāpēc tu esi tik nemierīga un izmisusi, mana dvēsele? Ir jau vienmēr bijuši, ir un būs cilvēki, kam nerūp dvēseles labklājība, bet tas nenozīmē, ka tas ir normāls stāvoklis. Par mūsu dvēseles skaidrības, miera un stipruma saglabāšanu mēs esam katrs atbildīgs ne tikai šajā dzīvē, bet arī reiz Dieva priekšā mūžībā. Tāpēc ikvienam kristīgam cilvēkam ir nopietni jādomā par savas dvēseles saglabāšanu.

Dāvida dziesmas jautājums paliek bez atbildes. Kāpēc cilvēkam jābūt nemiera bērnam? Kāpēc dzīves un laikmeta viļņi mētā, aizskalojot tik daudz skaista un laba? Kāpēc jābūt mums krusta nesējiem? Kāpēc Kristum vajadzēja mirt krusta nāvē? Tie visi ir jautājumi, uz kuŗiem atbildi rast cilvēkam nav iespējams. Un tad nu pāri paliek bailes un izmisums. Bailes pašam par sevi un par savējiem. Bailes, vai varēsim mūža galu nodzīvot tā, kā iecerēts, vai visas pūles, mācot bērniem tikumu un ticību, nebūs bijušas veltas, vai grēka vara nepārņems pasauli. Izmisums pilda prātu un sirdi, kad redzam savu nespēku ko darīt, lai apstākļus grozītu. Mūsu spēks ir ļoti vājš pret lieliem viļņiem un vētru, kas plosās pasaulē. Izmisums pārņem sirdi, kad jāstāv malā un jāskatās, ka tiek aizskalota patiesība, mīlestība, piedošana, ticība.

Liekas, to izjutis arī dziesminieks Dāvids. Viņš, to visu apzinoties un redzot, neskumst, jo apzinās, ka ir vēl spēks, ko tam visam stādīt pretī. Tas ir Dieva spēks. Cerē uz Dievu! Tā ir vienīgā atbilde. Bēdu kalns nav augstāks nekā debesis! Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils, kur bēdās varam tverties! Arī Kristus, ciešanu ceļu ejot, bija baiļu un izmisuma pilns. Viņš tomēr izgāja cauri nesalauzts līdz Lieldienas rītam, jo pilnīgi uzticējās un cerēja uz Dievu. Dieva žēlastība Viņu sedza un stiprināja. To arī tagad atzīst ticīga sirds, to tagad sludina baznīca. Visiem dvēseles nemiera cēlējiem pāri klājama ticības un cerības sega, tad tie nespēs mūs satricināt un aizraut.

Kur ir ticība Dievam un drošа paļaušanās uz Viņu, tur atskan Viņa vārds: Nebīsties, Es esmu ar tevi, Es tevi stiprināšu, Es tevi turēšu ar savas taisnības labo roku. Tā tas atskanēja ciltstēvam Ābrāmam, kad viņš neziņas un baiļu pilns devās svešos ceļos, baiļodamies par sevi, savas ticības un gara saglabāšanas iespējām svešos ceļos un svešos ļaudīs. To pašu izjuta apustulis Jānis trimdā Patmas salā, izmisumā par laikmetu, kas gribēja ar zobenu un vajāšanām iznīcināt Kristus evaņģeliju. Nešaubīga cerība un ticība Dievam viņus uzturēja. Galā aprima visas vētras un Kristus vārds atkal zēla spēkā.

Nav mums jākavē laiks, meklējot dvēseles nemiera cēloņus, bet gan jāstiprina cerība Dievam un jākopj ticības spēks, tad dvēselei miera netrūks. „Lai trako, kam tīk trakot, Dievs neļaus savai laivai grimt, to izglābs vārdu sakot!"

E. Kiploks

AR DIEVA ZIŅU SAULE LEC

Ar Dieva ziņu saule lec,
Aust diena — dzīves rīts.
Viss zaļo, plaukst un pumpuro,
Un krāšņos ziedos tīts.

Ar Dieva ziņu saules kvēls
Uz dārzu, druvu līst,
Lai pumpurs, vaļā raisījies,
Par augli nobriest drīkst.

Ar Dieva ziņu saules glāsts
Pār zemi klusi slīd —
Un rudens krāsu mirdzumā,
Kas briedis, zeltīts spīd.

Ar Dieva ziņu saule riet,
Kad dienai vakars klāt.
Pēc gara ceļa gājuma
Laiks kājas pūtināt.

Kad Jēzus reiz ieradās . . .

Kad Jēzus reiz ieradās
Golgatā,
Viņu tur piesita krustā.
Viņam dzina naglas cauri
rokām un kājām,
Viņa galvu kronēja ar
ērkšķu kroni,
un dzeloņi dziļi, dziļi spiedās
Viņa pierē.
Bet tie bija laiki, kad
cilvēka miesa bija lēta.
Kad Jēzus ieradās
Ziemeļamerikas pilsētā,
visi gāja Viņam garām.
Neviens neaiztika pat matu
uz Viņa galvas,
jo cilvāki bija palikuši
glezni . . .
tie nesagādāja Viņam sāpes,
tie vienkārši gāja

Viņam garām
un atstāja Viņu vienu
uz ielas . . . lietū . . .
Un tomēr Jēzus lūdza:
Tēvs, piedod viņiem, jo
viņi nezina, ko dara!
Lietus lija un lija un
un izmērcēja Viņu gluži.
Cilvēki izklīst pa savām
mājām,
un ielas palika tukšas
un klusas . . .
Un Jēzus palika viens.
Atspiedies pret mūri, Viņš
raudāja
. . . pēc . . . Golgatas . .
Jūs varas Jēzu ignorēt,
bet Viņš raudās par jums
„Cilvēka Dēls ir nācis meklēt
un glābt zuduši."

KĀPĒC CILVĒKI „SAPLAISĀ?"

Nesen lasīju kādu jauniņākušu grāmatu, un šīs grāmatas nosaukums bija angļu valodā, WHY ARE PEOPLE CRACKING UP? Kādēļ cilvēki „saplaisā?"

Vakarā tu gulies un nākošā rītā tu celies viens un tas pats cilvēks. No rīta tu mosties tajā pašā gultā . . . tajā pašā istabā . . . pie sienām tās pašas gleznas vai bildes . . . istabas kaktos tās pašas mēbeles . . . viss ir asolūti tas pats.

Tu uzgriez radio aparātu, tanī runā tā pati balss . . . dzied tās pašas dziesmas un spēlē to pašu apnicīgo mūziku, ko tu jau neskaitāmas reizes esi dzirdējis . . un stāsta kā jaunumu (news) notikumus, kas līdzinās viens otram, ko tu pats vari paredzēt, un tu gūsti pārliecību, ka pasaule virzās tuvāk kaut kādai pastarai dienai!

Aiz loga čiepst tie paši zvirbuļi . . . pāri ielai ir tās pašas mājas . . . kafijas kannā tās pašas šķirnes kafija, kuŗas stiprums un aromats atkarīgs no kafijas daudzuma, kādu tu esi iebēris kannā.

Pamodušies arī pārējie tavas ģimenes locekļi, arī tie ir tie paši, kas vakar ielīda savās gultās, un tagad, jaunā rītā, ir vai nu klusāki, vai skaļāki, atkarībā no tā, cik labi viņi gulējuši.

Dienā tas pats darbs . . . tie paši darba biedri . . . tās pašas valodas . . . tā pati skola . . . tie paši skolotāji . . . tie paši skolas biedri . . . Ar vārdu sakot, kur tu skaties, tur viss ir tas pats, un tu esi tas pats.

Lūk, tāpēc cilvēki „saplaisā".

Dzīve ir iegājusi iebrauktajās sliedēs, un pa tām mēs turpinām braukt, un mums nav nekāda vēlēšanās no tām izkļūt. Katra jauna diena līdzinās iepriekšējām dienām. Dzīves problēmas paliek vecās, tas ir, neatrisinātās. Mēs vairs neticam, ka kādas pārmaiņas varētu iestāties mūsu dzīvē. Cilvēkā izsikst katra cerība uz kaut kādu pārmaiņu.

Lūk, tāpēc cilvēki „saplaisā", Visiem šiem „plaisājumiem" skan cauri viena balss, kas aicina: „Nāciet šurp pie Manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi (tādi, kas jūs dzīvojat bezpārmaiņu dzīvi), Es jūs gribu atvieglināt" (Es došu pārmaiņas jūsu sirdīs)." Mat. ev. 11:28.

Jēzus kristus nāk ar pārmaiņām. Apustulis Pāvils tā raksta: „Kur kāds ir pievienojies Kristum, tur ir jauna pasaule." 2. Kor. 5:17. Ar Kristu iesākās jauna pasaule, nāk pārmaiņa pēcmaiņas; pārmaiņas uz augšu, pārmaiņas uz priekšu, pārmaiņas Dieva virzienā.

Kur nāk Jēzus Kristus ar pārmaiņām, tur izbeidzas visi plaisājumi, tur cilvēks kļūst viengabalaināks, dzīves priecīgs un dzīvot gribīgs.

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas raidījumu 17. gadagājumā radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs (vilnis 1270)
Informācija — tālr. Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Dievkalpojumi

Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

3. septembrī plkst. 11 rītā — — archibīskaps A. Lūsis.

10. septembrī plkst. 11 rītā— kapu svētki Jorkas kapsētā.

17. septembrī, plkst. 11 rītā — archibīskaps A. Lūsis.

24. septembrī, plkst. 11 rītā — mācītājs M. Ozoliņš.

1. oktobrī, plkst. 11 rītā Pļaujas Svētku dievkalpojums — mācītājs Ā. Čops. Dievkalpojumam sekos draudzes pēcpusdiena.

8. oktobrī — Kopbaznīcas svētdiena. Mācītājs M. Ozoliņš.

15. oktobrī — plkst. 11 rītā — mācītājs Ā. Čops. Dievkalpojumam sekos filmas izrāde bērniem un Svētdienas skolas skolotāju un bērnu vecāku apspriede.

22. oktobrī, plkst. 11 — archibīskaps A. Lūsis. Svētdienas skolas darba atsākšana.

29. oktobrī, plkst. 11 rītā — Ticības atjaunošanas svētki. Archibīskaps A. Lūsis. Jauniešu grupas nodarbības (14—15 g. v.) plkst. 10 rītā. Svētdienas skola plkst. 10.30. Iesvētes mācība — pēc dievkalpojuma.

Jauniešiem, kas grib iesvētīties 1973. g. maijā, jāpiesakās līdz 22. oktobrim.

Sv. Jāņa draudzes Svētdienas skolas skolotāju apspriede notiks 14. septembrī plkst. 8 vakarā dievnama sanāksmju telpās.

Māc. Ā. Čops, 38 Balaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

Jūlija un augusta mēnešos mācītājs Andreja baznīcā būs nerēgulāri. Vajadzības gadījumā zvanīt: dzīvoklī 449-4087; Sidrabenē: 1-878-9016.

10. septembrī pl. 11 Kapu svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

10. septembrī plkst. 11 kapu svētki latviešu kapu nodalījumā Jorkas kapsētā.

17. septembrī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

BRAMPTONĀ

24. septembrī plkst. 1,30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

3. sept. dievkalpojums Tērvetē pl. 11 no rīta.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18. Victoria Avenue South.

3. septembrī plkst. 11.00 no rīta dievkalpojums.

Baltais zibens

Braucot ar automašīnu, pienāk laiks, kad jāuzpilda degviela. Amerikā tā ir vienkārša lieta: piebrauc pie pildītavas, iedod attiecīgo kreditkartīti, parakstās par saņemšanu un brauc tālāk, pat naudu nevajaga. Pēdējos gados pildītavu darbinieki vairs nenododas tādiem sīkumiem kā logu notīrīšanai, ko vēl veic rietumu krastā.

Kamēr automašīnā pilda degvielu, arī braucējiem gribas remdēt slāpes. Arī te nav sevišķas problēmas. Iemet automatā vajadzīgo naudas gabalu, un no tā izveļas skārdene vai pudele ar izvēlēto dzērienu.

„Slāpst," saku pildītavas saimniekam. „Bet jums te ir sausā zeme." (Ešvilles apkārtnē un Ešes apriņķī, Ziemeļkarolainā ar likumu noliegts pārdot reibinātājus dzērienus, arī alu).

„Jā," atbild saimnieks. „Veikalos nekā stiprāka nevaram nopirkt. Sievietes un garīdznieki vēlēšanās vienmēr dabū vairākumu, un tā mūsu apriņķī nevar pirkt ne alu, ne kārtīgu spirtu. Bet tas vēl nenozīmē, ka mēs to nedzertu."

Sāku klausīties uzmanīgi, ko man stāsta šis Ešvilles pildītavas īpašnieks. Biju dzirdējis, ka vietējie kalnos tecinot „ļergu" (pašdarināto spirtu), bet svešniekiem to nepārdodot.

„Būtu derējis kāds stiprāks malks", saku īpašniekam, „bet arī man mašīnā nav nekā spēcīgāka."

Vecais atgrūž savu nonēsāto platmali uz pakauša, pakasa aiz auss un domā.

„Tu no Ņujorkas?" viņš jautā. „Tie parasti prot turēt muti. Šeit mums dažreiz ieved pašdarināto spirtu no Virdžīnijas, bet arī pie mums kalnos ražo mežrozīti."

„Jā-ā?" brīnos.

Vecais brīdi klusē. „Saki man, vai esi kādreiz nogaršojis balto zibeni?"

Nezinu, kas tas ir, bet liekās, ka kāda speciāla Ziemeļkarolainas brūveŗu marka. Nē, tiešām tādu nebiju garšojis, kaut gan kaŗa laikā un pēc tam biju izmēģinājis dažādus pašu latviešu ražojumus. Protams, savam jaunajam paziņam to nestāstīju.

„Saki, vai to varētu nogaršot, varbūt pat nopirkt?"

„Domāju, ka varētu", nosaka vecais īstā karolainiešu dialektā. „Bet viņi tev nekā nepārdos. Svešinieki te nekā nedabū."

„Bet ja tu nāktu līdz?"

Vecais skatās apkārt. „Bet tie divi tavi pavadoņi? Sievietes nevarēs nākt, tās neprot turēt muti, daudz pļāpā, var izstāstīt pat policijai."

Braucam „džīpā" uz meža „brūzi". Pildītavas saimnieks brauc pa smilšainu ceļu uz kalniem. Piebraucam pie kādas nekrāsotas, pelēkas mājas. Tā vietējiem iedzīvotājiem nav noslēpums. Visi to zina, bet neviens par to nerunā. Pat likuma sargiem tā esot zināma, bet kamēr viss noritot mierīgi, tikmēr visi klusējot. Spirta deģis savu darbu darot jau 25 gadus, bet viņa tēvs to darījis 30 gadu.

Vecais meistars sēdēja uz verandas. Saimnieks pameta gaisā roku, it kā sveicienam, bet deģis nekustējās. Tikai tad, kad saimnieks bija sasniedzis verandu, nekustīgais vīrs mazliet pamāja ar galvu. Abi sarokojās. Pildītavas saimnieks paskaidroja, ka viņš vēloties spirtu savam paziņam no Ņujorkas.

„Man nav nekāda liķieŗa", brūveris teica. „Un ja man būtu, es to svētdienā nepārdotu."

Bet benzīna pildītavas saimnieks neatlaidās: „Es zinu, ka tu pārdod spirtu un ka tu pārdod to arī svētdienā. Mans paziņa braucis no Ņujorkas tikai tāpēc, lai nogaršotu tavu labo ražojumu. Viņš grib dabūt tavu balto zibeni."

Vīrs kasīja vēderu un beigās nokāpa no verandas. Tad viņš iegāja pussagruvušā pagrabā, netālu no mājas, un pēc piecām minūtēm atgriezās ar galona lieluma pudeli. Uz verandas viņš saturu pārlēja divās citās pudelēs, bet pārpalikumu nogaršoja pats. Tas bija kaut kas līdzīgs mūsu „mežrozītei", tikai ar sājāku garšu.

Paziņa no degvielu pildītavas pasniedza man vienu no pudelēm. „Tas maksā trīs dolarus," viņš paskaidroja. „Tas ir labākais baltais zibens, kāds Karolainā vispār dabūjams."

Trīs dolari par kvartu kārtīga dzēriena nebija žēl. Vecais benzīna pildītavas saimnieks slavēja mantu: „Šis ir labākais liķieris, ko vispār par naudu var dabūt."

Atceļā no putekļainā ceļa vēroju apkārtējos krūmus. Pēkšņi likās, ka kaut kas starp zariem saskatāms.

„Pieturi" sacīju savam pavadonim, „man ir maza vajadzība."

Mašīna apstājās. Pārlēcu grāvim. Kādus 15 soļus no ceļa ieraudzīju divas mucas, savienotas kapara caurulītēm. Vienā galā bija māla kurtuve, bet otrā tukšs spainis. Krāsns bija izdzisusi.

Atcerējos pirmos pēckaŗa gadus Vācijas bēgļu nometnēs. Biju dzirdējis, ka toreiz daži „meistari" esot pievienojuši dzērienam ziepju zāles, lai stiprāk „kož rīklē". Tāpēc tagad pabailīgi jautāju pavadonim: „Saki, vai šo dzērienu var droši lietot?"

Liekas, ka šāds jautājums viņu pārsteidza. „Bet noteikti, Harvijs lieto kapara caurules, un tās ir drošas! Cinkotās varot radīt kādus veselības traucējumus." Brītiņu klusējis, viņš vēl piebilda: „Bet labākas garšas dēļ pielej kādu krāsainu dzērienu. Šis sit galvā spēcīgāk nekā veikalos pirktais."

Kā pateicību par „baltā zibens" sagādāšanu gribēju pildītavas veikalā nopirkt kādu nieku piemiņai. Aprēķinot samaksu, nepieskaitīja Amerikā neizbēgamo „pārdošanas nodokli". Kad to atgādināju, pārdevējs atbildēja: „Mēs šeit nodokli neatzīstam un tāpēc pircējiem to nepieskaitām."

Ieliku „balto zibeni" bagāžniekā. Pudele noklunkšķēja un uzmeta burbuli. **V. Irbe**

Ontario pašlaik sakārto lielāko vēlētāju sarakstu provinces vēsturē

Bez jums tas nebūs pilnīgs

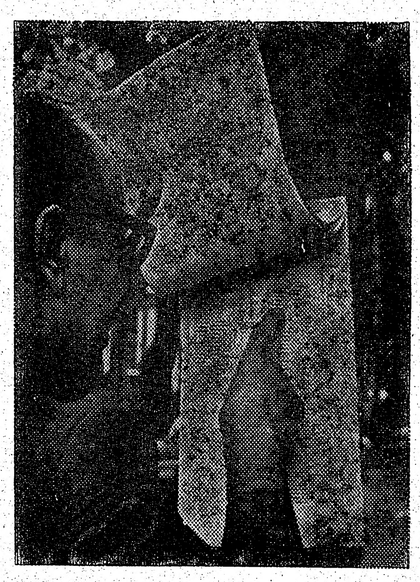

Šis ir pašvaldību padomju, skolu valžu un citu vietējo pašvaldību pārvēlēšanas gads gandrīz visā Ontario. Pirmais, kas vēlēšanām sagatavojams, ir vēlētāju saraksti. Lai tos izstrādātu, mums jāizdara balsotāju uzskaite. To izdara ikviena pašvaldība provincē.

Bet mūsu pašvaldību balsotāju uzskaite ir vairāk nekā tikai saraksti. Tā palīdz arī nosacīt nekustamo īpašumu izglītības nodokļu sadalījumu publiskajām un separātskolām. Tā ļauj provincei taisnīgāk izdarīt piešķīrumus vietējām pašvaldībām, lai varētu reducēt municipālnodokļus. Un tā arī palīdz iegūt pareizu iedzīvotāju skaitu.

Savākt gandrīz 8 miljonus vārdu un adrešu, ir, kā varat iedomāties, liels darbs. Province nodarbina 8000 personu ikvienas mājas apmeklēšanai Ontario. Kad pie jūsu durvīm pieklauvēs valdības pārstāvis, norise būs vienkārša. Uzskaites paziņojums ir jau iespiests ar kompūtera palīdzību, saturot ikviena zināma jūsu mājas iedzīvotāja vārdu. Ja atzīstat informāciju pareizu un pilnīgu, jums paziņojums tikai jāparaksta. Bet ja notikušas pārmaiņas, piem., ģimenes sastāvā, tūlīt izdarīs labojumus, aplieciņot to pareizumu ar jūsu vai cita jūsu ģimenes pieaugušā parakstu. Ja neesat mājās, paziņojumu atstās kopā ar instrukcijām. Jums tas jānosūta bez pastmarkas tikai tādā gadījumā, ja notikušas pārmaiņas.

Jūsu skaitīšana notiks starp 5. un 18. septembri.

Pašvaldības uzskaitījums: no 5. — 18. septembrim.

Bez jums tas nebūs pilnīgs.

Government of Ontario

Ministry of Revenue

Hon. Allan Grossman, Minister. Donald A. Crosbie, Deputy Minister.

Dzīves krustceļos

KĀ LATVIEŠU SAULĪTE UN ORNAMENTI PALĪDZĒJA SAGLABĀT TICĪBU DZĪVEI UN RAŽĪGAM DARBAM

Mūsu laikraksta līdzstrādnieka intervija ar latv. kara invalidu atpūtas nama Rota saimniecības vadītāju Jāni Briģi, kas aizvadītajā karā zaudēja abas rokas.

Visiem tiem, kam bijusi iespēja iegriezties latviešu kara invalidu atpūtas mītnē Rotā, Katskiļu kalnos un iepazīties ar šī īpašuma saimniecības vadītāju Jāni Briģi, nevar paiet nepamanīta veiklība, ar kādu tiek rakstītas kvītis, saņemta nauda, atbildēti tālruņa zvani, pļauta zālīte vai vadīta auto mašīna. Viss tas tiek veikts ar abām, tuvu elkonim zaudētām rokām. Ja vajadzīgs, J. Briģis visiem nodemonstrē arī, kā spēlējamas klavieres vai veicami citi darbi.

Rodoties iespējai un brīvam brīdim, saruna ar kādreizējo Jumurdas pagasta Gaigalu māju saimnieku noskaidrojās, ka viņš Otrā pasaules karā, tāpat kā daudzi latviešu jaunekļi, stājās latviešu leģiona rindās, lai cīnītos par savu dzimto zemi. Pārrunas ievirzījās kara laika atmiņās un notikumos, kad bez zaudētās dzimtenes smagos ievainojumos bija zaudēta arī cerība un ticība dzīvei. Šādos nezināmas un šaubu brīžos liela nozīme ir labam, uzmundrinošam vārdam vai cerību dzirkstij, kas visu nākošo dzīves posmu var ievirzīt citās sliedēs.

„Tas bija viens no retajiem un neparedzētajiem negadījumiem, kad granāta eksplodēja manās rokās. Slimnīcās un operāciju zālēs aizvadītie mēneši bija nosituši manu garastāvokli un ticību dzīvei līdz nullei: kāds no maniem cīņu biedriem prata aizrautīgi stāstīt un iedvesmot, ka arī ar mākslīgiem locekļiem un protezēm būšu spējīgs veikt katru dabu," stāsta Jānis Briģis. „Manī sāka nostiprināties pārliecība, ka gars ir galvenais, kas dod spēku miesai. Centos slimnīcā apkalpot pats sevi, jo bezgala bija apnikusi māsu un medicīniskā personāla palīdzība.

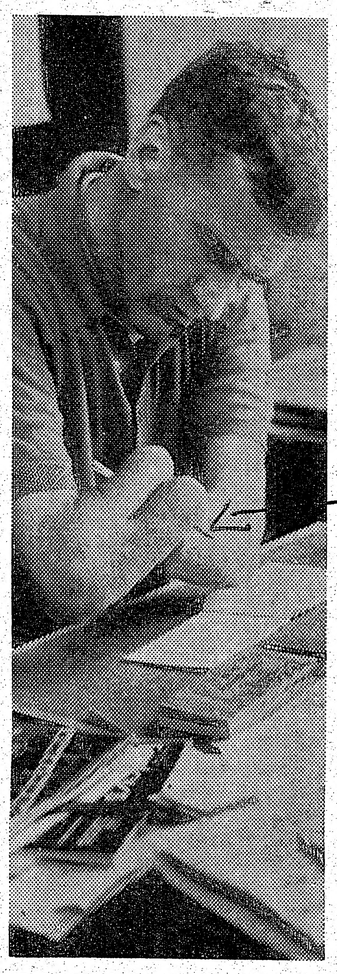

Jānis Briģis Rotas biroja telpās kārtojot grāmatvedību.

Sākumā centos barību vai tuvumā noliktās lietas paņemt ar muti, vēlāk ar saņemtajiem mākslīgajiem locekļiem. Ilgs laiks pagāja mācoties rakstīt. Lai vingrinātos noturēt zīmuli vai otu, dienas un nedēļas pavadīju, zīmējot latviskās saulītes un ornamentus. Aploces un līknes ne sevišķi labi izdevās, bet latviskie raksti ar daudzajām lauztajām līnijām padevās labi. Biju ticis pat tik tālu, ka sāku nodarboties ar keramikas rotājumiem. Šķīvjos, podos un traukos iezīmēju latviskos rakstus un ornamentus, pēc tam keramikas krāsnīs ie tika iededzināti, un vēlāk tiem bija arī pircēji.

Patiesībā visus pasūtinājumus nemaz nevarēju izpildīt. Pēc septiņiem Vācijas invalīdu pārskološanās centros aizvadītiem gadiem radās doma tikt uz Ameriku un, tāpat kā daudziem citiem, varbūt kļūt turīgam, strādāt un tikt pie sava auto un īpašuma. Ar pasaules luterāņu federācijas un Ņudžersijas „Kassle" institūta palīdzību nokļuvu ASV, dabūju darbu. Pirmajos sešos gados tas bija tā sauktais „čekera" darbs, pārbaudot kādas Ņudžersijas kreklu rūpniecības ražojumus. Vēlāk strādāju par materiālu pārzini lielā lidmašīnu rezerves daļu un materiālu noliktavā.

Ar nepārtrauktu fiziskās terapijas un muskuļu treniņu

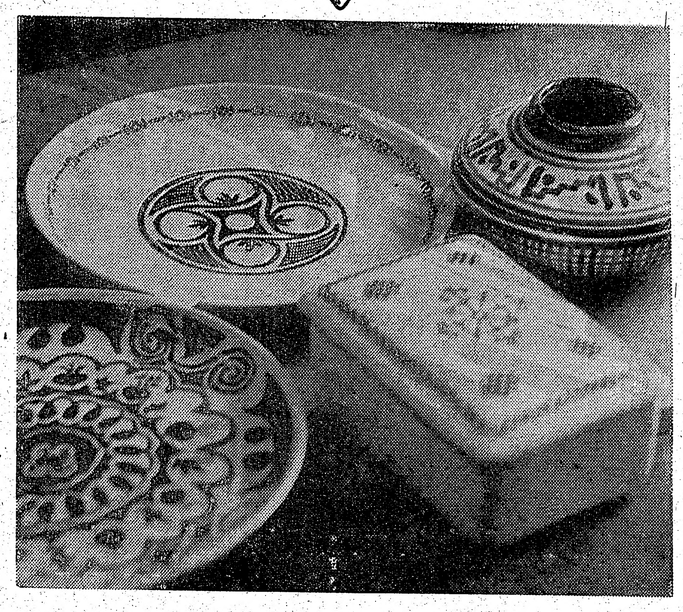

Daži no J. Briģa veiktajiem keramikas rotājumiem.

biju ievingrinājies savu roku kustībās tik tālu, ka varēju pats sev pagatavot ēdienu, apģērbu un pat uzsiet kaklā saiti. Tā vairākas reizes lielajā Ņujorkas Astoria viesnīcā un vēl citās vietās, kur konferencēm pulcējās ap 1500 chirurgu no Ziemeļamerikas kontinenta, man bija jādemonstrē, ko visu cilvēks var padarīt arī ar zaudētiem locekļiem, lietojot mākslīgās protezes. Ja jāraksta ar rakstāmo mašīnu, tad taustiņu piesišanai un darbināšanai lietoju speciālu ierīci, bet, ja vien iespējams, cenšos lietot pats savas rokas, cik nu no tām ir pāri palicis. Tās tomēr ir dabīgas un paša. Ar fizisku darbu šeit, Rotā, kura netrūkst nevienā gada laikā, cenšos nostiprināt savus muskuļus, jo tie vajadzīgi dažādo darbu veikšanai," sarunu nobeidzot pastāsta J. Briģis.

Par nākotnes nodomiem vaicājot, mūsu tautietis atbild, ka nodomājis arī turpmāk visus savus spēkus veltīt Rotas darbos latviskā vidē, jo kur gan citur varētu atrast tādu mieru, veselīgu kalnu gaisu un draudzīgu sabiedrību kā mūsu Rotā.

J. Vairdotis

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

TORONTO PILSĒTAS

ATKRITUMU SAVĀKŠANAS

PLĀNS

Tā kā pirmdiena, 4. septembris, ir svinamdiena,

šai dienā atkritumus neaizvāks.

Pirmdienas darbus izdarīs otrdien, bet

otrdienas savākšanu — trešdienā.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Commissioner of Streets

WEST ARKA

PIEDĀVĀ LIELĀ IZVĒLĒ

- DĀVANAS
- SKAŅU PLATES
- ROKDARBUS
- GRĀMATAS

2282 Bloor Street West — Toronto 9, Ontario.
Tel. 762-8751

VALUTE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont. tālr. 533-2837

LASIET

KATRA LATVIEŠA LAIKRAKSTU
LATVIJA AMERIKĀ
KAS TAGAD IR PĀRVEIDOTS PAR VIENU NO LABĀKIEM LATVIEŠU LAIKRAKSTIEM BRĪVAJĀ PASAULĒ

PIEPRASIET

BRĪVEKSEMPLĀRU PA TĀLRUNI (416) 465-7902
VAI PA PASTU:
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD.
125 BROADVIEW AVE.
TORONTO 250, ONTARIO, CANADA.

PASŪTINIET LATVIJA AMERIKĀ UZ

- ☐ 3 mēnešiem $ 6.—
- ☐ 6 mēnešiem $11.50
- ☐ vienu gadu $21.—

M., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

IETAUPIET $6.- (sešus dolarus)

Pasūtinot Latviju Amerikā diviem abonentiem ar vienu pasūtinājumu uz vienu gadu tikai par **$36.- dolariem.**

Mr. Mrs. Miss. ..... *Mr. Mrs. Miss.* .....

Adrese ..... *Adrese* .....

LAI TIKTU PIE SIEVAS, JĀRISKĒ DZĪVĪBA

Divi tūkstoš kilometru no Austrālijas krasta atrodas Jaunhebridu salas, kuŗu iedzīvotāji dzīvo kā vēl priekš 1000 gadiem. Amerikāņu antropologs K. Millers ar savu fotografu un viņa sievu tur devies divos pētniecības ceļojumos un pastāsta par šo rietumu civilizācijas neskarto salinieku dzīves veidu. Mazā Burnlapas sādžā Pentekostas salā viņš nodzīvojis 7 mēnešus. Dienvidu pusē sala grūti pieejama, tādēļ arī vecas paražas un tikumi te tik ilgi patvērušies. Pagājis labs laiks, līdz fotografs ieguvis iezemiešu uzticību, un viņam pirmajam no baltajiem parādīts gods, ka atļauts lēkt no 27 m. augstā torņa, kas jaunekļiem ir viņu vīrišķības apliecinājums.

Pēc turienes paražām 30 m. augstā torņa būve ilgst 10 dienas, un tanī piedalās visi sādžas vīrieši un zēni. Izraudzītajai vietai jābūt patālu no salinieku dzīves vietas. Tornis celts no koku stumbriem, zariem un saknēm, nedrīkst lietot balto darbalietas — naglas un stieples. Katrs jauneklis uzceļ pats savu platformu, no kuŗas tas paredzējis lēkt, kā arī izvēlas lianu gaŗos vīteņus, no kuŗiem atkarīga viņa dzīvība. Tiem jābūt tik gaŗiem, lai, skaŗot zemi, noturētu viņa svaru. Pa būves laiku sievietēm stingri aizliegts darbā noskatīties, jo lēcējam sieviete var nest nelaimi. Pēc noteikumiem šai būves laikā arī jādzīvo seksuālā atturībā.

Svētku dienas rītā sapulcējas jauni un veci, iepriekš jūŗā nomazgājušies un iezieduši ar kokosriekstu eļļu. Sievietes uzvilkušas jaunus lūku svārkus, ar krāšņiem sārtu ziedu un lapu zariem rokās. Vīrieši uzkāruši kaklā virtnes no kuiļu zobiem, nēsā jaunas jostas, un arī tiem ziedoši zari rokās. Sākas deja, arvien lielākā ekstāzē, lai iedrošinātu lēcējus no platformām. Ar dziesmām iezemieši izlūdzas no dieviem labu ražu un auglību. — Tad sākas bīstamais lēciens. Lianu viens gals piestiprināts pie platformas, otrs pie jaunekļa kāju potītēm. Ar spēcīgu atgrūdienu tas atbrīvojas lēcienam. Gandrīz kails, lielā koncentrācijā jauneklis aizveŗ acis un lec. Laimīgi viņš sasniedz zemi ar galvu pa priekšu, kājām karājoties liānu vīteņos. Piesteidzas draugi un ar gavilēm viņu atbrīvo. Dīvainā kārtā tomēr vēl neviens nav šai vīrišķības pārbaudē nopietni sevi savainojis vai nosities, tomēr neviens arī nav pārliecināts, vai viņš nebūs pirmais.

Kādēļ šādi bīstami lēcieni notiek, domas dalās. Daļēji tas ir drosmes pierādījums, un ar to jauneklis ieiet vīru kārtā. Otrkārt, ar šo lēcienu jaunekļi arī cenšas iegūt ciema jaunavu labvēlību.

Sieviešu liktenis šai sādžā ir pavisam nožēlojams. Viņām pat nav vārdu. Viņas apstrādā laukus, gādā par pārtiku un apģērbu un audzina bērnus. Vīrieši pa to laiku medī un īpašos vīriešu namos kavējas pie dzēriena kausiem un nododas sabiedriskai dzīvei.

Civilizācija tomēr arī te nav aiz kalniem. Viens otrs iezemietis dodas prom palīdzēt ražas novākšanā un atgriežas ar jaunām darbalietām, ieročiem un eiropiešu apģērbu. Ciema vecākais, kas pats Otrā pasaules kaŗa laikā iepazinis baltos, visiem spēkiem mēģina vecos tikumus iezemiešiem paturēt. Bet cik ilgi?

I. Š.

Mazā zivtiņa? — Nē, kirzaciņa Ņujorkas draudzes vasaras nometnes ezeriņā Katskiļu kalnos. Attēlā Irēna Upeniece apbrīno mazo radījumu, kādu šeit ir daudz. J. Liģera uzņēmums

No mīļa dziesmu drauga —Tautisko uzvedumu ansambļa dalībnieka

Ata Anšmita

dziļās sērās atvadās

Klusi lauki, klusi meži,
Klusa tēva istabiņa,
Bāleliņa dvēselīte
Pie Dieviņa aizgājusi.

Lilija Gleške
Laimdota Gleške - Anšmite

Arnolds Miezis

dzim. 1918. g. 30. martā Pabažu pag.,
mir. 1972. g. 7. augustā.
Apglabāts Thunder Bay Mountainview kapos.

Mīļā piemiņā paturēs
Anna un Ernests Bertmaņi.

Jānis Krūmiņš

dzimis 1885. gada 13. decembrī,
miris 1972. gada 16. augustā Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

Tāls ceļš ir atpakaļ...

(Turpinājums no 3. lp.)

ji. Tas sākās ar gūstekņu nometņu dzīves grūtībām, kuŗas tomēr nespēja nokaut mūsu kaŗavīru možo garu: pašu laikraksti, teātris, koris un Daugavas Vanagu organizācijas dibināšana. Pēc gūsta invalīdu pārskološanas centra iekārtošana.

Kā „lasāmgabals" laika kavēklim ir nodaļa par „pašapgādāšanos" un tās veicinātājiem. UNRRAs un IRO uzturētās un pārzinātās nometnes raksturotas ar sabiedriskām rosmēm — nometņu komitejām un Latviešu centrālās padomes dibināšanu un darbību, apskatot arī skolas, teātri, koŗus. Sevišķa vērība veltīta Eslingenas nometnei („Mazā Rīga"). Te aktīvi darbojas Latv. centrālā padome. Pēc citas dokumentāras publikācijas tajā 1950. gadā piedalījās: A. Bļodnieks, A. Klīve, bīskaps J. Rancāns, V. Bastjānis, R. Liepiņš un V. Šlakāns.

Tālāk apskatīta Blomberga kā mākslinieku centrs un Libeka ziemeļos. Seko Vircburga, Silenbucha, Hanava; raksti par Baltijas universitāti, latviešu operu Oldenburgā, Mērbekas teātri. Nav piemirsta arī latviešu preses darbība Vācijā. Tad sākas lielā izklīšana. Nodaļā daudz kuriozu piemēru, kā varētu bēgļus izvietot. Starp citu, dažas ASV amatpersonas izteikušās; ka Baltijas valstu pilsoņi būtu labi Aļaskas kolonizātori...

Autors (234. lp.) jūsmo, ka ASV vislabāk izpratušas vajāto bēgļu postu. Vispirms jājautā, kas bija vainīgs pie Baltijas un citu valstu atstāšanas Pad. savienībai un vai tāpēc nebija kāds gluži morālisks pienākums darīt kaut ko šo apspiesto tautu piederīgo labā, kas bija spiesti klīst bēgļu ceļos? Nevaram aizmirst arī brutālās izrīcības amerikāņu pārraudzītās gūstekņu nometnēs ar latviešu leģionāriem, kas vēlāk turpinājās t. s. „skrīningos" vispārējās bēgļu nometnēs un ar iecelošanas vilcināšanu ASV līdz 1949. gada beigu posmam. Daudzus latviešus izvietoja kokvilnas plantācijās, kur darbu veica tikai melnie.

Pēc bēgļu izceļošanas uz apmešanās zemēm, sakopots Amerikas latviešu apvienības dibināšanas un darbības pārskats. Grāmatas nobeiguma daļā ietilpinātas divas specifikācijas: sakari ar dzimteni un daži vārdi par mums pašiem. Zem „mums pašiem" ietilpst divas personas — Alfreds Bērziņš un Uldis Ģērmanis. Analitiski apskatīts Ulža Ģērmaņa referāts: Kāpēc mēs esam tādi, kā esam. Alfreds Bērziņš argumentācijai lieto paša referenta agrākās publikācijas, kuŗās viņš ir pretrunā ar referātā vispārinātām latviešu tautas „sliktajām īpašībām".

Aizveŗot grāmatas beidzamo lappusi, jāsaka, ka tajā atrodas arī daļa materiālu, kuŗi kādreiz noderēs mūsu trimdas vēstures rakstītājiem.

K. Purmals

LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave., North
Hamilton, Ont.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

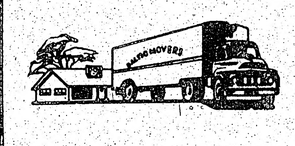

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

Daugavas Vanagu nams 125 BROADVIEW AVE. **Tel. 465-5225**

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz piektd. **no pl. 12 dienā — 1 naktī,**
sestdienās no pl. 12 — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

VERA KEIŠS KLASISKĀ BALETA SKOLA

Rīgas operas baletskolas absolvente, bij. Liepājas operas baleta soliste un baleta ansambļa skolotāja — dejojusi Kanadas nacionālā baletā.

- **Speciālas klases jauniešiem.**
- **Dumu klases — klasiskā un modernā baleta vingrinājumi.**

- **2319 Bloor St. West.**
- **15 Greenholm Ct., Scarboro**

uzņem bērnus no 4 g. vecuma.
Informācija un reģistrācija

261-5477

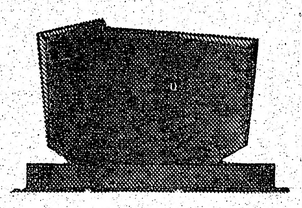

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

L. LUNSKY

OPTIĶIS

Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZĪRĒ TELPAS

sarīkojumiem ● viesībām
● klāj viesību galdus ●

Tel. 922-2931

Laikraksta

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķi numuri pērkami

Toronto latviešu veikalos.

Estd. 1874

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954

YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU GALVAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

vienā no lielākām latviešu akciju sabiedrībām Kanadā

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO 250, ONT.

(416) 466-1514

Fotografiski darbi
ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju
par veikaliem jūsu rajonā
pasūtinājumu nodošanai

tālr. 863-1166
Benjamiņa
filmu laboratorija

A. Egītis — TV RENTAL

17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

DĀVANAS KATRAM GADIJUMAM —

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICĀ —

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto 174
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., sestdienās no pl. 9 — 1 dienā, svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvaniet

921-7121

---

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

DAŽĀDU ZIEDU **MEDUS**

dabīgs nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen). Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson Street, Toronto 17. Tālr. 534-0563

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

A. KRISTAPSONA

gaļas un gaļas izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS

tip-top MEATS DELICATESSEN

plaša izvēle, visiabākā kvalitāte par mērenām cenām.
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
(Queen Elizabeth un Highway 27)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS

Cīņa par politisko lauru vainagu

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS ● REPUBLIKĀŅU PARTIJAS KONGRESS BIJA RIČARDA NIKSONA TRIUMFS ● NIKSONA UN SENĀTORA MEKGAVERNA STIPRĀS UN VĀJĀS PUSES ● MEKGAVERNA NOZĪME PASAULES BAZNĪCU PADOMES KONGRESĀ

Pretēji demokratu partijas pārsteigumiem bagātajai sanāksmei, republikāņu kongress bija iespaidīga partijas vienotības demonstrācija. Kā jau bija paredzams, prezidents Niksons un viceprezidents Agņū par jaunu saņēma savas partijas nedalītu nomināciju. Viena delegāta balss Kalifornijas republikānim Maklovskim pat nebija rūgts piliens Niksona triumfa kausā.

Kongress bija priekšzīmīgi noorganizēts. Ārpusē notikušās demonstrācijas republikāņu popularitātei drīzāk nāca par labu nekā par ļaunu. Demonstrantu skaitu vērtēja uz dažiem tūkstošiem, un patiesībā tas bija tikai pūlis.

Republikāņu kongress tomēr nebija tikai spoža politiska izrāde. Aiz trokšņainās kongresa mozaīkas vērīga acs varēja saskatīt nozīmīgu pagriezienu amerikāņu politiskās dzīves arēnā. Niksona līdzšinējā valdības labvēlīgā bilance ir ķīla viņa ievēlēšanai par jaunu uz nākošiem četriem gadiem. Izslavētais Galupa sabiedriskās domas pētīšanas institūts publicējis aptaujas rezultātus, kuŗos 57% amerikāņu izteikušies par Niksonu un tikai 31% par Mekgavernu. Aizvadītā gada laikā Niksons pratis nostiprināt savu popularitāti tautā. Galupa institūts izjautājis pāri par 1000 amerikāņu ģimeņu, kas pārstāv dažādu etnisku izcelsmi, reliģiju un politiskās piederības novirzienus un dzīvo dažādās ASV daļās. Aizvadītā gada laikā amerikāņu vēlētāju vairākums dāvājis savam prezidentam uzticību. Niksona politiskie pretinieki vēl nesen viņu dēvēja par „triku pilno Diku" un zobgalīgi vaicāja: „Ja Niksons būtu lietotu automobiļu pārdevējs, vai jūs riskētu no viņa pirkt mašīnu?"

„Triku pilnais Diks" ir tieši aizvadītā gada laikā izveidojies par nosvērtu, mērķtiecīgu, pragmātisku politiķi. Un kā šodien risinātos mašinas pirkšana no Dika? Pat daudzi Niksona politiskie pretinieki tagad saka: „Kādēļ gan nē?" Niksona un Mekgaverna spēkošanās rezultāts, protams, izšķirsies tikai novembrī.

Pieminētajā Galupa aptaujā arī prasīta atbilde uz jautājumu, kā iztaujātie novērtētu Niksonu un Mekgavernu, ja viņi šos vīrus satiktu kādās viesībās kā privātas personas. Vērtējums: Loģisks un skaidrs domātājs — Niksonam 36, Mekgavernam 14 punkti. Nopietns un atklāts — Niksonam 32 p. Mekgavernam 21. Klausās, ko citi saka — Niksonam 32 p., Mekgavernam 22 p. Vienkāršs caurmēra cilvēks: Niksonam 29, Mekgavernam 23. Interesanta personība: Niksonam 19 p., Mekgavernam 16 p. Ļoti apdāvināta personība — Niksonam 19 p. Mekgavernam 10 p. Tālākā Galupa institūta aptaujā amerikāņi izteikuši savus uzskatus par Niksonu kā par vīru, kas paliek pie saviem principiem, ir noteikts un mērķtiecīgs, lietas pārdomā lēni un pamatīgi, mēģina būt taisnīgs, viņa spriedums ir pareizs, viņš grib būt mērens un valsts intereses liek pāri politiskām interesēm.

Saskaitot republikāņu partijas kandidāta un demokratu partijas kondidāta plūsus un mīnusus, liekas, ka Niksons varētu novembŗa vēlēšanās uzvarēt pat bez dārgas vēlēšanu kampaņas. Protams, ka tā nebūs. Te mums jāpieskaŗas kādam ļoti nozīmīgam, vēl maz pieminētam politiskam fainomenam, kas radās republikāņu kongresā Miami. Liekas, ka maz ir novērtēta jaunradītā politiskā kustība „Demokrati par Niksonu". Mekgaverna nepopulāritāti pašā demokratu partijā Niksona ģenerālštābs ir pratis lieliski izmantot. Bet te patiesībā nav tikai runa par dažu tūkstošu vai miljonu Mekgavernā vilušos demokratu balsu dabūšanu republikāņu kandidāta pusē.

Prezidenta kandidatūras akceptēšanas runā Niksons faktiski deklarēja gaidāmās prezidenta vēlēšanu kampaņas pamatprincipus. Par gados jauno vēlētāju balsīm, kas vēlēšanās piedalīsies pirmo reizi, visiem spēkiem cīnīsies kā republikāņi, tā arī demokrati. Mekgaverns domā, ka jauno vēlētāju vairākums būs viņu pusē. Niksons to apstrīd. Savā runā Niksons aicināja vīlušos demokratus nodot savu balsi par republikāņu partijas kandidātiem, un brīnumainā kārtā kustība „Demokrati par Niksonu" ar katru dienu aug augumā. Tā nav atsevišķu interešu grupa vien. „Demokrati par Niksonu" rindās ir profesionāli politiķi, arodbiedrību vadoņi, skatuves un filmu slavenības un, pats galvenais, tūkstošiem vienkāršu caurmēra amerikāņu, kuŗus demokrati līdz šim uzskatīja par nešaubīgiem savas partijas atbalstītājiem.

Nav noslēpums, ka ar „Demokrati par Niksonu" republikāņi patiesībā sākuši demokratu partijas sadrupināšanu, ja ne pilnīgu saspridzināšanu. Ja Niksons novembrī uzvarēs ar milzu balsu vairākumu, republikāņu partija no mazākuma partijas pārvērtīsies par vairākuma partiju. Pašreiz nav runa par to, cik demokratiem Mekgaverns nav pieņemams. Nav runa arī par to, vai šo demokratu balsis nosvērsies republikāņu pusē Niksona politisko panākumu dēļ. Runā par 3 — 6 milj. balsīm. Daudzi no tiem, kas šoreiz nobalsos par Niksonu, varbūt nodedzinās tiltu atceļam uz demokratu partiju. Ļoti zīmīgs piemērs ir žīdu etniskā grupa. Žīdu vēlētāju vairākums (87%) pagājušās vēlēšanās atbalstīja Hamfriju. Šogad žīdu vēlētāju vairākums būšot Niksona pusē. Nav nozīmīgs Amerikas latviešu vēlētāju lielums, bet zīmīgs ir fakts, ka pa laikam dzirdam par latviešu republikāņu partijas atbalstītājiem, bet par demokratu aktīvistiem latviešiem nav nekas dzirdēts.

Kāds cienījams amerikāņu garīdznieks, kas 1968. gadā piedalījās Vispasaules baznīcu apvienības kongresā Zviedrijā, man nesen atgādināja, ka šajā kongresā amerikāņu metodistus pārstāvējis senātors Mekgaverns. Viņš bijis ne vien tipisks liberālis, ar krasu, radikālu noslieci, bet sanāksmē ļoti izaicinoši izteicies arī par amerikāņu politiku Vietnamā. Pieminētais baznīcu apvienības kongress Mekgavernu izraudzījis par rasu konsultācijas komisijas priekšsēdi. 1969. g. maijā Londonā Mekgaverns savā rasu konsultācijas komisijā ar nolūku veicinājis radikāļu pārstāvju centienus, un tā radusies tā dēvētā programma rasisma apkaŗošanai, kuŗai pasaules baznīcu padome vēlāk piešķīra arī līdzekļus tā dēvēto afrikāņu un āziātu brīvības cīnītāju partizānu atbalstīšanai.

Šajā kongresā, kā to atceras pazīstamais angļu žurnālists Antonijs Ledžūns, Mekgaverns teicis: „Ja arī citas metodes nedos panākumus, tad baznīcai ir jāatbalsta pretestības kustība un revolūcija, lai izlīdzinātu politisko un saimniecisko tiranniju, kas dod iespēju rasismam pastāvēt." Protams, ka šī fraze neattiecas uz Pad. savienību un citām komūnistu valstīm. Šķiet, komentāri šeit lieki.

Savienoto Valstu prezidenta vēlēšanu kampaņas sākums ir zīmīgs ar Mekgaverna asiem uzbrukumiem Niksona administrācijai. Niksons, šķiet, patur aukstu prātu un pagaidām Mekgavernu nav pat vārdā nosaucis. Viņš savu pretinieku nodēvējis par mūsu politisko mērķu apšaubītāju. Šim mērenam republikāņu kampaņas iesākumam droši vien drīz sekos nežēlīga politiska divkauja ne vien par uzvaru 1972. g. vēlēšanās, bet arī par uzvaras priekšnoteikumu radīšanu 1976. gada vēlēšanām.

Šai politiskā divkaujā daudzi kritīs, daudzi saņems ērkšķu vainagus, bet daudzi arī tiks pie lauru vainagiem. Pats lielākais lauru vainags paliks amerikāņu tautai, un šis vainags nav nekas cits kā brīvas, patiesi brīvas demokratiskas vēlēšanas.

Aleksandrs Ķegumnieks

Trīs žīdi Silmačos, no kreisās: Zāra (Skaidrīte Darkēvica), Ābrams (Alberts Vītols) un Joske (Jānis Grīnvalds).

Foto: J. Liģers

Solžeņicins apsūdz

Nobeļa prēmijas ieguvējs krievu rakstnieks Aleksandrs Solžeņicins, kuŗa darbi Pad. savienībā aizliegti, vērsās pret padomju sistēmu un Apv. nācijām, runājot „par baskājaina barbarisma atdzimšanu". Nobela fonda gada grāmatā iespiesta A. Solžeņicina runa, ko viņš būtu teicis balvas saņemšanas svinībās Maskavā. Svinības atsauca, jo padomju valdība atteicās piešķirt zviedru akadēmijas sekretāram Dr. Karlam Ragneram Gīrovam iecelošanas vīzu Pad. savienībā.

„Vai tai tautai, kuŗas literātūra ir traucēta ar varas iejaukšanos!" izsaucies Solžeņicins. „Tā nav ţikai iespiesta vārda brīvības pārkāpšana, bet arī tautas dvēseles noslēgšana." Solžeņicins nosodīja arī Apv. nācijas šajā netikumiskajā pasaulē, kas „greizsirdīgi sargā dažu valstu brīvību, bet ir nevarīgas pret citu brīvību. Paklausīgas nobalsošanas rezultātā Apv. nācijas noraida privātu lūgumu izmeklēšanu, nedzird nomāktu, pazemīgu indivīdu vaidus un kliedzienus," sacīja rakstnieks.

1970. gada Nobela literātūras balvas ieguvējs dedzīgi lūdza rakstniekus visā pasaulē iet cīņā, lai uzvarētu melus un palīdzētu glābt cilvēci. Lai gan viņš nekad nav minējis vārdā Pad. savienību, tad viņa nosodījums valdībām, kas apspiež rakstniecību un brīvu informāciju, acīm redzot bija vērsts pret viņa paša dzimteni.

Pēdējos gados 53 gadus vecais Solžeņicins ir „bezpersona" savā valstī. Autora tuvi draugi Maskavā izteica vilšanos par Solžeņicina pirmās runas sacerējumu, ka tai esot pārāk maiga pieeja, bet stingrāka versija vēl nebija sagatavota 1971. gada izdevumam, tāpēc Nobela fonda gada grāmatā „Le prix Nobel" Solžeņicina sacerējums publicēts ar novēlošanos.

Elgas Rodzes-Ķiseles referāts

Daugavas Vanagu namā Toronto

TREŠDIEN, 6. SEPT., pl. 7.30 vakarā par tematu:

LATVIEŠI PASAULES POLITISKOS KRUSTCEĻOS

Dīvaini salīdzinājumi

Laikraksta The Toronto Star 19. augusta pielikumā „Canadian Magazine" bija salīdzinoši parādītas pārtikas cenas visā pasaulē. Salīdzinot ar tām, Kanadas cenas nav tik sliktas, ar 6. vietu pasaulē. Bet bija arī minēts, ka Pad. savienība ir namamāšu „paradīze" ar zemākām cenām starp vairāk nekā 24 valstīm. Pārsteidzošais lēmums bija pamatots uz krievu rubļa pārvērtēto vērtību. Raksta autors savu spriedumu bija attiecinājis uz oficiālo rubļa kursu 1.18 dol. par 1 rubli, bet Ženevā melnā tirgū rubļa vērtība ir 30 centu!

Iespaids ir ļoti maldinošs, un Pad. savienībā pārtikas cenas parādītas tik zemas, ka padomju pircēji tās paši nepazītu. Ja autors vēlējies ticamu salīdzinājumu, kādas cenas maksā kanadiešu namamāte Toronto un krieviete Maskavā, tad būtu vienkārši jānovērtē, cik par nopelnīto naudu var nopirkt produktus par caurmēra dienas algu, kas Kanadā ir tuvu 30 dol., bet Krievijā 5 dol. pēc oficiālā kursa. Já Kanadas namamāte pirktu tikai olas, tad dienā tā varētu iegādāties 50 duču olu, bet namamāte padomju „paradīzē" varētu nopirkt tikai nepilnus 4 dučus olu. Padomju sistēma nevar piedāvāt saviem iedzīvotājiem lētas cenas ne pārtikā, ne apģērbā vai dzīvokļu iekārtā. Dzīvi vēl smagāku padara krieviem klibojošā sadales sistēma. „Canadian Magazine", lietojot dīvaino salīdzinājuma metodi, noteikusi padomju tomātu cenu 6 centi mārciņā. Bet tiklīdz uznāk pirmais sniegs novembrī, tad svaigie tomāti nozūd no tirgus un veikaliem līdz nākamai vasarai . . .